

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 32.

Brooklyn, N. Y. 6 d. Rugpjūčio (August) 1913 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXVIII

SUSITVARKYKIME.

Jau laikas mūsų pastoviems tautiškiems veikėjams išdirbti veikimo būdą. Jau laikas apčiuopti mūsų jėgas ir jas pakreipti mūsų tautai naudingonkultūrinėn pusėn. Jau laikas surišti garbės ir tautiškumo vienybės ryšiu mūsų ištikimus veikėjus. Jau laikas žymiai pabrėžti, kad pavieniai asmenų ar partijų saumylbė neprivalo nustelbti grynai kultūrinis darbus, kurie ilgainiu pasilieka naudingais visoms mūsų partijoms.

Labai būtų geistina, kad Amerikoje veikiantieji lietuviai nesijaustų lyg svetimais Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijos nariu, bet, atpėnė, turėtų laikyti už pirmučiausia savo pareigą su jomis susipažinti, susivienyti ir Amerikoje esančių lietuvių tarpe skleisti vienoki-savotišką mokslo ir dailės skonį.

Kaip ilgai mūsų tautinis judėjimas gali eiti lyg karas be tam tikro „plano“? Tiesa, SLA. seimai bando bent savoje draugijoje išsidirbti pirmineis kelia. Jau ir mūsų milžiniškoji katalikiškoji, didžiausia tautos dalis bando sutverti pirmineis planą, bet kaip tikėjimiška partija ji palieka likimo malonei visas kitas mūsų partijas. Žinoma, katalikiškosios tautos dalies veikimas paskatės ir kitas mūsų partijas atkartoti jų pradėtus ir vykintamus gerus darbus. Gal tas visoms kitoms partijoms bei draugijoms bus gamtiškas pamokinimas, kad pasiskirsčius, iškrikus, sunku didelius darbus nuveikti. Gerai, kad ir taip būtų. Laikas išmokis visas mūsų partijas vienytes.

Viskas būtų gerai, jeigu mūsų jauslios tautiškos gyvybės diegams negręstų baisesiuo-baisiausias pavojus-amerikonizmas. Apie mūsų silpnības rupinasi genijališkieji amerikonizmo veikėjai...

Jie mus aprupis visu-kuo, ko tik mūsų širdis trokšta ir darbą atliks geriaus už mūsų gabiausius veikėjus. Jie mokės gausius pinigus visiems tiems, kurie padės amerikonams prieiti prie mūsų žmonių. Amerikonai apšvies mūsų tamsunus greičiau, negu mes galėsime mūsų inteligentią suderinti ir

suvienyti, jeigu mūsų inteligentią ims sądarbininkauti amerikonizmo įstaigose. Musų laimė, kad amerikonai, kaip klaidingi žmonės, pačią savo darbo pradžią pradeda netobulai. Mes gauname patirti jų veidmainingus pagyrimus, jų mums rodomus išganymo idealus „asimiliacijoje“ arba išgamybėje. „Lietuva“ ir „Draugas“ greitai pažino, kokios veislės tas „Slavic Exponent“ paukštis.

Didelį gerą padarė ponas J. B. — išguldydamas „V. L.“ ištaisai iš to mums pavojingo laikraščio straipsnį apie „Lietuvos praeitį ir ateitį“.

Matomai jau yra žinoma, kurie už pinigus tarnauja mūsų tautiškos gyvybės priešų eilėse. Tie už dolerį savo garbę parduodantieji „Slavic Exponento“ sądarbininkai drums mūsų tautiškos reikalus, o amerikonai rinks iš mūsų inteligentijos eilių savus rekrutus-sądarbininkus. Taip, apsirėškia naujas pavojus mūsų tautos gyvybei.

Apie mus lyg vortinkliai pinami. Mes gerėjomės tais vortinkliais. Mačiau „V. L.“ apžvalgoje, No. 30, 1913, net pasigėrėjimai vienu iš tokių vortinklių... Jau kelinti metai veikia daugybė įvairiais vardais pasivadusių amerikoniškų draugijų, kurioms rupi vien tik atėivių suamerikoninimas. Kad tik vieni darbininkai susispiestų į nešvarias miesto dalis, tai amerikonai, pataisytų tose nešvariose vietose viešus daržus su maldynėmis ir vieta vaikams, o taipgi surengtų ten įvairius žaidimus po amerikonių priežiūra, užbaigtų savo rupesti, nes praturtėję ar apsišvietę lietuviai eiti gyventi į amerikonių apgyventas vietas ir susimaišytų-asimiliuotų, ir galas. Bet mūsų vertelgos yra mūsų tautiškių kolonijų palaikytojai. Jie ir prasygyvenę — vis liekasi ant vietos ir dar sava įtekme priverčia blogas gyvenimo sąlygas ir nešvarumus prašalinti. Amerikonai labai nenori, kad atėiviai turėtų savus tautiškus apšviestunus, kurie norėtų podraug su prastuoliais gyventi! Be vadovų jie mus kaip saujoje turi.

Todel dabar labai guviai veikia Imigracijos Lyga po priedanga apsaugojimo merginų nuo paleistuvystės. Tos ar joms panašios draugijos bando įgyti valdišką galę arba stengiasi, kad pati valdžia veiktų pagal jų išdirbto plano ir paimtų į savas rankas atėivių išdalinimą taip, kaip valdžiai ar amerikoniškos įstaigos patinka. Mieris aiškus — po dorybės ar labdarybės skraiste sumaišyti atėivius taip, kad nebutų didžiumos nei vienos tautos, bet visų po biskį; tada tai amerikonai — vienas tarp šimto išimaišęs — galės lengviausiai suamerikoninti. Suamerikoninimą atliks įvairiais gerais patarnavimais, labdarybe ir tt.

Aš visai amerikonių nekaltinu už tokius tautų naikinimo darbus. Tas jiems tinka — lai jie mėgina gerai darbas prisivilioti mūsų silpnadvasius. Mes savo vargstančius neaprupiname prieglaudos namuose, — tai tokius pasisavina svetimi. Kaip mes sustiprėsime, tai liausime gerbę pliovojančius „moksleivius“, o parupšime prieglaudas ir tautiškas mokyklas mūsų našlaičiams ir pavargėliams. — Bet tas bus vėliaus...

Dabar jau yra priėjęs laikas sutverti Amerikoje šaką Lietuvių Mokslo Draugijos, kuri, imdama pavyzdį ir pamokinimą iš Vilniaus draugijos, varytų visą tautišką darbą nuosekliau. Dabar-gi mes blaškomės ir daug-daug nuostolių pasidarome. Dabar — Lietuvos garbingiems atstovams viešint tarp mūsų — su jų įtekme ir patyrimu gal but pasisektų suderinti mūsų rimtuosius viešuosius veikėjus, kurie padarytų tam tinkantį tautiško veikimo komitetą.

Sužinotas mūsų tautai kenksmingas žinias, būtų kam nusipūsti, idant, ramiai ir rintai apkalbėjus, galima būtų nuosekliai piktui pasipriešinti arba, kur galima, užbėgti už akių. Dabar mes visas savo silpnības parodome viešai per laikraščius, o mūsų priešai lengvai dažino mūsų įtekminguosius išgamas ir juos panaudoja drumsdimui mūsų tarpe nesupratimų...

Todel dabar laikas ir labai gera proga, kad garbūzis Jonas Basanavičius mus suvienytų ir į tikrą kultūrinio darbo kelią pastatytų. *Vienybėje, meilėje, apšvietoje ir pasišventime turi Lietuvos palaima.*

Antanas K. Rutkauskas.

Gerbiemieji broliai lietuviai!

Nesyki jums teko skaityti Amerikos Lietuvių laikraščiuose apie Didžiosios Lietuvos reikalus. Vienas svarbiausiųjų reikalų — tai Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijų Namų Įsteigimas. Šitie namai turės buti visos mūsų tautos kultūros židiniu. Juose tilps mūsų muzėjus, knygynas ir kitokie miltųjų Draugijų bei visuomenės dalykai. Be šios naudos, kurią atneš mums Mokslo ir Dailės Drų Namai, bus dar ir kita, bene didžiausioji, butent: mūsų sostapilėje, Vilniuje, mes, lietuviai, turėsime svarbiausiąją visos tautos įstaigą kurioje jungsis visos mūsų mokslo ir dailės spēkos. Savo sostapilėje mes užimsime tokią vietą, koki ištikrųjų mums ir pridera, kaip gyventojams tos šalies, kurios sostapile yra Vilnius.

Tokią įstaigą gali ir privalo įrengti visos tautos sukrautinės spēkos. Ikišiol namų statymui rinkta aukos Lietuvoje, tačiau ne-daug jų tesurinkta delei įvairių kliučių, kurias ir Jūs, Broliai, gerai suprantate. Rėmė aukomis ir Amerikos Lietuviai: surinktoje suligšiol sumoje 17,000 rublių, iš Amerikos aukų buvo apie 2,000 rublių. Tų visų aukų toli gražu neužtenka. Pradėtasis darbas reikia baigti. Namai reikia pastatyti tokie, kad ir svetimtaučiai matytų, jog lietuviai jau aiškiai supranta, kokią svarbą tautai turi tokios kultūriškos įstaigos, kaip Mokslo ir Dailės Draugijos.

Mokslo Draugija, žinodama, jog Amerikos Lietuviai, gyvendami tarp augštai kulturoje iškilusių tautų, moka dar labiau branginti tokias įstaigas, o ir jų širdis gyviau suplasnoja, atsiminius Tėvynę ir Jos reikalus, pasiryžo atsišaukti į jus, Amerikos Lietuviai, ir kviesti Jus pagalbėti miltosioms Draugijoms pasistatyti savus namus. Tuo tai tikslu jos atsiuntė mus, kaip savo atstovus-pasiuntinius, Amerikon.

Mokslo ir Dailės Draugijos stovi toli nuo visokių politikos ir tikėjimo ginčų. Jose telpa visokių pažiūrų žmonės, visi, kam tik rūpi mokslo, dailės ir kultūros auštin kėlimas.

Kadangi tasai reikalas yra svarbus visai mūsų tautai, tad mes šaukiame pagalbon visus, kas tik jaučiasi lietuviu esąs, be politikos ir tikybos pažvalgų skirtumo. Šaukiame į visus: atskirus asmenis, į pašalpinės, kultūrinės ir į politiškas organizacijas, į vietų draugystes, klubas ir klubus.

Beveik kiekviena lietuvių draugystė turi savo konstitucijoje paragrafą, kuriame sakoma, kad draugija rems visus lietuvių apšvietos reikalus. Taigi, Broliai, atsižvelgkite į tą savo įstatymų skyrių, apsvarstykite savo draugysčių ir kuopų susirinkimuose ši

musų atsišaukimą ir aukomis paremkite mūsų pradėtąjį darbą.

Kiekvienas Liet. Mokslo Draugijos narys moka į Draugijos išdą 3 rublius metams. Iš tų pinigų Draugija leidžia savo raštus („Lietuvių Tauta“) ir apmoka administracijos išlaidas, o kitiems darbams pinigų nelieka.

Sulig šiol Mokslo Draugija turi tiktai du Nariu-labdariu, D-rą S. Bazarevskį (Lietuvos totorių) ir aptiekorių K. Aglinską. Jiedu aukojo Draugijai po 200 rublių, o už tokią ir didesnę auką Mokslo Draugija, pagal savo įstatų, suteikia aukotojams Narių-labdarių vardą, ir tokių aukotojų vardai bus įkalti dabar statomųjų Namų sienoje. Pasitikime, kad ne viena Amerikos lietuvių draugija ir ne vienas Amerikoje gyvenąs lietuvis panorės likti Nariu-labdariu ir tokiu būdu įgyti nemirtiną mūsų tautos pagarbą ir dėką. Argi nebutų malonu, jei ir lietuviai, svetimuose kraštuose pralobę, savo tautai šelpytų savo brolius Tėvynėje likusius, kaip tai daro airiai, graikai, bulgarai ir kitos tautos. Graikas Sontzos, surinkęs didelius turtus, pastatydino puikiausius rumus universitetui Atenose. Bulgaras Georgievas, bankierius Bukarešte, mirdamas užrašė 5 milijonus frankų universitetui Sofijoje įsteigti. Čekai iš surinktųjų visuomenėje centų pastatė puikiasį tautos teatrą Pragoje ir tt.

Visų vietų, kur lietuvių gyvenama, mes negalėsime aplankyti, taigi pasitaikys, kad vienur-kitur neteks pasimatyti su draugystėmis ir atskirais asmenimis, kurie bus pasiryžę aukoti angšėiaus pamiltajam tikslui. Todel iš visų tų vietų, kurių mes negalėsime pasiekti, draugystės ir šiaip geros valios aukotojai tesiųėčia aukas D-ro J. Basanavičiaus vardu šiuo adresu: Dr. J. Basanavičius, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Vėliaus pranešime laikraščiuose, kur ir kada lankysimės. Visos aukos bus skelbiama Amerikos ir Lietuvos laikraščiuose.

Jei kas norėtų žinių sulig mūsų kelionės, tegul kreipiasi į „Tėvynės“ redakciją, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Dr. J. Basanavičius,
L. Mokslo Dr-jos Pirmininkas.
Martynas Yčas,
Liet. Atstovas Valst. Dumoje.

Peržvalga.

// SLA. stovis 1-mą dieną liepos mėnesio, 1913 m. „Tėvynėje“ N31-me paskelbta SLA. atskaita už antrą 1913 m. bertainį, ty. už balandį ir birželį mėn. Atskaita parodo, jog SLA. sparčiai ir žy-

miai auga. Štai kelios ištraukos:

Per tris mėnesius prisirašė 468 nauji nariai: ant \$1,000 apsaugos — 36, ant \$600 — 52, ant \$300 — 119 ant \$150 — 247; vaikų skyriun — 14. Išviso antrame bertainyje išduota apsaugos paliudijimų ant sumos \$139,950. Į skyrių pašalpos ligoje prisirašė 465 nauji nariai; buvo 1,049, taigi dabar pašalpos skyriuje yra 1,514 narių.

Piniginis SLA. stovis yra šitokis: 1 d. balandžio buvo grynais pinigais \$16,269.61; nuošimčių paimta — \$220.00; 2-rą bertainį iplaukė \$8,860.68, viso — \$25,350.925.04. 1-mą dieną liepos izde yra grynais pinigais \$18,425.25. Pridėjus prie to SLA. Namų vertę ir kitoki turtą (spaustuvę, literatūra, ženkleliai ir tt.) — tai visas SLA. turtas \$57,340.15.

Sulyginus šį bertainį 1913 m. su 1912 metų, matome, jog SLA. turtas pasididino ant \$7,031.49. 1 d. liepos 1912 m. izde buvo pinigų \$11,393.76, o 1 d. liepos 1913 m. yra \$16,425.25.

Per šį bertainį SLA. išmokėjo pomirtinių \$2,587.50 ir pašalpos ligoje — \$422.70.

A. B. Strimaitis.

// Lenkų spauda apie lietuvių skyrių N 5-6 „Les Annales des Nationalites“.

Šitas Tautų Sąjungos organo numeris sukėlė nemažą truksmą lenkų spaudoje. Nekurie lenkų laikraščiai („Tygodnik Polski“, „Kurjer Warszawski“, „Słowo“), kaip praneša „Viltis“ labai nerimastauja kad tame Tautų Sąjungos organe telpa negeistini apie lenkus atsiliepinimai, kurie gal nužeminti juos, lenkus, viso pasaulio akysė. Lenkai labai susirupinę, kad tas laikraštis, talpindamas straipsnius apie lenkų-ukrainų ir lietuvių-lenkų sątkius užmeta labai daug dėmų visai lenkų tautai. Taip laikraščio „Słowo“ izangiamamjame straipsnyje viena vieta šitaip skamba: „Reikia atminti, kad šis laikraštis turi didelį dorinį autoritetą, budamas organu Tautų Sąjungos, kurios komitete esą garsiausieji visoje Europoje veikėjai: Brandes, senat. M.Lima (kandid. į Portugalijos resp. prezid.), akad. narys. Paryžiaus atstovas Painlevė, senator. Lafontain'as (Bruselyj), buvęs Paryžiaus miesto prezidentas Gali ir d. k. Visi šitie ir šimtai kitų išbarstytų visame pasaulyje šviesuolių ima „Les Annales des Nationalites“ ir jeigu neskaita viso, kas ten yra prirašyta, tai bent peržiūrėdami vienus straipsnių antgalvius įgiją nepalankią mūsų (lenkų) tautai ir mūsų kraštui (Lenkijai) nuomonę. Argi mes galim buti ramūs, visa tai matydami? Turime reaguoti prieš tai kuogreičiausiai ir kuoenegiščiausiai“.

„Kur. Warsz.“ korespondentas

iš Paryžiaus skundžiasi, kad padėkavojant T. S. organui vietiniai francūzų laikraščiai vis tankiau pradeda peikti lenkus, ir kad lenkai per tą nustoja simpatijos savo vienintelių bičiulių francūzų. Įdomu, kad tas koresp., dikčiai išbaręs Sorbonos prof. Seignobos'ą, užsiuola ant p. Gabrioli, vadinamas jį lietuvių Metternich'u (Austrijos ministeris ir diplomatas), sako, kad jis esąs slapta priežastis visų lenkų bėdų Paryžiuje; tai vis jį siundąs ant lenkų profesorius, diplomatus, žurnalistus, jis, girdi, įsteigęs tam tyčia savo laikraštį diskreditavimui lenkų francūzų akyse.

Pamatysime kas toliau iš to viso išeis ir kaip veiks Tautų Sąjungos biuras su savo organu.

// **Lenkų memorandum'as Londono konferencijai.** Visiems žinoma, kad lenkai yra karšti patrijotai ir kad tas jų patrijotizmas tankiai pereina į šovinizmą ir net į barbariškumą, ką gali paliudyti lenkų šovinistų pasielgimai Lietuvoje, o išdalis Poznaniuje ir Galicijoje. Lenkai tvirtai tiki, kad Lenkija dar nepažuvo, kad ji su laiku vėl atgys ir tęs toliau savo istorinį kelią. Karščiausiu visų lenkų pageidavimu bei troškimu yra sulaukti atgijimo nepriklausomos Lenkijos, Lenkijos kaip savastovios valstijos. Panašus jų troškimas apsirodo visur: spaudoje, viešose susirinkimuose ir net atskiruose pasikalbėjimuose su by koku lenku. Tankiai apie tai galima girdėti ir čia Amerikoje. Reik atminti, kad lenkų Suv. Valst. yra labai daug. Jie čia turi savo tvirtas organizacijas, savo gerai pastatytas mokyklas, daug įvairios rūšies laikraščių ir tt. Visur ir visad galima užtikti ir išgirsti svarstymą klausimo apie Lenkijos atgaivinimą. Nekurios iš lenkų draugijų, nekuri lenkų dalis mano, kad Lenkija ramiu budu atgaus savastovybę — ateis tinkamas laikas, ir Lenkija prisikels iš numirusių. Bet didžioji lenkų pusė, didžiausias draugijų skaitlis yra tvirtai persitikrinęs, kad tik spēka galima atgaivinti Lenkiją, kad tik su ginklais rankoje galima bus atliuosuoti Lenkiją bei lenkus nuo pavergėjų — rusų, austrijokų ir vokiečių. Čia reik priminti slaptos kariuomenės korporacijas ir draugijas.

Laikas nuo laiko lenkai viešai paskelbia pasauliui apie savo galutinius siekius, apie savo troškimus, apie savo ateitį. Jie tvirtu balsu praneša, kad Lenkija turės atgyti, kad jos rolė žmonijos istorijoje dar neužbaigta, kad ji sulauks dar šviesių laikų; tą visą skelbdami, lenkai visad priduria, kad kol lenkai neįgaus laisvės ir savastovio gyvenimo, tol Europoj nebus ramumo.

Žemiau paduodame paimtą iš „Vilties“ aprašymą apie lenkų memorandum'ą neseniai įteiktą Londono konferencijai. Tame aprašyme trumpai nupiešta to memorandumo turinys, t. y. aprašyta, ko lenkai nori ir kokiais keliais jie žengs ateityje. Londono laikraščiai (Times, The Daily Chronicle, Daily News, Pall Mail Magazine, The Glob ir kiti) labai užsiinteresavo tuom lenkų memorandumu, deputacija, kuri jį dastatė ir abelnai Lenkija ir lenkais — visur tilpo apie tai trumpesni-ilesni straipsniai ir patėmijimai. Galima pridurti, kad visi laikraščiai pažvelgė ant to gan simpatiskai. Lenkai tuom yra labai užgandinti — daug apie tai kalba, daug rašo.

„I Londoną atvyko lenkų deputacija, kuriai pirmininkauja

kaži-koks d-ras Jodka. Ta deputacija vadina save laikine lenkų komisija ir skelbia laikraščiuose, jog ji turinti teises kalbėti 27 milijonų lenkų vardu. Deputacija įdavė Londono konferencijos pasiuntiniams memorandumą, kuria me aiškina, jog taika Europoje galinti tik tada buti, kada Lenkija išsiluosuosianti iš prūsų ir rusų jungo.

Vienos laikraštyje „Zeit“ buvo išspaudintas memorandumo tekstas, kurį lenkų komitetas įdavė Londono konferencijos pasiuntiniams. Memorandumą sustačiusi organizacija, kurion įeina visų lenkų organizacijų, kaip Austrijos, taip prūsų ir rusų Lenkijos atstovai. Iš Austrijos lenkų organizacijoje dalyvaują lenkų progresistų partija su Lisevičiu ir Slivinskiu, soc.-demokratų partija su Dašinskiu ir lenkų liaudies partija su Stapinskiu. Memorandumas prasidedąs atsisaukimu į pasiutinius, kuriame esą nurodoma, kad Europa, rupindamosi Albanija, tuo labiau turinti pasirūpinti Lenkija, kurios dabartinis padėjimas esąs labai pavojingas Europos taikai.

„Memorandume išdėta lenkų istorija, pradedant nuo trečiojo Lenkijos padalinimo ir nurodyta, jog tuo tarpu, kada Austrija ir Prūsija davė teises savo lenkams dalyvauti konstitucijos gyvenime, Rusijos lenkai esą slėgiami ir varžomi, Rusijos Lenkijoje lenkų kalba visur esanti persekiojama, ir vyriausybė visai stipriai stengiantis lenkus rusinti. Valstybės Duma taippat nepadariusi lenkų padėjimui pagerinti. Didžiausia Rusijos lenkų nelaimė — banditizmas, kurio naikinti rusų vyriausybė visai nesirūpinanti. Patįs žmonės negalį su tais banditais kovoti, nes neturi teises laikyti ginklų.

„Toliaus memorandum'e yra sakyta: „Tuo laiku, kada dar 1906 m. visos politiškos partijos, išskiriamos socialistų dalį, apsisukė separatizmo priešininkais, nuo 1908 metų ir tie Rusijos lenkai, kurie priderėjo prie vidurinių politikos partijų, patyrė, jog tikrai ginklais galį išliuosuoti savo tėvynę iš vergijos. Remdamies šiuo patyrimu, lenkai pradėdą steigti slaptas kariuomenės korporacijas, kurių uždavinys esąs ankliėti ir organizuoti gyventojus bendram sukilimui. Tos organizacijos tikrai laukiančios progos, kada galima busią pradėti darba.

„Toki proga atsitiko praėjusių metų pabaigoje. Užėjus Austrijos su Rusija karo pavojui, tuojaus prasidėjęs rengimosi sukilti prieš Rusiją; tas sukilimas turėjęs prasidėti tuo tik ištikus Austrijos su Rusija karui. Tam tikslui susivienijusios penkios Lenkijos politikos partijos ir trys Galicijos politikos partijos, kurios butinai norėjusios atskirti Lenkiją nuo Rusijos. Visos tos partijos sutaičiusios laikinę komisiją, kuri apsiėmusi priruosti žmones prie sukilimo. Sukilimo metu komisija turėsi pildyti tautinės vyriausybės pareigas. Dešimtimis tūkstančių lenkų studentų, darbininkų ir ukininkų esą pasiruošusių ir karą ir, tuoj tik pašaukus, noriai storiančių į kovą del savo tautos reikalų. Memorandumas sako, jog lenkų klausimas išrišti galima esą tikrai suvienijus visus lenkų provincijas į vieną, nepriklausomą valstybę. Pradžiai, kaip paliaitavę, memorandumas siulo taip padaryti: 1) Lenkija ir pridėtoji prie jos Lietuvos dalis turinti gauti autonomiją su savo seimu ir vyriausybė, kuri butų tik nuo seimo priklausoma. Seimo nutarimai negali buti nei

tvirtinami, nei kontroliuojami Valstybės Dumos arba kitos kurios Rusijos įstaigos, 2) užimti krašto valdymo vietas gali tikrai Lenkijoje gimusieji; 3) renkamieji rusų Lenkijoje muitai turi buti sunaudojami tik Lenkijos reikalams; 4) naujokai, imamieji rusų Lenkijoje, turi tarnauti tikrai lenkų žemėje; 5) visi lenkų varžymai del tautybės visoje Rusijos imperijoje turi buti panaikinti ir 6) žydams turi buti duota laisvė visur gyventi, panaikinus jų gyvenamąsias ribas“.

// **Smugis latvių socialdemokratijai.** „Rygos Garsė“ paduota žinia, kuri paimta iš latvių laikraščio, — „Rigas Avizes“ — apie smugį latvių socialdemokratijai, kuris pastaruoju laiku jai užduota. Anot „R. Avizes“ latvių socialdemokratų vyriausias štabas paskutiniuoju laiku vėl buvo pradėjęs uoliai bei energiskai veikti, bet dabar gavęs didelį smugį. Latvių socialdemokratų Rygos komitetas buvo įsitaęs rankos spausė, kur pastaruoju laiku buvo spaudinama visį išleisti atsisaukimai, proklamacijos, biuletiniai ir kiti partijos raštai. Šen tai ten buvo vėlei matyti nuo 1906 m. dingę partijos veikėjai. Visi, matoma, gyveno svetimais pasportais ir veikė, kaip agitatoriai. Ilgai nereikėjo laukti. Rygos apsaugos skyrius sužinojo, kad birželio 10 dieną bus socialdemokratų susirinkimas miške prie Kyšių ežero ir čia liko suimti šeši sąnariai iš taip vadinamos propagandistų kolegijos. Toliaus, patarNAVIMU vieno iš suimtųjų, birželio 14 d. to pat vietoj liko suimta vėl socialdemokratų partijos sąnariai, kurie, sulig rastų popierių, pasirodė esą centralinio komiteto sąnariais. Birželio 28 dieną liko užėita Rygoje latvių socialdemokratų spaustuvė ir rasta daug spausdinių. Tą pat dieną suimta dar septyni sąnariai. Darant kratas užėita partijos pasportų biuras. Potam ir vėl buvo kratos ir nauji suėmimai. Policija pagaliau susekė ir slaptą jų gyvenimą prie Aleksandro gatvės No. 188. Tuose pat namuose randasi latvių blaivybės draugijos „Apzina“ arbatinai, kur socialdemokratai gėrė arbatą ir laikė savo susirinkimus. Socialdemokratai po priedanga išvažiavimų per Jonines atlikę mitingą Štokmanhofe, kuriame dalyvavę ir kaimų darbininkai. Tarp suimtųjų esą ir vyriausiasis veikėjas Petras Vikman, atvažiavęs iš užsienio ir partijos vadintas „Čigans“. Abelnai apsaugos skyrius esą suimti patįs inteligentiškieji veikėjai. Kratos po miestą dar tebedaromos.

Beabejo, kad dabartiniu reakcijos laiku labai sunku veikti, kad kiekvienas suimtas veikėjas gali buti paskaitytas užnotu smugiu. Bereikalingas valdžios pasigvyrimas — kad buk jai pasisekė suimti pačius inteligentiškuosius veikėjus ir tučias jos džiaugsmas: latvių inteligentijos skaitlius ne taip jau mažas, kaip tuliems valdininkams gali išrodyti.

// **Ar galima tikėti?** „Vilties“ N77 rašo: „Liepos 1 d. Vilniaus gubernatorius išleido paliepinimą rečiau teleisti valstiečiams turėti šautuvus, motivuodamas savo paliepinimą tuo, kad tarp valstiečių platinas organizuotas plėšikų gaujos (musų pabraukta).“

Politikos savaitė

MEKSIKA IR SUV. VALST.

Galima buvo tikėtis, kad pribuvęs Washingtonan Suv. Valst. ambasadorius Meksikoje Henry Lane Wilson tinkamai išaiškįs dalykų stovį Meksikoje ir nurodys kelią, kuriuo privalo eiti Suv. Valst., idant geriau ir tinkamiau apsaugoti amerikūnų interesus Meksikoje ir greičiau užbaigti ten tą ilgai besitęsiantį kraujo praliejimą ir betvarkę, kuri stumia visą kraštą pragaištin ir demoralizuoja tu krašto gyventojus.

Tečiau ambasadorius Wilson, gal sakyti, jokių tikrų žinių, nesuteikė ir visai neišaiškino Meksikos dalykų stovio. Tiesa, jis nurodė, kad Suv. Valst. savo ir Meksikos naudai gali — ar pripažinti dabartinio prez. Huertos valdžią, ar įvesti Meksikon savo kariuomenę. Jis stengėsi perstatyti prez. Huertą visai nekaltu, kaip užmūšime prez. Maderos bei vice-prez. Suarez'o, taip ir paskutiniuose kraujo praliejimuose.

Prez. Wilson'as ir valst. sekret. Bryanas, išklausę amb. Wilsono pranešimus ir surinkę žinias iš kitų šaltinių, nutarė, kad joku budu negalima pripažinti Huertos valdžios. Prez. Wilson'as stačiai išsitarė, kad negalima net ir kalbėti apie nūtvirtinimą valdžios to, kurs netiesotai užgrobė tą valdžią nužudęs tikrus Meksikos gyventojų atstovus, reguliariškai išrinktus visais to krašto piliečiais.

Amb. Wilsonas, kalbėdamas prieš senato užsienio dalykų komitetą, išreiškė nuomonę, kad galima pripažinti Huertos valdžią, pastatius nekurias išlygas. Del to dalyko buvo iškilęs karšti ginčai, vieni stovėjo už amb. Wilsono sumanymą, kiti prieš.

Pats gi prez. Wilsonas su valstijos sekretorium Bryanu nieko galutinio nenutarė. Jiedu nepori taipgi, kad Suv. Valst. reiktų vesti karą su Meksika; jiedu geriau pageidauja, kad dab. prez. Huerta kompromiso keliu užbaigtų kovą su t. v. konstitucionalistų vadais. Kitais žodžiais sakant, prez. Wilsonas ir valst. sekretorius Bryanas prisilaiko tos nuomonės, kad ramumas Meksikoje tik tada įvyks, kada nuo valdžios prasišalįs Huerta ir jo šalininkai. Panašiai mano ir daugelis kitų politikierių, kaip Suv. Valstijoje, taip ir Meksikoje ir net Europos valstijose.

Jau visai mažai truko nuo įsiveržimo Suv. Valst. kariūvių į Meksikos valstiją, kada šiose dienose liko pašantas Amerikos imigracijos valdininkas Dixon. Kategoriskai pareikalavus gen. Bliss'ui paliosuoti Dixon'ą, Jarez'o komendantas jį paliosavo.

Nuo liepos 29—30 dd. pranešama iš parubežinių Meksikos miestų, kad daugelyje vietų, šiaurinėse krašto gubernijose, eina mušiai tarp konstitucionalistų ir federalistų, priegtam pirmieji beveik visur ima viršų; pavyzdin, jie šiose dienose užėmė San Luis Potosi; šitame mušyje liko užmuštų 400 žmonių, o sužeista 800 žmonių; daug federalistų paimta nelaisvėn.

Iš San Diego, Cal., liepos 30 d., pranešama, kad gen. Felix Diaz, kuris dabar važiuoja Japonijon, priima kandidatūrą likti Meksikos prezidentu, kurio rinkimai atsisib spalį 28 d.; jis pasižada sugrįžti Meksikon apie spalio 1 d. Vikt. Huerta, sulig nekurių pranešimų, padėkavojant konstitucijos taisyklėms, visai negalės išstatyti panašios savo kandidatū-

ros. Fel. Diaz paskelbė, kad Japonijon jis važiuoja vien tik su tuom tikslu, kad išreikšti padėką Mikadai už dalyvavimą japonų 1910 m. meksikonų iškilmėse ir kad geriau sutvarkyti prekystės dalykus.

BALKANŲ KARAS.

Balkaniečių taikos konferencija, kaip dabar laikraščiuose rašoma, prasidėjo liepos 29 dieną Buchareste, o tuo tarpu tebekariujama. Bulgarijai buvo padavę graikams prašymą, idant pertrauktų karą nors trims dienoms, bet graikai jų prašymą atmetę. Graikų kariuomenė, nors nelengva buvo tai padaryti, betgi perėjus per Kresną, sumušusi ties Simekle bulgarus, atėmusi tris kanoles ir atstumusi juos atgal į Džumą. Graikaj sako, jog jie sunaikinę visą kairiąją bulgarų kariuomenės dalį ir kad privertę bulgarus pasitraukti ligi Strumo klonio bei pasekmingai pasisekė dešinėn Džumo pusėn įeiti į Makedoniją. Jeigu tik greitai laiku neįkurs sątaikos, tai ties Struma gali iškilti didelis mušis.

Apie mušius ant Serbijos sienos žinių nėra, bet jog tenai turėjo buti susirėmimai, apie tai liudija atvežti Belgradan sužeistieji.

Didžiųjų galybių koncertas, kaip pirmiau taip ir dabar neišdrįsta susijungti ir atvirai stoti prieš Turkijos akciją. Tečiau Turkijos valdžia paseklbusi, kad ji neklindysianti senosios Bulgarijos ir paliepusi savo kariuomenei toliau jon nebežengti.

Ateinančios žinios dažnai skelbia apie bulgarų ir turkų skerdynes. Izzet pašą, vyriausias turkų kariuomenės vadas, praneša, jog bulgarai nužudė 200 turkų kariūvių, kuriuos paėmė nelaisvėn mušyje netoli Kizily Eydzė. Gi turkai, kaip praneša iš Konstantinopolio, išžudė daugelį armenų ties Malgara ir Rodosto. Už dalyvavimą bei įsipainiojimą į tas skerdynes daugelį musulmanų pasmerkė nužudymui arba ilgam laikui kalėjimo. Turkų kariūviai ir bažibuzukai, patekus Malgarai ir jų rankas, sudeginę 280 namų ir nužudę visus armenus, kurie tikrai mėgino pabėgti. Aštuoniolika graikų kaimų sunaikinta, visiškai nušiuota, o viename turtingame vienuolyne nužudyta 300 graikų. Vyriausias turkų kariuomenės vadas savo raporte, kurį nusiuntė didžiamjam vizierui, rašo kad bulgarai tai padarė, tečiau tai netiesia.

Liepos 30 d. žinios skelbia, kad graikų kariuomenė operuoja ant sausumos ir ant vandens. Užimdami Kresną graikai pražudė 2-500 kariūvių, kurie tapę arba užmuštais ar sužeisti. Bulgarų kariuomenė nebestengdama atsilaikyti prieš graikus, pirm negu atiduoti graikams Džumą, padegusi jį ir tada tik pasitraukusi. Ir bėda bulgarams — jiems prisieina atiduoti vieną po kitos savo pozicijas. Makedonijoje, išskyrus paimtuosius nelaisvėn, nesą jau nė vieno bulgarų kariūvio. Jų priešai gi žengia vis arčiau ir arčiau prie pačios sostaplės, prie Sofijos. Už Dubnicos, dvidešimtis dvi myli nuo Sofijos, bulgarai jau nebestengia atsispirti. Beliko ten tikrai sargyba.

Graikų laivynas paėmęs Trakijos pakraščiais tris portus — Lagos, Maronia ir Makri. O sausumos kariuomenė paėmus miestą Anmurdžina, 12 mylių nuo Egėjaus jūros bei apie septynesdešimtis penkios mylios nuo Adrianopolio.

Tą pačią dieną praneša apie buvusią Buchareste taikos konferenciją. Rumunijos ministerių pir-

mininkas išrinktas nuolatiniu tos konferencijos prezidentu. Rumunijos, Serbijos, Graikijos, Juodkalnijos ir Bulgarijos delegatai nutarę penkioms dienoms pertraukti karą, įkurti sandarą. Iš Londono rašo, kad šita konferencija tęsiantis per kokias dvi ar tris savaites ir tikima, kad neužilgo įvyksianti abelną sątaika. Anglijos valdžia pranešusi savo parlamentui, jog Didžioji Britanija nemano eiti prieš Turkiją ir delei to nenori įsimaityti į Balkanų ginčus.

Rugpjūčio 1 dieną „The Daily Telegraph“ korespondentas iš Salonikų rašo, jog tarp graikų ir bulgarų Džuma apskrityje buvę smarkūs susirėmimai. Susidrutinus bulgarų kariuomenės spēkai, — 50,00 kariūvių atsaukti nuo Serbijos sienos ir prijungti prie esančios armijos Džuma apskrityje, — bulgarai netikėtai užpuolė ant graikų kairiojo sparno. Mušiai tęsėsi per dvi dieni, bet pergalė visgi teko graikams, kurie atsiėmė pražudytas pozicijas. Tuose mušiuose graikų žuvė apie 2,000 vyrų, priskaitant ir oficerius, sužeistų busią apie 6,000—7,000.

VOKIETIJA.

Kruppo firmos kandalas. De-Kruppo firmos skandalas. De-Berline prasidėjo karo teismo posėdžiai, kuriuose bus tardomi septyni žmonės, šiokiuo tai kitokiuo budu surišti su Kruppo firma.

Kaip dar gerai pamename šių metų balandžio mėnesyje gerai visiems žinomas vokiečių socialdemokratų atstovas, d-ras Liebknecht, apskudamas Kruppo firmą, laikantią Berline tam tikrą savo kontorą, kurį veda tulas Herr Brandt, turintis artimus santykius su ištvirkusiais artilerijos departamento bei karo ministerijos viršininkais, sukėlė greitai laiku visą pasaulį aplėkusią sensaciją. Jisai nurodė, kad Brandtas gauna iš Kruppo firmos dideles sumas pinigų, žinoma, tos pačios firmos labai sunaudojamų, ir kad tais pinigais buvo tvirkinami viršininkai.

Beto d-ras Liebknechtas privedė, kad tie viršininkai, suteikdami Barndtui informacijų lytinčių rivalinių firmų pasiulas ir tuo budu pagelbėdami Kruppo firmai sumuštį priešus, idant pakliau pakelti savo išdirbinių čienias, pasitraukė nuo savo užduočių pildymo. Apie šitokį skandalinį veikimą, sako d-ras Liebknechtas, Kruppo firmos direktoriai senai jau žinojo, o vienas vyriausias jų viršininkas net turėjo savo rankose kelis šimtus slaptų raportų nuo Brandto, kurie parodė bei nušvietė labai plačiai pasiplatinusių jo operacijų charakterines puses.

Tarpe apskųstųjų septynių asmenų yra vyriausias karo ministerijos sekretorius, keturi artilerijos technikinio departamento leitenantai ir du to paties departamento žemesnieji sekretoriai. Tasai teismas susideda kuone iš vieny tik militarinių viršininkų, todėl ir buvo daugelio manoma, kad bus tardoma prie uždarytų durų. Tečiau teismas nutarė kvosti kaltinamuosius viešai, prie atvirų durų ir daleista laikračių reporteriams įeiti. Tikrai tų smulkmenų, kurios surištos su viešpatijos apgynimu, klausinėta atskirtoje kameroje. Sprendžiant pagal pirmosios dienos teismo veikimą, manoma, kad tardymas nusitęs apie keturias dienas.

Brandto veikimo metodai, kaip išsiaiškino buvę labai paprasti. Jisai, kaipo dirbęs pirmiau tame departamente, lengvu budu įgijo

pažintis su artilerijos techninio departamento viršininkais. Jis susitikdavo su jais kėglių žaismėse, pakviesdavo juos ant pietų į žymesnius restoranus, suteikdavo jiems teatrų bilietus ir galų gale keletą kartų, reikalui atsitikus, davė jiems pinigų. Žinoma, lengva tokiu būdu pasidaryti pažinčių.

Tarpe liudininkų, kurie liudys prieš kaltinamuosius, esą daugelis militarinių ekspertų. Tie patys liudininkai figuruosią taipogi ir Brandto byloje.

Ape tikrąjį Brandto veikimą galima sužinoti bei spręsti pagal šitą faktą: leitenantas Tilian, vienas kaartinamųjų suteikęs jam ne mažiau, kaip 360 raportų, o pas vieną Kruppo firmos viršininką Essene rasta 700 raportų — tarp privatinųjų popierių — nuo Brandto, kuriuos policija konfiskavo.

Pereitą metų spalio mėnesyje d-ras Liebknechtas įgijo savo savastin šitų informacijų ir paskleidė jas reichte. Misteriniu būdu į jo rankas pateko septyniolika tų slaptų raportų; jisai padarė nuo jų nuorašus ir pasiuntė juos (nuorašus) karo ministeriui, Brandtas, sulig Kruppo firmos nurodymu, algos gavo 1,750 dol.; o 875 dol. buvo skiriami surengimui puotų.

Priegtam, tarpe liudininkų yra dvi moteri, Brandto pati ir moterų plaukų sutaisytoja, kuri pirmiau buvus susižiedavus su leitenanto Tiliano ipėdiniu, leitenantu Schreuder, kuris taipogi yra kaltinamųjų skaitliuje. Laiške, kurį teisme perskaitė, plaukų sutaisytoja, kurią Schreuderis pametė, mini apie didelius kyšius, kuriuos jis gaudavo nuo Brandto. Jinai grąšinus jam skandalų, kuris paplisis po platųjį pasaulį. Taip ir atsitiko. Skandalas, kuris surištas su garsiąja Kruppo firma tikrai pagarsėjo.

Kaltinamuosius civilinius žmones tardys paprastas kriminalinis teismas.

CHINIJĄ.

Smarkiai išsiplatinusi pietinėse Chnijos provincijose revoliucija šiek-tiek sumažėjo; mat, valdžios kareiviai atėmė nuo revoliucionierių keletą miestų bei svarbių strateginių pozicijų, sumušdami jų kariuomenę. Svarbiausias revoliucionierių nepasisekimas — nustojimas Hu-How tvirtovės. Nustodami šitos tvirtovės, sukliūčiai nebegali kontroliuoti Yang Tse ir provincijos Kiang-Si.

Perėjimas Nanking'o į valdžios rankas turi labai didelę svarbą ir reiškia revoliucijos puolimo pradžia. Liepos 30 d. pirklių taryba iš Nanking pasiuntė Kiang-Su provincijos kariškam gubernatoriui sekančią telegramą:

„Gen. Huang-Sing, vadas pietinių maištininkų, pasitraukė iš Nanking'o. Apšaukimas nepri gulmybės panaikintas. Mieste ramiai“.

Liepos 28 ir 29 dd. buvo bombarduojama Shanghai'aus tvirtovė ir abelnai visas miestas. Daug namų liko sudeginta ar suardyta; dikčiai nukentėjo nekurių valstijų ambasados. 2.000 revoliucionierių mėgino užgrobti arsenalą, bet, padėkavojant smarkiam kariškų valdžios laivų veikimui, liko jie atmesti pražudę daug savųjų. Abelnai imant miesto nuostoliai milžiniški. Žmonės buvo apimti panika ir nebežinojo, kur pasislėpti.

Galų gale revoliucionieriai liko galutinai pergalėti. Žinios nuo rugpjūčio 1 d. praneša, kad revoliucionierių vadai, d-ras Sun Yat-sen dar Shanghai'uje, o generolai — Či-men ir Huang-Sing

jau apleido miestą ir papsislėpė. D-ras Sun Yat-sen, kuris buvo pirmuoju laikiniu prezidentu ir kuris dabar stojo revoliucionierių pusėn, prieš Shanghai'aus bombardavimą išleido proklamaciją, kurioje išaiškinta netikėta prez. Yuan Ši-Kai'aus pasielgimai, dabartinės revoliucijos priežastis ir revoliucionierių siekiai. Proklamacija baigiasi šiais žodžiais:

„Dabartinis naminis karas užsibaigs tuoj, kaip tik prez. Yuan Ši-Kai prasišalys nuo valdžios, kuri dabar visai nustojo garbės. Valstijos, neturėdamos tikrų informacijų apie dalykų stovį Chinijoje, padėjo pinigais Yuan Ši-Kai'ui, kas ir buvo priežastis dabartinio karo.“

Nors dar revoliucionieriai neaprimo, vienok valdžia užtikrinta, kad revoliucijos judėjimas pabaigtas. Kalbama, kad dalyvavusieji sumišime kareiviai nebus nubausti; bausmės paneš tik revoliucijos vadai. Vienok, manoma, kad d-rui Sun Yat-sen'ui bus taipgi davanota, nes jam simpatizuoja, kaip plačios chinų minios, taip ir daugelis svetimtųjų; jo nubaudimas galėtų tik sukelti didesnį sumišimą.

Paskiausios gi žinios iš Shanghai'aus praneša, kad nekuriose vietose dar eina mušiai ir kad revoliucionieriai visai nemano pasiduoti.

Revoliucija Portugalijoje. Iš Madrido į Londoną praneša, kad Portugalijos sostinėje, Lisabone, pasirodė revoliucijos apsiereiškimai. Londono laikraštis „The Daily Mail“ sprendžia, jog nuo liepos 20 dienos ligi šiolei Lisabono gatvėse rasta įvairaus didumo 1.600 bombų. Tasai pat laikraštis priduria, jog pernai metais viešai paskelbus apie bombų dirbtuvę, visos revoliucijinės draugijos pradėjusios skubina dirbti bombas pas save ir slėpti jas.

Wassermann naujon vieton. Berlinas, liepos 27 d. Garsus Berlino biologas ir patologas, prof. von Wassermann, paskirtas Kaiser Wilhelm eksperimentalės terapijos draugijos Dahleme superrintendentu. Prof. von Wassermann dabar drauge su prof. Erlichu stengiasi surasti vaistą, su kurio pagalba būtų galima išgydyti vėžio ligą.

Suaresťavo Lima bankierius. Guayaquil, liepos 27 d. Išlipus iš laivo tapo suareštuoti Rauol ir Gaston Godoy, žymūs Lima bankieriai, kurie bankinėje apivar-toje pražudė 500.000 dol. ir delei to iš yionai pabėgo. Apie jų banko puolimą buvę paskelbta liepos 17 dieną ir įjedu tu tuojuas pabėgė.

Dailės daiktų vagis. Milanai, Italijoje, Pastaruoju laiku iš Milano praneša apie dažnų bažnyčių apvogimus. Vagia dailės daiktus. Visai neseniai vagis įsilaužė į San Massimo iš Padua bažnyčią ir pavogė du Giovanni Battista Tiepolo tapytu paveikslu, kuriuodu esą 20.000 ar 25.000 dol. vertės.

Anglijos karalius gali aplankyti ir Ameriką. Londonas, liepos 28 d. „Pall Mall Gazette“

praneša, jog ateinančiu metu Anglijos karalius ir karalienė atvyks Kanadon, kur padės pamatinį akmenį statomam Canberro'e Australijos parlamento namui. Tikima todėl, kad iš Kanados apsilankys ir į Washingtoną bei New Yorką.

Pasikėsiniimas. Londonas. Liepos 29 dieną praneša, jog vietinė policija, kaip tikrina „The Daily Sketch“, sužinojusi, kad sufragistės nutarusios pasikėsinti nužudyti Anglijos karalių Jurgį.

Pereitą naktį didelis sufragistų buri demonstratiškai ėjusios nuo East End ligi Holloway kalėjimo. Šita demonstracija buvo surengta tuo tikslu, kad išreikšti simpatiją p-lei Sylviai Pankhurst. Laikytos smarkios kalbos, šaudyta iš revolverių ir langai daužyta. Visur buvo didžiausia betvarkė. Delei to tai keletą sufragistų suarešavo.

Naujas Peruvijos kabinetas. Liepos 28 d. Peruvijos legacija Londone paskelbusi, jog gen. Enrique Varela sudaręs naują kabinetą, kuris užims resignavusiojo vietą. Rezignavusis kabinetas buvo po d-ro Aurelio Souza vadovystėje. Gen. Varela bus to naujojo kabineto pirmininku bei karo ir laivynės ministru, o Francisco Tudelo Varela svetimų reikalų ministru.

Chininas gali pabrangti. Londonas. Jeigu tarp Europos chinino (quinine) dirbėjų ir Java salos einchono medžio augintojų įvyktų sutartis, tai galima tikėtis, kad chinino čienia pakils. Sutarties išlygos yra šitokios: Java salos augintojai nori, kad kas metas nupirktų nuo jų nustatyta čienia apie 1.000.000 svarų einchono žievės. Praktiskai, visą einchono žievę, iš kurios Europos išdirbėjai dirba chininą, pagamina ant Java salos, o ištenai atveža į Amsterdamą ir viešu aukei-jon parduoda.

Cholera Vengrijoje. Budapeštas, liepos 28 d. Temes-Šigete, netol Serbijos sienos surasta choleros apsiereiškimai. Apie tatau pranešta vidurinių reikalų ministru, kuris paskiau pranešęs kitų viešpatijų valdžioms.

Užsimušė aviatorius. Peterburgas, liepos 29 d. Belekiodamas apie Gačną, vieną Peterburgo vasarinį resortą, rusų militarinis aviatorius, kuris buvo iškilęs oran apie 600 pėdų, nupulė su savo aeroplanu ir užsimušė.

Devyniems mėnesiams kalėjimo. Liverpool, liepos 30 d. Gerai žinoma Prestono sufragistė Edith Rigby nuteista devyniems mėnesiams prie sunkių darbų už padėgimą Sir William Levero rezidencijos. Gaisras padaręs 100.000 dol. nuostolio.

Mokestis ant bevaikių. Paryžius, liepos 30 d. Francuzų laikraštis „Figaro“ praneša, jog „Race Francaise“ draugija padavusi sumanyimą, idant ant visų nevedusių vyrų ir vedusių, bet neturinčių vaikų, uždėtų tam tikrą mokestį.

Sulig d-ro Bertillon surinktos statistikos, Francuzijoje dabar randasi 1.350.000 nevedusių vyrų, 1.800.000 bevaikių šeimynų, 2.650.000 šeimynų, kurios turi po du vaiku ir 2.400.000 šeimynų turinčių tik po vieną vaiką.

Sumanytasai bilius reikalauja, kad kiekvienas Francuzijos ukėsas turėtų minimum po 3 vaikus; neturintys vaikų turės mokėti kas metas, kaip pabaudos mokestį,

po 6 dol. Tokią pabaudos mokestį už neturėjimą vaikų reikės pradėti mokėti nuo 21 metų ligi 45 metų. Iš tos mokesties kas metas susirinksią po 10.000.000 dol.

Tasai bilius įduotas teisdarytės ir finansų ministeriams, kurių nuomone sulig to biliaus ligi šiolei dar nežinoma.

Iš karo lauko su sufragistėmis. Londonas, liepos 28 d. Music Hall atsibuvo skaitlingas sufragistų susirinkimas. Ant šito susirinkimo garsioji poni E. Pankhurst pasirodė labai dramatiškoj išvaizdoj — ant estrados ją inėšė sėdynėje del invalidų; ji visa buvo apvyniota juostomis. Ji išsirodė labai silpna ir ligos nukankinta. Pasirodžius jai ant estrados, pakilo neapsakomas trukšmas, perėjęs į tikrą demonstraciją. Salėje ji pasiliko labai trumpą laiką; policija visai jos nelietė. Užtai liko suareštuota p-lė Annie Kenney, bet čia policijai prisiėjo dikčiai pasigrumti su narsuolėmis.

Portugalijoje viskas tvarkoj. Lisabonas, liepos 29 d. Respublikos valdžia užginčija išsiplatinusias užrubežyje žinias, kad Portugalijoje siaučia revoliucijos bruzdėjimas; ji skelbia, kad viskas yra pilnoje tvarkoje.

Čechijos autonomija. Viena. Valdiškose sferose kalbama, kad greitai laiku Česhijai bus suteikta autonomija. Krašto valdžia bus atiduota tam tikrai komisijai; jurisdikcija bus paskirto vietininko rankose.

Austrija mano sutverti tris naujus kareivių korpusus. Viena, liepos 28 d. Iš tikrų šaltinių paplito žinia, kad karo administracija pasiryžo sudaryti tris naujus kareivių korpusus. Jie bus pastatyti Galicijoje, Bukovinoj ir Karintijoje.

Paliko kaizeriui dvarą. Plauen, Saksonija, liepos 28 d. Vietinė valdžia pranešė Kaizeriui Vilhelmui II, kad neseniai miręs pirklys Knorr paliko jam savo dvarą, apkaunuotą ant \$250.000.

Ispanijos karalius Paryžiuje. Ispanijos karalius Alfonsas su savo žmona Viktorija, važinodamas laivu Anglijon, sustojo Paryžiuje. Karalius ir karalienė važiuoja inkognito.

Visuotinas streikas pietinėj Afrikoj. Johannesburg. Visas dalykų stovis aukso kasyklose pradeda žymiai eiti blogyn. Plačiai kalbama, kad greitai laiku gali visoj pietinėj Afrikoj iškilti generališkas darbininkų streikas, nes darbininkai liko visai neužganėdinti tomis sąlygomis, ant kurių susitaikė jų atstovai su kasyklų savininkais ir valdžia.

Turkų smarkavimas. Konstantinopolis. Turakai neatsižvelgdami nei ant Europos pertarimų, nei ant Rusijos grumojimų žengia vis pirmyn, atsiimdami atgal užkariautus per Bulgariją miestus bei kraštus. Jie atsiima atgal Trakiją; priegtam, užimdami miestus ar kaimus, jie išskerdžia gyventojus, išdegina namus. Pirmiau bulgarai, užimdami tas vietas naikino mahometonus ir jų savastį, dabar gi turakai atkeršija krikščionims. Pavyzdin, baisy reginį perstato dabar apskritis Malgara į šiaur-ryčius nuo Gallipoli.

Turakai pranešė, kad jie jokiū būdu nebužleis tu vietų, kurias jie dabar atgal atsiima, —

taigi jie sulig pranešimo nuo liepos 30 d. pasiryžo ant visad pasi-laikyti sau ir Adrianopolį. Užimdami dabar Adrianopolį turakai čia atrado 150 kanolių, 50.000 šautuvų ir 1.000.000 maišukų kukuruzų.

Graikai sumušė bulgarus. Londonas, liepos 28 d. Graikai nakties laike smarkiai sumušė bulgarus palei Simekle (ant rubežiaus) ir privertė juos greit pasitraukti Džumos link; pranešimai iš Atenų (Graikija) tvirtina, kad jie galutinai suardė kairiąjį bulgarų kariuomenės sparną.

Kiek kainavo Balkanų karas. Londonas, liepos 30 d. Apskaičiuota, kad nuo pradžios karo, ty nuo spalio 1912 m., užmušta ar sužeista liko apie 350.000 žmonių ir išleista karo reikalams virš bilijono ir 250 tukstančių dolarų.

Albanija — kunigaikštystė. Londonas, liepos 30 d. Kalbama, kad Albanija bus apšaukta neprigulminga kunigaikštyste, o valdoną bei kunigaikštį išrinks jai Europos valstijos.

Revoliucija Venecueloje. Bogota, liepos 30 d. Venecueloje (šiaurinėje dalyje Piet. Amerikos), Kolumbijos parubežyje, šiose dienose apsiereiškė smarkus revoliucijoniškas bruzdėjimas. Sykiu keliose vietose nuo Kolumbijos valst. parubežiaus įsiveržė eks-prezidento Cipriano Kastro šalininkai. Kolumbijos valdžia laikosi pilnai neutrališkai. Kitos žinios tvirtina, kad Kastro partizanai užgrobė jau miestą Koro, Falkon gub., o gen. Leona Jurado (gubernatorių) paėmė nelaisvėn.

Pranešama, kad liepos 29 d. Venecuelon pribuvo C. Kastro (jis pereitą pavasarį buvo atsilankęs New Yorke). Jis yra tvirtai pasiryžęs paimti Venecuelos valdžią į savo rankas.

Kada šita žinia pasiekė gen. Hernandez'ą, kuris yra išvytas iš Venecuelos ir gyvena Port-of-Spain, Trinidad, jis pasakė: „Aš to ir laukiau“. Gen. Hernandez yra priešas, kaip gen. Kastro, taip ir prez. Gomez; jis skaitosi vadu tautiškos liberalų partijos ir mano, kad jam pasiseks prašalinti Kastro ir Gomez'ą ir pačiam likti Venecuelos prezidentu.

Iš Amerikos.

„Mesija“ Panamoje. Liepos 27 dieną praneša, kad Panamos miestelyje Penome atsiradęs naujas „Messia“, kuriuo apsi-skelbęs tulas Segundo Sanchez. Jisai pranašauja, jog trumpu laiku užeisias didelis tvanas ir išnaikysias visą pasaulį. Delei to tai apie aštuonesdešimtis asmenų, jo pasekėjų, budavoja arką ir renka po porą įvairiausių gyvių, kokie tik toje apielinkėje randami. — Maža bus tų vargšų gyvių kolekcija, palyginus ją su viso pasaulio gyvija. — Beto, visi jo pasekėjai esą apsiginklavę, tad Panamos valdžia daboja ir sergsti juos, kad nepridarytų kokių nesmagumų bei aibių. Visako nuo tokių galima laukti.

Be andaroko nevalia maudyties. Chicago, Ill. Liepos 27 dieną policija suarešavo įžymią Chicago daktarę, Rosalie M. Ladovą, kuri maudėsi be andaroko Jackson Park pakraštyje. D-rė Ladova esanti gera plaukėja bei mėgianti dažnai maudyties. Tos dienos rytą, norėdama gerai paplau-

kioti po Michigan ežerą, jinai nusivilkusi savo trumpą andaroką, kurį paprastai moteris užsivelka ant maudynės drabužių, pasidėjusi ant kranto ir nuplaukusi ežeran. Tečiau neilgai ji gėrėjosi: pasivijo ją su valčia sargas ir palepė — arba andaroką užsivilkė, arba pasiduoti areštan. Jinai pasidavusi areštan, bet tik tuo tikslu, kad sugriovus, sulig jos nuomone, neteisinga sistemą, kuri vyrams daleidžia vaikščioti su nuogomis kiškomis, o moterims turi būti daleista nešioti tokiuos pat, kaip ir vyrai nešioja, maudynės drabužius; bet vyrai turi maudyties sau, o moteris sau, t. y. skyrium.

Gaisro aukų laidotuvės. Binghamton, N. Y. Liepos 27 dieną apie dvidešimtis tukstančių žmonių palydėjo amžinan atilsin 21 Binghamton Clothing Factory gaisro auką, kurios liko palaidotos Spring Forest kapinėse. Ant kapinių buvo susirinkę apie dešimtis tukstančių žmonių. Žuvusiųjų karstus į kapines nešė ugnagesariai ir policijantai.

Vietinėje Opera House salėje buvo laikomos pamaldos bei kalbos. New Yorke rabbi Anspacher savo kalboje pasakęs, kad už panašias tragedijas ne individualus reikia kaltinti, bet draugija, kuri tokias tragedijas daleidžia. Toliau atkreipė gyvųjų dėmą tan faktan, kad vieton ką statyti pasimirusiems paminklus, geriau pasirupinti gyvųjų likimu — likimu tų, kurie liko be pagalbos.

Užkirs kelią pabėgėliams. New Haven, Conn. Ligi šiol įsimylėjusios porėlės, kurios pabėgdavo nuo tėvų ir be jų žinios apsisivedavo, nebuvo trukdomos. Conn. valstijos sekretorijatas išduodavo tokioms porėlėms apsisivedimo laidus ir tegu jos sau žinosi. Dabargi apsisivedimo laidų, nepranešus penkiomis dienomis prieš apsisivedimą, nebus galima gauti. Vai, daug nesmagumų ir kliūčių bus pabėgėliams, kurie ligi šiol, porėlė po porėlės traukdavo į tą valstiją. Tiesa, to įstato perleidimas neapsiėjo be protestų. Aldermanai ir advokatai, kurie ne mažas sumas pinigų kasmetas gaudavo nuo pabėgėlių, priešinosi prieš tokį valstijos legislatūros sumanyimą, bet tas protestas nieka negelbėjo. Tas įstatas įeina galėn nuo rugpjūčio 1 dienos.

Pagavo 1.300 svarų makrelę. Atlantic City, N. J. Liepos 28 d. rytą, po ilgo vaikymosi, žuvininkai pagavo 1.300 svarų žuvį — makrelę. Ligi šiol toje apielinkėje niekas tokios didelės žuvies dar nebuvo pagavęs.

Tolimons šiaurėn. Teller, Alaskos. Liepos 28 d. praneša Vilhjalmar Stefansson, jog laivai „Karluk“ ir „Mary Sachs“ išplaukė iš Port Clarence užpereitą savaitę naktį. Laivas „Alaska“ išplaukęs po keturių dienų. Žinios nuo laivų „Mary Sachs“ ir „Alaskos“ bus pranešamos du sykiu ir betus — spalio mėn. praneš per Beringo susmaugą bangžuvių gaudytojai, sausio mėn. gi raitoji policija per Dawsoną. Laivas „Karluk“ esąs visu kuo aprupintas dviem metam. Ir gali būti, kad per tuodu metu negaus jokių apie jį žinių.

Pasimirė senukas gydytojas. Chicago, Ill. Pereitą savaitę Chicago mieste pasimirė d-ras W. T. Linn, gimęs Guernsey pav., Ohio valstijoje, 108 metų amžiaus. Ji-

sai praktikavęs, kaip gydytojas, septynesdešimt du metus, buvęs seniausiu Illinois valstijos gyventoju, vyrų, ir seniausiu Suvienytų Valstijų daktaru. Vyriausias jo sunus Melville Linn, gyvenantis Santa Ana, Cal., turis 78 m. Jisai paliko šešis vaikus, šešesdešimt du anuku ir penkiasdešimt tris praanukus. Daugel gyvenimo permainų teko jam matyti, kurios viena po kitos keitėsi.

Zemės drebėjimas. Tacoma, Wash. Liepos 29 dieną Tacoma apielinkėje buvo justinas gana smarkus žemės drebėjimas, kuris sukėlė tarp tos apielinkės gyventojų ne mažą išgastį.

Karštis užmušė 25 asmenis. Cleveland, Ohio. Iš Clevelando praneša, jog liepos 29 d. iš priekštis didelių karščių, kurie buvo užėję pereitą savaitę pasimirė 25 žmonės — 2 suaugę ir 23 vaikai.

Zada saugoti amerikonus. Washington, D. C. Meksikos prezidentas Huerta pranešęs pereitą savaitę Suvienytų Valstijų valdžiai, kad jis ateityje taip sutvarkys dalykus, kad nė vienas Amerikos ukėsas nebutų nuskaustas. Jis labai gailisi, sako, Dixono, kurį federaliniai Meksikos kareiviai užpereitą subatą Juarezė nušovė. Beto, jisai savo pranešime pabrėžia, kad jis negali būti kaltinamas Dixono nužudyme ir neimaš ant savęs atsakomybės už tą kareivių užpuolimą.

Gub. Sulzer ir moterų tiesos. Albany, N. Y. Gubernatorius Sulzer šiose dienose patvirtino parašų peticiją senatam apie įdėjimą į federališkąją konstituciją punktą, sulig kurio moteris įgautų balsavimo tiesas. Peticiją platina vyrų lyga, kovojanti už moterų tiesas.

Laukinių žmonių vadas universiteto studentas. Boston, Mass. Vadas 300.000 laukinių žmonių Liberijoje (Afrikoje), Gbi Volo, išlaikė pastojimo kvotimą į Harwardo universitetą. Kruza, — taip vadinasi jo pavaldiniai, — visai nekultūriški žmonės ir neturi jokios rašybos bei rašymui ženklų. Jų apšvietęs valdonas, Gbi Volo, pasiryžo suteikti savo žmonėms rašybą. Jam jau pasisekė sudaryti kalbamokslį (gramatiką), o dabar jis verčia į kruzų kalbą bibliją.

Pašalpa našlėms. Seattle, Wash. Teisėjas Frater paskyrė dešimčiai moterų valstijos pensiją. Gauta apie 300 prašymų nuo našlių. Našlė, turinti 7 vaikus, gali gauti 37 dol. 50 c. į mėnesį pašalpos.

Įgriuvo teatro lubos. Marietta, O. Neseniai vietiniame teatre, kada jis buvo pilnas žmonių, įgriuvo lubos, užversdamos keletą šimtų žmonių; du žmogū liko užmušti, o kiti tik su didžiu vargu išsilinusavo iš-po griuvėsių.

Patersono, N. J. šilkų dirbtuvių darbininkų streikas jau galutinai pasibaigė; faktiškai streikas pralaimėtas. Laikė vasario, kovo, balandžio, gegužio, birželio mėn. buvo suareštuota 2,837 streikieriai, — jų tarpe 936 moteris. Taip, streikas pralaimėtas, o darbininkams jis padarė milžiniškus nuostolius ir dikčiai juos prikankino. Darbininkai nustojo \$5.600.000 užmokesnio, savininkai — darbdaviai panešė nuostolių virš \$1.000.000; miestas pa-

dauginimui policijos taipgi nustojo \$56.000. Šitame streike apsiereiškė labai daug netaktiškumų I. W. W. organizacijos vadų.

Įlužo tribunus. Galveston, liepos 29 d. Prieš pat prasidėjiant automobilių lenktynėms įlužo vidurinė tribunų dalis, kur jau sėdėjo daug žmonių. Keletas iš žiūrėtojų liko sužeita, vienok ne labai sunkiai.

Revoliucijos atbalsiai. San Salvador, liepos 29 d. Ant didžiojo miesto bulvaru liko užmuštas g. A. Perdoma, kuris uoliai dalyvavo Nikaraguos revoliucijoj. Užmušėju yra laikraščio sądarbininkas Arturo Gomez, kuris tokiu būdu „likvidavo“ buvusios revoliucijos „rokundas“.

Neramumas Peru, Piet. Amerikoje. Sulig nekurių laikraščių pranešimų Peru sostinėje viešpatuoja dabar pilna betvarkė delei iškilusio konflikto tarp žmonių ir senatorių. Paskui daug trukdėmo sukėlė šovimas buvusio prez. Leguia ir jo suanaus į susirinkusią žmonių minią.

Sing - Sing kalėjimas. Ossining, N. Y. Šitas miesčiukas žinomas tuom, kad jame yra didžiausias Amerikoje kalėjimas Sing Sing, kur telpa apie pusantro tūkšančio kalinių. Neseniai, kaip visiems žinoma, čia buvo sukilę kaliniai, nuraminimui kurių buvo pakviesta milicija. Be abejojų pergalė durtuvo ir kulkos pusėje. Arestantai tą visą žinojo, bet visgi kėlė truksmą, nėjo ant darbo, mušė stiklus, rakandus, stalus, sėdynes... Jie protestuoja prieš ugnies pavojų, nes paskutinių laikų buvo iškilę kalėjime gaisrai ir galėjo atimti daugelį gyvasių; kaliniai reikalauja, kad juos šiek-tiek apsaugotų nuo ugnies pavojaus, nes jie dar nori gyventi. Darbininkai - arestantai atsakė stoti darban. Tarpe kalinių pasirodė sutartis ir vienybė. Kaliniai iš čia pervežami į Auburną, Great Meadow, ir į kitus kalėjimus. Taip, liepos 29 d. po labai aštriai apsauga pervežta į Auburn kalėjimą 60 krim. kalinių, kurie buvo priskaityti prie „pavojingiausių“ skyrus.

Traukinių katastrofa. Altoona, Pa., liepos 30 d. Ištikusioj arti Trone (Pennsylvania Railroad) traukinių katastrofoj vienas žmogus liko užmuštas ir 146 sužeisti; susidaužė greitis ekspresas su paprastu pasažieriniu traukiniu.

Iš Rusijos.

Nepasinaudojo. Poltava. Iš grafo Musino Puškino ekon. kon-toros Piriatino paviete liko pavogta 35 pudų svarumo kasa, kurioj buvo 285.300 rb. grynais pinigais ir procentiniais popieriais. Po tulo laiko atrado tą kasą laukuose neišplėšta.

Žydų persekiojimai. Kijev. Sunku sau perstatyti, kaip dabar yra persekiojami žydai Kijeve. Žydus gaudo lyg kokius baisesius žvėris. Taip vienas vietinių laikraščių šiaip aprašo vieną iš tokių žydų persekiojimo paveiklų: Tulas jaunas, džiava sergantis, žydas, neturėjęs tiesų gyventi Kijeve, norėdamas išsigelbėti nuo „oblavos“, pasislėpė tvarte.

Tenai nuo baisaus nerimastavimo pasiliejo iš burnos kraujas — ir nelaimingą rado negyvą. Laikraščiai aprašo, kaip apimti išgąščio žmonės jieskodami kur nors pasislėpti, atranda da baisesnią galą. Tas viskas ant miesto gyventojų daro labai baisų išpuolį. O juk tas viskas atsitinka XX metašimtyje.

Netikėta žydėlini laimė. Odesa. Tulas žydėlis Abr. Heller gatviniš papirosų pardavinėtojas, pasiulė papirosų pro jo šalį einančiam generolui. Trumpame pasikalbėjime Heller papasakojo generolui, kad jis „jurginis kavaliierius“, dalyvavęs rusų-turkų kare, bet dabar neturi visai pinigų net reikalingų prekių nupirkimui. Šitas žydėlis pasiskundimas labai sujudo generolą, ir jis pakvietė jį važinoti su juom pas Odesos kariško apskričio viršininką, gen.-ad. Nikitiną. Žydėlis nuvažiavo pas gen. Nikitiną ir parodė jam gautąjį laikė turkų karo kryžių. Gen. Nikitino žmona pasiūtė žydėlį su vienu oficeriu į vieną didžiųjų krautuvų ir prisakė išduoti jam ten prekių už 50 r.; paskui jį užkvietė Hellaerą ateiti pas ją sekančią savaitę, pasižadėdama įteikti jam naujus drabužius. Galop ji pasakė žydėlini, kad jis nuolat nešiotų šv. Jurgio kryžių.

Karščiai Peterburge. Amerikoje gyvenantiems lietuviams gerai yra žinoma, kad vasaros laiku didžiose Suv. Valst. miestuose gan daug išmiršta žmonių nuo didžiųjų karščių bei saulės spindulių; eina žmogus gatve, ir staigu jį užmuša saulės spinduliai. Rusioj toks apsiereiškimas beveik nežinomas. Vienok, šiemet liepos mėn. Peterburge taipogi krito ant gatvės nuo saulės spindulių viena moteriškė, o keletas žmonių buvo apalpe.

Vaistas nuo dantų skaudėjimo. Ostrovo bažnytkiemyje, Mogil. gub., liaudies mokyklos mokytoja skaitė Balmonto eiles. Virtuvėj gi tuom pat laiku buvo mokyklos sargo žmona, kuriai labai skaudėjo dantis. Senute eilės išrodė kokiu-tai nepaprastu dalyku ir ji atidžiai jų klausėsi, nors nieko ji nesuprato. Ji pilnai tikėjo, kad mokytoja „užkalba“ jai dantis, nes pirmiau ji skundėsi jai ant dantų skaudėjimo. Kaip nustebo mokytoja, kada po nekuriam laikui senutė įėjo mokytojos kambarin ir ašarodama pradėjo kalbėti:

— Pagelbėjo, meilute... pagelbėjo brangioji... Visą amžių melsius už tamsta.

Antrą dieną išsiplatino paskalos apie „mokytoją - žavėtoją“ po visą bažnytkiemį.

Geras patarimas. Kišinev. Dvasiškoj seminarijoje, pasibaigus kvotimams, vysk. Serafimas taip atsiliepė į baigusius seminariją auklėtinius: „Likti šventikais jūs negalite ir netinkate, psalmšėikais taipgi netinkate, jūs ne ant ko neturite jokio gabumo; leisti jus į svietiškas augštas mokyklas nedalėdžia man mano užduotis kaip dvasiško. Ką man daryti? Kaip su jumis? Vienintelis jums išėjimas — likite kareiviais, stokite armijon“.

Šachovo testamentas. Maskva. Neseniai liko pagarsintas naujas Šachovo testamentas. Šachovas yra gerai žinomas visai Rusijai, o ypač jaunuomenei, kaip didis labdarys ir mokinių bei studentų šelpėjas. Sulyg to testamento jis savo turta padalina į keturias ly-

gias dalis: Maskvos augštiesiems moterų kursams, Šaniovskio universitetui, draugijai del sušelpimo neturtėliū studentų Maskvos universiteto ir draugijai, šelpiančiai mokslą einančias moteris Maskvos miesto. Iš viso kapitalo savo ekonomkai Smirnovai jis užrašė 15.000 r.; jai mirus, kapitalas tur likti padalintu tarpe augščiau paminėtų įstaigų. Kaslink didumo Šochovo kapitalo, tai jis pats kol-kas slepia, sakydamas, kad „visiems pakaks“.

Žmonių tamsumas. Kieleu gub. Žalesniū kaime einant vienam žmogui, Ant. Porubai, iš bažnyčios, pakilo smarki audra su žaibais bei griaustinu. A. Poruba pasislėpė po pakelyje stovinčio topolio. Trenkė smarkus griaustinis; žaibu A. P. liko užmuštas ir sudegintas; vienok jis nesugriuvo, bet negyvas stovėjo palei medį. Pravažiuodamas jo kaimietis Mikulia pradėjo šaukti, bet tas neatsiliepė. Tada Mikulia išlipė iš vežimo ir, prisiatinęs prie Porubos, pajudino jį už pečius. Tas momentališkai subirėjo. Baisiai persigandęs valstietis metėsi bėgti; sugrįžęs kaiman, jis pranešė apie tą atsitikimą kaimynams. Greit į tą „baisių“ vietą patraukė žmonės, apsiginklavę kryžium, šv. vandeniu, krapi-la ir kreida. Bet, kaip tik pamatė, kad vietoj Porubos stovi kruva pelenų, visi baisiai persigando ir smarkiai patraukė namų link, vis atsižvelgdami, ar nesiveja kokios baidyklės. Jie, matyt, nepasitikėjo nei kryžiu, nei šv. vandeniu.

Miškų gaisrai. Archangelsk. Neseniai šioje gubernijoje didi miškų plotai buvo apimti ugnimi. Taip Pinežo pav. degė virš 20.000 dešimtinių. Gesinti gaisro buvo prisiūsta daug kareivių ir susamdyti paprasti darbininkai.

Valstijos biudžetas. Peterburgas. Liko paskelbtas valst. biudžetas 1913 m.; įplaukų suma siekia — 3.250.559.006 rub., išlaidų gi ta pati suma.

Iš studentų į profesorius. Maskva. Ką-tik pabaigus dvasišką akademią auklėtinį Andaljevą akademijos taryba išrinko profesorium logikos. Tai pirmutinis atsitikimas.

Smarkus ciklonas. Jekaterinoslav. Laikė siantusio baisaus vėsulo liko numestas nuo rėlių traukinis į daubą tarp stočių Kabanje ir Bužnoje. Jekaterin. gelž. Traukinis susidėjo iš 7 žm. vag. ir 7. prekinį vag. Katastrofoje žuvo 3 žm., o sužeista liko apie 100 žm. Ciklonas padarė labai daug nuostolių.

Trikapekinės premijos. Dvinskio stoties darbininkai, Šiaur. Vakarinių gelžk., gavo premijas, paskirtas sulig kelių ministerio cirkuliario „atsižymėjusiems darbininkams“. Premijos siekė nuo 3 iki 15 kap.

Slaptosios policijos susivažiavimas. Peterburgas. Neseniai atsi-buvo čia slaptosios policijos susivažiavimas. Tartasi, kaip prašalinti visus negerumus iš slaptosios policijos tarpo, o ypač tą, kad kiekvienas stengiasi, atsižymėti ir pridaro visokių nesąmonių. Slaptosios policijos priežiūra perduodama poliemeisteriams ir miestų viršininkams. Susinešimai su užsienio bus vedami per užsienio ministerį; komandirovos užsienin turi but vedamos

slaptai. Nutarta įvesti ir kitas reformas.

Caro dukტė išteka. Kaip praneša Paryžiaus laikraščiai, vyresnioji caro dukტė Olga išėina už vyro, už Rumunijos sosto įpėdinio, Karolio. Neseniai francuzų laikraščiai garsino apie Olgos romansus su didkunig. Dimitru, bet, matyt, carui geistina, kad jo dukტė liktų nors ir mažos valstijos cariene.

Rusijos valdžia užrūpinta. Peterburgas, liepos 29 d. Sulig paskiausių pranešimų iš Peterburgo ministeriai bei žymesnieji valdininkai ir politikieriai labai užimti Balkanų klausimo svarstymu. Pranešama, kad liepos 28 d. vienas šarvuotis pribuvo į portą Burgas, rytinėj Rumelijoj, idant apsaugoti Rusijos pavaldinius. Kalbama apie sumanyimą apie Juodųjų jurių kariško laivyno demonstraciją priešais Turkiją. Ateina taipgi žinios, kad ant ru-bežiaus Turkijos Armenijos stovi tvirta Rusijos kariuomenė, kuri yra pasiryžusi kiekvienoj valandoj peržengti rubežiu.

Korespondencijos.

CLIFFSIDE, N. J.

Mūsų miestelis mažas, bet už-tai gražas — labai daug jame medžių bei įvairios rūšies krumu, kas ir pridoda jam gražumą. O tas juk labai svarbu darbininkui žmogui, nes po sunkaus darbo kiekvienas turi kur išėiti pasigėrėti gamta ir pakvėpuoti tyru oru — tas reikalinga žmogui iš higijeniško atžvilgio.

Lietuvių skaitlius šiame miestelyje žymiai eina augštin; daugelis turi net savo nuosavybę ir reikiama manyti, kad laikui bėgant bus čia pavyzdingas lietuvių kaimelis. Bet apšvietimas tarpe šio miestelio lietuvių stovi gan žemai, nors nekurie lietuviai veikia su pasišventimu, idant nors kiek pastumėti apšvietimą pirmyn. Vienok jaučiasi stoka energiško inteligentų, užtai tikro aktinio veikimo beveik ir nesimato; norų ir gerų jausmų yra, bet nėra tikro mokytojo, vadovo. Taip, laiks nuo laiko parengiama čia pasilinksminimai, baliiai, piknikai, o kartais net ir prakalbos, bet ant tų visų susirinkimų mažai teatsilanko žmonių, kadangi mūsų lietuviai yra apsirubežiaję svaigalais bei smuklėmis.

Neseniai du jauni vyrukai, dikčiai išitraukę smuklėje, eidami namon, pradėjo viens kitam paklausius glostyti; čia tuoj atsirado policistas, kuris nudulkino narsius lietuvius į tam tinkamą vietą, kur turėjo jiedu užsimokėti po 12 dol. 50c. Baisu tai matyti bei girdėti. Matai, kad žmonės dirba, vargsta, kankinasi, o visą savo uždarbį praleidžia ant nieko; tik pamąstykime, ar nebutų geriau, kad nors dalį to, ką praleidžiame ant svaigalų, paskirtumėm apšvietos dalykams — laikraščiams ir kniguoms, iš kurių apturėtumėm naudą, kaip grynai medžiagišką, taip ir protišką. Laiks jau mums atsakyti nuo svaiginančių gėrimų ir pradėti vesti žmonišką gyvenimą, spiesties vienybėn ir veikti savo ir lietuvių tautos naudai.

Čičkų Kazis.

WEST BRIDGEWATER, MASS.

Liepos 23 d. staiga pasimirė širdies liga Bostono ir Brocktono lietuviams gerai pažįstamas Jonas Žvairaitis, 45 m. amžiaus.

Velionis Žvairaitis paėjo iš sodžiaus Vinkšnupių, Vartininkų gmino, Suvalkų gub.; į Ameriką pribuvo 28 metai atgal. Pirmus metus gyveno New Yorke ir dirbo rubsiuvių dirbtuvėje ant siuvamos mašinos. Apie 24 metai kaip jis persikėlė į Bostoną, kur tą patį darbą dirbo per kokius 11 metų; paskiaus gi užsidėjo su partneriais savo rubsiuvių dirbtuvę (šapą), bet greit pasiliko viens savininkas ir laikė dirbtuvę beveik iki pat mirties; tik prieš pat mirtį vėl prėmė partnerį Čižą.

Dar buvo nevedęs kada Žvairaitis nusipirko namą Somerville, Mass.; ten 1892 m. apsidėmė su Uršule Ramanauskiute ir gyveno iki 1909 m., kuomet tai nusipirko puikią vietelę — 8 akrus žemės su namu W. Bridgewater, Mass.; 1912 metuose dar dasipirko 4 akrus žemės — tad viso 12 akrų.

Žvairaitis buvo nemokintas, bet apsiskaitęs žmogus, kaip darbininkų, taip pažįstamų ir kaimynų mylimas. Skaitė „Vienybę Lietuvninkų“ nuo pat jos pirmojo numerio, o taipgi ir kitus lietuviškus laikraščius; buvo laisvų pažvalgų žmogus, visados mylintis lietuviystę. Pas jį buvo sukrauta į skrynes laikraščiai: „V. L.“, „Saulė“, „Ukininkas“ ir kiti. Prigulėjo prie draugysčių nuo pat jų užsidėjimo: Šv. Kazimiero ir D. L. K. Vytauto So. Bostone prie TMD. ir 43 kp. SLA., į katra persikėlė tik pereitą rudėnį iš 33 kuopos, į katra buvo pilnai užsimokėjęs, bet, kaip jis pasakojo, jos viršininkai, norėdami išardyti kuopą, pinigų į Centrą nesuntė ir kaip Žvairaitis, taip ir kiti buvo jau suspenduoti.

Aš, pamatęs Žvairaitį suspenduotu, labai nusitebėjau ir suėjęs, kaip savo švogerio, užklausiau delkto davęs suspenduoti. Jis man apsakė virš minėtą istoriją ir pasiskubino persikėlti į 43 kuopą.

Palydėti ant kapų pribuvo daug giminių ir pažįstamų — iš viso 15 karietų; ant grabo liko sudėta daug kvietkų ir vainikų — nuo Šv. Kazimiero draugijos, darbininkų jo dirbtuvės ir kitų.

Didžiausiam nuliudime paliko savo moterį, Uršulę, dukteris Oną (jau vedusi), Marijoną, Uršulę ir Rožę ir 12 metų sunų — Joną.

Kunas Žvairaitis palaidotas liepos 25 d. ant Šv. Tamošiaus Akvino kapinių, Bridgewater'yje, Mass. Lai buna jam lengva šios šalies žemelė! A. Ramanauskas.

ATHOL, MASS.

Iš kitų miestų ir miestelių rašo tankiai žiniose apie lietuvių judėjimą; mes gi atholiečiai nieko nepranešame visuomenei apie savo darbelius. Tiesą pasakius mes neturime ko ir pranešti, nes beveik nieko neveikiame.

Lietuvių mūsų miestelyje yra apšėiai, bet judėjimo tai visai mažai. Gali buti, kad ir mes nesnaustumėm kad ne aplinkybės, prie kokių prisieina mums gyventi. Visur apreiškia neužsitikėjimas ir neapkentimas naujų sumanyimų. „Kaip mūs tėvai gyveno, kaip jie elgėsi, ir mes taip darykime“ — sako tankiausiai mūsų atholiečiai. Iš jaunimo atsiranda jau ir tokių kurie veržiasi iš tų pančių, bet sunkiai jiems sekasi. Vienas-du nieko nepadarysi. Mūsų draugijos tą tik-tai nuveikia, kad padaro vieną sykį ant mėnesio susirinkimą ir tuom pabaigta darbas. Yra dar

ir tokių žmonių, kurie naują sumanymą pasveikina žodžiais — „Monkey bussines“, o kitas dar parodo „angliška“ ilgą nosį ir užpakalio nepatinkančiai jam ypatai, kaip tai buvo ant vienos iš mūsų draugijų susirinkimo. Kągi tokiam padarysi — gali tikėtai jo pasigailėti, nes proto permažai.

Šiuom laiku mūsų jaunimas sumanę parengti pasilinksminimą ant oro, pajvairinus jį dainomis, žaislais ir deklamacijomis. Tikėtai nežinia, kaip bus, nes jau pažangos priešai skelbia, kad tai esąs bedieviškas sumanymas ir tuomi žmones grasina nuo visokių dorų apsišveikimų. Tokiems reikėtų atsiminti, kad visur Dievas kaišioti, tai būtų jau perdidelis jo nužeminimas. Bet gal pranašų norai neišpildys ir mes sulauksime to, ko taip geidžiame. Man rodos, kad nebeturime žiūrėti ką kas sako, by tik mūsų norai geri ir gali atnešt naudą mūsų visuomenei.

Taigi, atholiečiai, nepamirškite pradėto darbo, o syki susispietę varykite jį toliau.

Jonas Karosas.

ATHOL, MASS.

Keistai atkeršijo. Keletas čion angusių lietuvių sumanę atkeršyti man už pavadinimą jų „lietuviškoms yankėms“; jos susitarusios atėjo į krautuvę, kur aš dirbu, ir padarė savo rūšies demonstraciją, nelyginant kaip kokios „sufragistės“. Permaršavo per visą krautuvę sustoję gale jos ir pradėjo tyčioties pačios iš savęs, vadindamos save „yankėmis“ ir kitaip, — žinoma, norėdamos tokio būdu užgauti mane. Aš gi neatkreipiau ant jų atidžios nes jau per daug vaikiškai žaidė, — taigi, kaip ir vaikams, palikau valią biskutį pažaisti (Kitos buvo 17, 18 metų amž.). Sakėsi gudrios esančios, bet tuomi laiku užmiršo, kad ne tas gudrus, kas daug plepa, bet tas, kas daro dindėja.

Už pavadinimą yankėmis neturi ko daug pykti, nes tankiai pasielgia da ir už yankes prasčiau. Patarčiau tų merginų tėvams daugiau pridaboti savo dukreles, nes kitą syk gal išeiti labai nemalonus atsitikimas, kaip del dukterų taip ir tėvų.

Jonas Karosas.

LAWRENCE, MASS.

Liepos 27 d. Vietinė moterų „Birutės“ draugija parengė Country Club vietoje pikniką. Bet delei tos priežasties, kad Masachusetts'o valstijoje sekmadieniais negalima šokti, bilietų pardavinėti bei biznį daryti, tai „Birutės“ draugija parengė iškilmingus pietus. Turėjo kiekvienas, kas tik pietuose dalyvavo užsimokėti 1 dol. (porai: vyriškis su mergina ar moterimi). Pelną, kokis tik liks, paskirs fondan Jovaro Ukiui įsteigti. Publikos prisirinko kupinai: iš Lawrence, Bostono, Lowellio, Haverhillio ir iš kitur po keletą. Delei daugumo žmonių, tai ir prie pietų nekoki tvarka buvo, — truko vietų ir valgių mažokai buvo. Po pietų buvo prakalbėles, dainos ir žaislai. Surengime šios gegužinės daugiausiai pasidaravo p-ni O. Ramanaskienė, kaip „Birutės“ vadovė.

Embė.

CHICAGO, ILL.

Nedėlioį, liepos 27 d., susidejusios trys vietinės draugijos: V. Kudirkos, TMD. 28 kp. ir Aušros 1 kp., turėjo laivu ekskursiją į Willmette, Ill. Žmonijū laivais išvažiuojo apie 400 ypatų; nuvažiuojo švečiai turėjo biskį nesmagumų, nes į nurodytą vietą per ren-

gėjų kalnę publikos neleido, — reikėjo pasijieškoti kitos vietos. Paskui visi susispietę gražioje pievoje pradėjo puikiai leisti laiką — vieni žaidė pilką, kiti dainavo, tretieji ėjo maudyties į Michigano ežerą.

Tą pačią dieną laikraštis „Lietuva“ buvo dalinama veltui prie lietuviškų Chicagos bažnyčių. Dabar žmonės visaip kalba. Vieni sako, kad jau „L.“ susibūtiavo su „Draugu“, tai viens antrą pavaduoja, nes abu veltui žmonėms brukami. Kiti kalba, buk Olszewskiui labai reikalingi pinigai pabaigimui statydinti teatro svetainę, tai jis ir platina savo firmų apskelbimus, kuriais užpildytas visas „Lietuvos“ puslapis; kieno teisybė, nežinau, bet visgi keista, kad taip senas laikraštis, pirma niekad nebuvo dalinamas veltui, o dabar taip pigus pasiliko, kad tik vėjas ir sklaido po gatves „Lietuvą“.

R. Vėjalis.

CHICAGO, ILL.

Daugybė įvairių atskalunųjų atsitinka lietuvių tarpe, o labiausiai neapšviestųjų eilėse, pertai ir maža atsakomybė yra arba inteligento akies visai nepritraukia, idant tuo žingeidautų, — bet, jeigu kas panašaus atsitiktų inteligentijos rateliuose, tuomet ne tik paprastųjų žmonių, bet gi ir inteligentijos domą atkreiptų ir žingeidautų dažinoti apie viską. Bent koks viešas kunigų pasielgimas tuojuos suteikia domą visiems. Neseniai Chicagon buvo atvykęs kun. K. Šatkus iš Ansonijos, Conn, kurio „garsią“ biografiją, beveik visi „V. L.“ skaitytojai žino; taigi tasai kunigas, kokiu ten budu, rodos, per didį maldavimąsi buvo priimtas už kamendorių prie Apveizdos Dievo parapijos kurioje klebonauja kun. Edvardas Stefanavičius.

Gavęs vietą, kun. K. Šatkus turėjo pelno tiek, kiek kiti Chicagos kamendoriai neturi. Bet, kuo žmogus daugiau turi, tuo daugiau ir trokšta. Taigi, kaip gi čia pasinaudojus? Kam gi naudotis? Vėlyk žmonės sukurstyti, — kleboną išvartyti, ir visas krukis atliktas. Tatai, kaip sumanyta, taip ir buvo padaryta, vienok tas viskas nenusisekė. Patsai kamendorius, K. Šatkus, kursai naktimis kurstė parapijonus prieš kleb. Stefanavičių, tapo vieną naktį neįleistas į kleboniją, nes antroje nakties grįžo, o ant antros dienos tapo visiškai prašalintas iš Chicagos antvyskupijos. Taigi, išsipildė patarlė, kuri skamba: Kas kam duobę kasa, tas į ją pats įkrenta. Taip pat pasidarė ir su kun. K. Šatku.

Dabartyje važiuoja į Sioux City, Ohio, kur buvo pirmiausia ant misijų, idant sutvėrus ten parapiją, bet tos vietos vyskupas jo nepriima iš tos priežasties, jog kun. K. Š., kuomet buvo ten ant misijų, rinko pinigų ant bažnyčios, bet vėliau sau visus pasinaudojo, o vyskupas tai patyręs nepriėmė jo. Po tuo važiuoja į Milwaukee, Wis., čia vėl nepriima iš nežinomos priežasties, — dėlko taip umu laiku pasitraukė iš Hartford dieocėjijos, kur reikalaujama kunigų. Tatai, neturėdamas niekur vietos, parėjo pas kun. Gadeikį į Kenosha, Wis., kaip pramatoma iš šalies, neilgai ir čia užsiliks.

Dar vienas žodis apie jo buvimo Apvaizdos Dievo parapijoje. Prieš jo atvažiavimą Apv. D. parapijoje buvo tyku, ramu, bet kuomet kun. K. Šatkus atvažiavo, tuojuos pradėjo gerti šampaną su komitetais, tie gi parėjo jo

pusėn ir prasidėjo kurstymas parapijonų. Kasžin kaip būtų buvę, jeigu klebonas nebūtų išvaręs kamend. Šatkaus. Dabartyje, kada nebėra jo, rodos, parapija aprimo, ir manoma, kad viskas gerai su laiku virs.

Svečiai.

ROCKFORD, ILL.

Šis miestelis yra gana puikioj vietoj, ypatė gražiai jis atrodo vasaros laiku — stačiai rojus gyvenimas. Ištolo žiurint, miestas išrodo kaip kokis sodas, nes labai apšėiai jame yra įvairių medžių ir medelių. Su darbais šiame mieste irgi neblogai einasi. Daugiausiai čia darbininkai dirba medžio ir geležies dirbtuvėse; užmokestis vidutiniškas — sulig darbo bei amato. Lietuvių šiame mieste irgi yra pusėtinai; tarpe jų randasi visokių.

Liepos 8 d. buvo čia didelė audra — perkunija, smarkus lietus ir vėjas; audra padarė labai didžius nuostolius.

Liepos 18 d. atsibuvo L.S.S. prakalbos; pirmiausiai kalbėjo vietinis kalbėtojas, p. J. Raulinaitis, bet menkai galima buvo girdėti, nes labai lengvai kalbėjo; vertėtų tokiose vietose pasistengti, idant publika aiškiai girdėtų kiekvieną kalbėtoją žodį. Paskui kalbėjo p. L. Pruseika apie darbininkų gyvenimą Europoje ir Amerikoje. Žinoma, jo kalba atsivadė savotiška tendencija; daug joje buvo daroma tuščių ir nepamatuoti užmėtinėjimų, o taipgi labai daug pasigrymų.

„Revolucijonierius.“

Streikų svarba.

Streikai mūsų laikuose, stačiai sakant, ėjo madon. Jais naudojasi organizuoti ir neorganizuoti darbininkai. Streikai — tai ištikimiausias kelias suradimui pagaidaujamo darbininkų tikslo, tai tinkamiausias įnagiai iškovojimui darbininkams tiesų, — žodžiu, streikas — tai pirmutinis ir geriausias ginklas, už kurio galima visad stverties, stojus darbininkams kovon su savo darbdaviais — išnaudotojais, t. y. kada darbininkai pasijunta esą sunkiame ir negeistiname padėjime, kada jie nebeiškenčia blogų darbo sąlygų.

Jokioj kitoj šalyj nevertojama taip plačiai streikai, kaip Šv. Valstijose. Čia, galima sakyti, niekad nepasilauja streikai: pasitaiko, kad viename mieste susitrekuoja sykiu kelių skirtingų įstaigų darbininkai, kurie išstato įvairius reikalavimus savo buvio pagerinimui.

Visi Amerikoje gyvenantieji lietuviai gerai žino streiko prasmę, bet didelė jų dalis menkai tesupranta visą streiko svarbą. Net daugelis iš taip vadinamų susipratusių, kurie kovoja už surėdymo perkeitimą, žiūri į streiką pesimistiškai. Mažai yra tokių, kurie su drąsa ir viltimi eina į streiką; delei tos tai priežasties taip tankiai pralaimėjami darbininkų streikai.

Man rodos, kad šiaandien streikas yra vienintėliu įrankiu, kurio galima griebties prieš žmonių tiesų mindžiotojus.

Nors daugelis sako, kad streikuodamas nedaug laimėsi: girdi, prašant bei reikalaujant mokesties pakėlimo, mokesčių pakels, bet sykiu liks pakeltos kainos ir ant prekių, be kurių mes neapsieiname. Tas gal ir tiesa; žinoma, kol turėtai turės neaprubežiuotą valią, tai jie visad elgisis, kaip jiems geriau tinka. Vienok mes neturime laukti rankas

sudėję geresnių laikų, nes šiaandien reikia mums gyventi. Streikieriai gali reikalauti kitokių pagerinimų, ant kurių darbdaviai negali jau atsigrębti (Kiekvienas pagerinimas dirbtuvėj ar kokioj kitoj įstaigoj surištas su pinigineis išlaidomis — taigi fabrikantas, įvesdamas pagerinimus, paneš ir nuostolius, o paskui stengsis atsigrębti užkeldamas kainą ant prekių. — Red.). Reikalavimui daug yra svarbių daiktų — švaresnių ir sveikesnių darbdaviečių, apsaugojimų nuo sužeidimų, apie ką čia Amerikoje beveik visai darbdaviai negalvoja. Šitie paskutinieji klausimai lošia svarbiausią rolę darbininkų gyvenime, bet jais darbdaviai visai nesirupina. Su neorganizuotais darbininkais, perdėtiniai elgiasi, kaip jiems patinka; kas nepatenkina jų geidulių, tą jie išmeta ant gatvės. Jei tas nekaltai atstatytas nuo darbo darbininkas eina skūsties pas augštesnį „poną“, tai jis taipgi nieko negali laimėti. Ir kas tokiam atvėjuje lieka daryti? — juk gyventi šiaandien vis vien reikia. Vienintėlis išėjimas — streikas. Tokiam karte streikas yra tinkamiausias kelias. Streikas gali pagerinti darbo sąlygas. Bet kad laimėti streiką, tai reik gero pasiryzimo ir tvirtos vienybės.

Antra labai svarbi streiko vertė yra ta, kad darbininkai per streikus pratinasi prie vienybės, prie solidariskumo, prie protavimo. Jie tada aiškiau pamato savo padėjimą ir stengiasi iškovoti jiems prigulincias tiesas. Galų gale streikai gali būti išseiga iš kapitalizmo vergijos, apie ką šiaandien visų kalbama ir rašoma. Jei darbininkai veiktų vienybėje ir sutartyje, jei jie gerai pažintų savo stovę ir kas jiems priklauso, tai streikus visad išlaimėtų. Jei taip stovėtų dalykai, tai darbininkai vis kiltų augštin. Delei to reikia darbininkams stengties tinkamai prie streikų prisruošti.

Jei šiaandien tankiai pralaimėja streikus, tai tik todėl, kad žmonės nesupranta streiko svarbos. Vienur darbininkai umai meta darbą visai neapsvarstę to, ko jie reikalauja ir ar patogus tam laikas, kiti meta iš baimės, kad streikieriai nekeršytų, o tretieji galutinai atsistako nuo streikų, nurodydami įvairius netikusius privedimus. Taip dalykams stovint, galima išankto pasakyti, kad streikas liks praloštas.

Kiekvienas iš plačiau manančių darbininkų turėtų skaityti sau už pareigą aiškinti savo artimies draugams-darbininkams streiko svarbą, kad reikalui atėjus, jie būtų prirengti stoti kartu su kitais. Žinoma, tai yra sunki užduotis, ypatė delei lietuvių, kurie prie visko yra taip nerangūs; jie nemėgia naudotis savo protu — geriaus jiems būti stumdomais ir traukomais. Jei kur galima, tai lietuviai tankiai pasidaro streiklaužiais. Nemalonu j tai žiūrėti — vienas streikuoja, kovoja už geresnį savo buvį, o kitas tą viską niekina, ardo. Tą viską daro, žinoma, tamsumas. Tokie žmonės nemėgia skaityti ir mažai klausu kalbų; pertikrinti juos žodžiu ar raštu irgi labai sunku, o tankiai net visai negalima. Kadangi kitokio kelio nėra, idant panašius paukščius nukreipti nuo šitokio kelio, tai tui emė vartoti grasinimus bei prievartą.

Neprašalį būtų tokių žmonių vardus viešai apskelbus — gal nors gėdos šešėlis pabaigintų, nes streiko pralaimėjimas yra del darbininkų vienas iš baisiausių priepuolių.

Taigi, kad pasekmingai vesti streiką ir kad pilnai laimėti, reik stengties suprasti jo svarbą, gerai prie jo prisirengti ir išrinkti tinkamą tam laiką. Galop, reikia stengties išnaudoti įvairius budus ir dėti visas pastangas, kad tik išlaimėti streiką, nes išlaimėjimas — tai tvirtas žingsnis prieš šviesesnės ateities.

A. Rukas.

Viskas praityje.

(Monologas iš lietuvių ateivių gyvenimo.)

Viskas dedasi mažame, paprastai apstatytame kambarėlyje, kuriame stovi viena lova, mažas stalukas, kedė, o ant sienos kabo drapanos. Įeina jauno amžiaus vaikas-darbininkas, aprukes ir sušiles, rankoje nešinas kepurė ir švarką; prisiartinęs prie lovos, meta juos, o patsai sėdasi ant kedės ir, prakaitą nubraukęs nuo veido, ant valandėlės giliai užsimasto. Paskui gi kalba:

„Prakeiktas gyvenimas!... Dirbk... vargk... prakaituok... Kentėk nuo svetimtaučių bosų pravardžiavimus, burniavimus ir net — keiksmus!... Ir už ką?... patsai nežinau už ką. Kodelei, taip dedasi?... Kodelei žmogus varguolis žemai statomas?... Ir kas žmogų priverčia tą viską kentėti?... O kas?! Štai kas: kova už buvį... Ir žmogui užkrauna ant pečių tą sunkią našą ir priverčia ją nešti... O atbulai, jeigu nepa-norės, jeigu priešintis bandys, jįsai tave nubaus, pavesdamas badui... O, badas!... bausis begailėstingas, pakankis, pakankis ir pasmerks tave mirtin... pražudys tave!...“

Baisus!... ašai nesupranta, kodelei taip keistai pasaulyje dedasi?... Kame teisybė?... (trumpa pauza — galvą nuleidęs užsimasto, paskui vėl kalba) Ir ašai esmu šioško gyvenimo auka... Šta, nepanašus į žmogų pareinu nuo darbo: sudulkėjęs, aprukes, nuo prakaito visas šlapias ir silpnas — vos paeinąs... niekas nemalonu, net gyventi, o ką jau kalbėti apie valgi!... Jį tikėtai vartoji kaip neatbutiną įrankį palaikymui organizmo nuo galutinio nuosilpnėjimo, nejausdamas mažiausio apetito (skonio)...

Per dienas dirbu sunkiai, tarytum mulas, dvokiančioje ir troškioje dirbtuvėje, vejamas, tarytum nesuprastas gyvulus, beširdžių, piktų ir amžinai rėkiančių svetimtaučių!... Klausau tuos skaudžius žodžius ir dirbu tarytum automatas, o ne žmogus... O vienok gi esmu žmogus!... Turiu jausmus... Bet visgi neveizint ant to, turiu viską slėpti širdyje, turiu tapti kurėn ir negirdėti šių žodžių, norint širdis ir vertia!... Turiu būti tvirtu, kad pernešti tą tulžį, išlietą iš nedorosios burnos, ir nenusiduodyti... Vienu žodžiu, turiu būti milžinu, kaip fiziškai, taip ir dvasiskai, norėdamas dirbti, o ne tapti išvartytu, ir turiu turėti labai didelę kantrybę idant tą viską pernešti... Ir jau beveik tokiu tapau!... Jausmai išdalies atbuko, ir... atsirado daug, norint neužtektinai dar, kantrybės... (pauza)... skaudu!... Skaudu, pamąšėius apie savo tokį gyvenimą... Koksai jojo tikslas?... Be idėjos, be šviesos, daug prizadančios ateities...

Pravargės-praskurdęs tokią dieną, vos pareinu kojas pindamas nuo nuovargio, o ką gi randu namuose?... Ar laukia kas, kurs nuaramintų norint nusilpusią-pavargusią sielą?... Nerandu nieko!... Visuomet vienodas monotoniškumas šitame kambaryje tarp ketu-

rių sienų, kur ašai praleidžiu laiką, jeigu nemiegodamas, tai tušėiai, betiksliai svajodamas apie savo praeitį ir dabartinį savo stovį... Ir kam ašai gyvenu?... Ar tam, kad kiti manim naudotųsi kaipo įrankiu dauginimui savo turtų?... ar tam, kad dejuoti ir verkti kas dieną? ar tam, kad apgailestauti praleistas, nesugrįžtančias dienas?... ar tam, kad keiktį savo likimą?... Taip!... Kaip nesvarstyk, dabartinis mano stovio tikslas liudija, kad gyvenu tikėtai vien tam (pauza)... Kam vertas toksai gyvenimas?... Ar verta būti likimo pašeipos auka?... ar verta kankintis?... ar negeriau štai čionai, šiose senuose kambariuose užmigtį... užmigtį amžinai... palikus tą ašarų pakalnę ir vargą... Bet... ką ašai sakau!... Kas gi su manim?... Numirti?... Numirti ir daugiau nebeatbusti ir ne sugrįžti šiojon pasaulėn?... Ne!... ne!... niekuomet!... noriu dar pagyventi, dar nors kiek pagyventi!... (ilgoką valandėlę tyli užsimastęs, paskui ironiskai susijuokkia ir kalba). Cha-cha-cha!... Keistas ašai esmu!... Štai neseniai rugojau ant likimo, rugojau ant savo padėjimo, ant keistai surėdyto pasaulio ir nusiskūsdamas ant savo vargų velijau numirti, negu taip gyventi, o dabar, kuomet tą išreikšęs valandėlę paskrajojau mintimis, štai vėlei noriu gyventi ir savo šiuos apie mirtį išsitarimus paskaičiau neprotin-gais, netikusiais... Kodelei? kodelei taip greitai vėlei pasmerkiau savo išreiktą pirmąją nuomonę?... Matomai turiu dar tarpe šių gyvenimo sielvartų ir vargų kaž-ką brangų arba malonų, prie kurio esmu prisirišęs ir nenoriu jį apleisti bei persiskirti... O, taip! tur but turiau... Bet kam ašai dar slepiu? ar gal save noriu apgauti? Veltui — pasisakysiu: tai svaigalai!... Ir mano taip žemas nupulimas ir miršimas juos vartoti ir panašiu budu skandinti savo vargus ir skurdą!... Juk ašai juos taip pamilau, kad net skaitau savo gyvenimo prasmę, pripažįstu juos vienatiniu skaudančios širdies ir nupuolusios dvasios gaivintojais... Tikėtai vienas atsiminimas ant jų vėlei mane vilioja, kad dar reikia gyventi... dar reikia vargti... Bet, eit! Kas su manim?... Koksai ašai niekšas!... Kad taip inirtau į juos!... ir kad, neveizint ant tokio mano vagingo stovio ir skurdaus gyvenimo, vien del jų noriu gyventi ir vargti daugiau ir ilgiau!... Keista!... Tokiu budu galiu ir net privalau juos, tuos svaigalus, vadinti gyvenimo prasme ir vienatini vargų ir sunkios naštos palengvintoju!... (ironiskai juokiasi) Cha-cha-cha!... Kur protas dingo?... Kur pirmoji nuomonė kas link jų vartojimo?... Ji dingo!... Ji apleido mane, kaip apleido drauge ir ši tvirta valia, kuri laikė mane nuo slydžių vėžių, kuomet tai... Dabar ašai netekęs josios, norint ir tankiai susiprantu, kad blogai darau, bet jau nepajėgiu susilaikyti ir prisikelti nuo šio įpročio... Liudnas tas apsi-reiškimas... skaudu labai!...

Ir, regis, aš neseniai tapau tokiu!... neseniai pažinau tą vienotinį žmonių išėjimą ir budą užmiršti vargus ir skurdą su pagalba girtuoklystės... Mane išmokino draugai, tardami: jei negerisi, tai kokiū kitokiū budu užsimirši apie savo nelaimę?... Ir štai ašai, norint iškar-to man tas keistai ir baisiai išrodė, greit įpratau girtuokliauti ir papludau tarytum šapelis vandenyje... O buvo laikai!... laikai kada buvau priešas svaigalų ir laikiau juos už nuodus... Dabar jie din-

J. ŠEINIUS.

KUPRELIS

Apysaka.

Staigu jis nei šiaip nei taip žybtarėjo į mane akimis, buvo lyg norėjęs smarkiai surikti, delto susiturėjo ir nurimo kiek.

— Tai kodėl neatėis?

— Mat jomarkan išvažiavo. Su labai dideliu reikalu, — pamelavau.

— Ger nebūt galėjęs kitą ketvergą?

— Kad neatidėtinas tasai reikalas.

— Kaip gi dabar bus? — Balsas kurkas švelnesnis. Intikėjo, matyt.

— Aš jo vieton atėjau...

— Ir ką aš su Tamsta veiksiu?... Iš Tamstos malunininkas, kaip... tik nenoriu pasakyti.

— Pasistengsiu būti kuogeriausiu. Ką tik Tamsta liepsi, viską padarysiu — atsakau, lyg juokdamasi. Nujaučiu, kad jis mane darban varys.

— Kažin... Kažin ar padėsi man karnors: ponu, mat, atrodai, — nusi juokia jis.

Pyktis Kuprelio pamažėl, lac dumai, išnyko. Apsiniaukęs veidas prašvito, prasi blaivino.

— Ką padarysi, gerai bus ir taip, — galvoju sau.

— Na, pažiūrėsim, jeigu taip, tai taip...

Imk tą maišą — prisako jis man, rodydamas pirštu pro išlėto besisukantį stiebą, — kiten pusėn, kurion iš pikliaus suplėšti grūdai bira. Matai? Atkabink jį nuo tos rankovės: bus tuoj artipilnio. Jo vieton kitą, dyką užkabink. Nunešęs ant viršaus, išpilk skrynion. Ne pirmutinion, bet antron. Pirmutinės girmos sugedę. Jomis daugiau nebemalu. Blogai. Kada esti geras vėjas, tai išsykio ir dvejas paleisti galima. Butinai reikės pataisyti. Vis tu žmogus prisirengti negali... Bet ką Tamstai daug aiškinti. Turbut meni, kaip seniau atėidavai ir man padėdavai malti! Tik paskum, kai pradėjai mokyties, paliovei...

Nelaukęs, kolei jis užbaigs, nuėjau, kur buvo liepta.

Atkabinęs, užmovęs kitą, rišu jį į traukiamąją virvę. Gi girdžiu, Kuprelis mane bara!

— Kas jau, ar sveikatos nebeturi, kad negalėtum šito maišo užnešti! Tamstos metais aš jį, kaip plunksną nutarūnė kinėiau. Taip virve traukadmas daug laiko sugaiši. Tempk savimi, mano ponaiti!

Užraudonijau, kaip burokas. Nėra ko daryti. Užsiverčiau maišą ant pečių ir stenedamas net tempiu laiptais viršun. Jis juokiasi ir ragina:

— O, o! O taip, o taip! Tik nenugriuk. Žiurėk, kad kartais maišas nenutrauktų.

Vis tik galop užunešiau ir užpyliau.

Nežinau nei kur, išsimiltinau baisiai. Pajieškojau šepčio, neradau. Dulkinuosi taip. Rankomis mataruoju ir daužau save per šonus.

Girdžiu kvatojasi kas, net plyšta! Kruptelėjau. Nuleidau rankas. Gi beišlendęs Kuprelis iš apatinio gyvenimo juokiasi visa gerkle. Nesuprantu kas pasidarė: dairaui ir vienon pusėn ir kiton, ir į save ir į jį žiuriu.

— Cha-cha-cha-cha! Gana jau, gana! Atėjo žmogus malunan ir da padėti malti, nori pareiti namon nemiltuotas!... Cha-cha-cha! Nesidulkinink bent Tamsta, da netoks busi! Pamatysi. Nuo miltų nieko blogo nebus. Išėjęs iš čia išsivalysi, kaip tik norėsi. Mergiotės ir nepažins, kad malune buvai. Čia gi jų nėra, niekas nematys.

Rodosi nebuvo ko, bet aš nuo jo juokų susisarmatijau. Atsakyti nei žodžio nesugraibiau. Jis tat pasergėjo. Jau nebesijuokia. Šneka-pasakoja rimtai. Tai tą, tai kitą daiktą rodo, aiškina.

— Lukterėjęs kiek, vėl nueik tenai pasidairyti. Permainęs maišus, atneši čionai ir išpilsi. Dabok gerai. Saugokis, kad neužmirštum. Baisus tarapotas gali pasidaryti: tenai užsikimš ir sėlinų pribėgs miltuotna, o čia girmos dykos malsis, dils ir akmenų prisuks. Susimildamas tiktai!

Pažvelgė skrynion. Paklausė girmų užimo ir gretai ant trečio gyvenimo nuritėjo.

Vos suspėjau linkterėti galvą, parodydamas, kad puikiai sergėsiu.

V.

Mainau maišus dažnai. Jei tik pusę randu, ir tai nepalieku. Suplėšos kaskart smulkesnės. Bet visdelto nesiskubina.

Maluno užėsys tai apsilpsta, tai vėl staigu pakyla. Matytis vėjo pajiega mainosi, silpnyn eina.

Gerai man atmenamas tas ratų-ratelių teleksavimas ir bildėsys. Daug primena iš kudikystės laikų. Ne vieną dieną čia praleidau. Vienas ir su draugais. Ir malonus jis dabar man, malonus! Štai, rodos, pasakoja ką. Klausaus atidžiai.

Pasakoja, kaip aš su Broniu ir Juzuliu klausydavau Kuprelio pasakų; kaip mes akeles ištrėškę prašydavome „daugiau, daugiau!“ Kuprelis žodžių nesigailėdavo. Aibė nuo jo užgirdavome įvairiausių daiktų. Gražiai apskatinėdavo vaidinimąsi ragany, laumių, kibšų. Kares gi lietuvių su totoriais, lenkais, rusais ir kryžiuočiais da gražiau nupiešdavo. Ir tikdavo mums jos labiausiai. Rodėsi, kad jis pats buvo kovojęs. Ir mes, vaikai, dažnai tarp savęs spėliodavome, bene kokiam mušyje jis tiedvi kupri ir gavo. Todėl aš vieną kartą, pirmai su draugais susitaręs ir paklausiau jo, ar tik nesimušė jis su totoriais. Bet jis kažin kodėl užpyko, koja tripterėjo: „Kas į jumis priguli, neužaugs!“ Kuo iš maluno neišvarė iširdęs.

Tuo jo pykčiu mes ir patvirtinome savo speliuojimus. Daugiau jau nebeklausinėjome. Pakako vieno priparodymo.

Nuo to laiko mes Kuprelį labiau pradėjome godoti: „Žmogus karėje buvęs!“ kitas kitam sakydavome.

Labiausia mano atmintij tvyla tat, kad jis mumis dažnai sverdavo. Sakėsi dabojaš, kaip greitai augame. Taip-pat mėgė mums aitvarus daryti ir mokino, kaip reikia leisti. Jei koks aitvaras pakildavo tiesiai ir augštai, tai džiaugsmu nesitverdavo. Mes taip nesidžiaugdavome.

Užu visas Kuprelio pasakas ir geradėjystes mes atsilygindavome blėniais, kai-kada ir ne labai švelniais. Užrakindavom jį vieną, sustabdydavome maluną, nuo ko pons Olesis net iš savęs nerdavosi. Prikraudavom galan sparno, audeklo užlankon, akmenų: kuomet sparnas su jais pakyla augštyn, jie puola tiesiai ant maluno kepurės, baisiai darda sienomis žemyn; pasitaikydavo, kad neaplenkia nei langų. Nu jau tada tai mes, kaip pelės, bėgame, kiek tik siekt ir slepiamės duobėsnai, iš kurių smėlis imama. Bet jeigu jam pasisekdavo mus tenai atrasti, tai jau nepaleisdavo taip pigiai. Pabėgti gi nuo jo labai sunku: strikters kelius didelius žingsnius ir jau už apykaklės laiko. Beto da žadėdavo ir ponui ir tėvams apskusti; tečiau niekadose neskūsdavo, ir paskum, neilgai trukus, visai atsileisdavo.

Kai-kada delto jis visai musų pas save neįsileisdavo. Vaikščiodavo liudnas, kažin kodėl susigraudinęs; bet kas griaudino jo širdį, kas jį krimto, ne mums buvo atjausti. Ir dabar dažnai aš jo nesuprantu. Kiek kartų buvau norėjęs sužinoti, kaip jis seniau gyveno, ką matė; jis apie save ne tik man, bet ir visiems nei vieno žodžio netaria.

VI.

— Ar Tamsta daboji savo darbo? — girdžiu klausimą. Tai Kuprelis nuo trečiojo gyvenimo sugrižo. Dirbo tūnai ką, dabar čia atėjo.

— Kaipgi, — atsakau.

— Bet tuometu dingterėjo galvon, kad jau gerokai bus laiko praėję, kaip buvau apačioje. Skubinu žemyn, per kelintą laiptą peršokdamas.

Maišas pilnutėlis, lac prikimštas! Vos vos užsitraukiau jį ant pečių. Tempiu stenedamas viršun. Jis ir vienon ir kiton pusėn nuo nugaros ketina nusmukt. Prituriu šiaip taip. Neilgam nors.

— Greičiau nešk! — rekia nuo viršaus Kuprelis. — Tuoj girmos bus dykos.

Nesulaukęs į laiptus prilėkė. Mato, kaip aš su maišu kovoju. Bara, ir šypsosi kartu.

— Reikia dažniau mainyti. Pilnus nešiodamas patruksi ir pačios negausi.

— Nieka! — sakau užtarūnėkinęs maišą ir, lyg mylią parlėkęs, alsuodamas. — Nepatruksiu ir pačią, gal Dievas duos, gausiu!

— Man rodosi, kad Tamstai... E! ką čia tave „Tamstu“ vadinti. Ar neatameni, kaip mažą užu visokius blėnius, kuriuos man su Broniu ir Juzuliu ištaisydavai, da

ir už ausyčių, kaip mažą zuikelį, pakratydavau?

— Atamenu, kur gi neatminsi! — atsakau.

Kad nors nebūtų pasigyres ausių kratymu! Vienok stengiuos neišduoti savo neužsiganėdijimo.

— Vaikas iš tavęs buvo, oho! — žvilgterėjo akysna, paskum į mano uselius. — Man rodosi, kad jau laikas tau butų vesti?

— Kodėl? — nustebau. Bet tasai jo pasakymas kaip tai man patiko. Jaučiu, švelniai kutena širdį. Šešėlis neužsiganėdijimo pranyko, jo vietoje paliko malonus, neaiškus lukėsys; rodosi jis man pasakys ką naujo ir gero-gero.

— Gi todėl, — tęsia jis rimtai, — kad jau turi, tur-but, dvidešimts metų su kaupu. Matai ir usai jau panosėje išsikalė, viršun, augštyn riečiasi... Turi mokslą, gerą galvą, pinigų uždirbi, pačią lengvai galėsi pramaitinti. Ko gi da laukti, ko da stinga?

— Da aš jaunokas tokiam dideliame žygiui... Pagaliaus vienam reikia pramokti gyventi, kad paskum dviesie ne vargas but.

— Mat kaip! Ar da gyventi „neišmokai“? Gyventi išmokti negalima, reikia tik mokėti naudotis gyvenimu ir daugiau nieko...

Patylėjo truputį.

— Trisdešimties metų sulaukęs svarstysi, ar verta ar neverta poron jungties. Taip betupėidomas vienoje vietoje priei ir prie keturiųdešimčių... Paskum gal ir aiškiai norėsi, bet jauna ir graži nebeis. Dabar, mat, mergaitės mažai paiseo turtin-gumo ir mokslo. Joms tinka jaunas, skais-tus ir sveikas. Taip ir reikia. Tegul nebuna vyrai kvaili, tegul nelaukia ilgai... Jei koks senis, bedantis ir gauna kokio nors būdu, tenesitiki josios stiprios, amžinos meilės. Tenka, kad tiktai koks jaunas v-rukas patrauktų jos širdį, ir gyvenimas su-griautas, ir senis kokiuo dešimčių metų anksčiau nužengs pas Abrahomą. Juk meilė — vienatinė gyvenimo prasmė. Nerasi josios, visviena kaip ir gyvenimo nustosi. Jos jieškoti nereikia vėluoties. Juo anksčiau, juo geriau... Jaunam reikia vesti, jaunam draugę pasirinkti. Ne laikas „mokintis“ gyventi, kada gislose karštas kraujas verda ir širdis prie širdies trokšta. O kad pradėsi galvoti, svarstyti, laukti kažin ko, tai nei nepamatysi, kaip pasiliksi ligi karsto lentos viengungys, vienstipys.

Delto kad sakyty jį teisybę nesimatė. Tat tik del manęs, jauno.

— Kodėl gi Tamsta nevedė? — klausiu nusišypsojęs, vieną akį primerkęs.

— Jį maño klausimą jo baltas, yt drobė, veidas da labiau pabalo. Mažutės akis skubiai, tarytum ko jieškodamos, ėmė bėgioti nuo vieno daikto ant kito. Štai galop jos apsisėjo ant, mažo, keturkampio maluno langelio ir žiuri pro jį toli-toli, kur, regis, niekadose nei susiekti negalėtum.

Pasidarė tylu ir nejauku, lac papuolė-va kokion duobėn. Girmos liudnai užia. Apačioje girdėties kymus pikliaus dusavi-mas. Jam nedrasiai taria ratų-ratelių tarš-kėsys. Viršuje lyg šnabžda kas. Taip bailiai, pavargėiom. Ir visviena tylu regis. Da sunkesnė tyla.

— Aš? aš? — prašneko pagaliaus jisai. Bet vis da pro langą žiuri, mato tenai ką. — Daug pasakoti...

— Pasakyk Tamsta, buk geras! — prašau maloniai. Labai užsinorėjo sužinoti, kodėl Kuprelis nevedė, kodėl jis liko vienas.

— Tai ne pasaka ir ne kokios karės istorija. Pasakyti tai nelengva. Tai nesugydoma sielos žaizda. Ir trumdyti jos negalima.

— Bet pasakyk Tamsta man.

— Tu žmonėse paskleisi.

— Niekam, nič-niekam nesakysiu.

— Tikėti sunku.

— Tikėk Tamsta man. Niekados nepasijuoksiu.

— Ag geras tu buvai vaikas. Mėgau aš tave, ir dabar da mėgstu.

— Tai Tamsta man papasakosi? — klausiu prisimeilindamas.

— Nenorėčiau, bet ką jau padarysi. Neatsikabinsi dabar no tavęs. O reikėtų gi kam-nors ir pasakyti...

Visai man rodosi nepanašu, kad Kuprelis butų mylėjęs ką kada-nors. Kur, rodosi, jam buvo mylėti, kad jis už varsto nuo moters šalinas; niekuomet nesutiks, kad kokia mergiotė ateitų ir padėtų jam malti.

Neįsileis, kad ji kažin kokia butų. Ir ar galėjo da jį mylėt kas?... — Prisėsk. Bet tu jau sėdi... Apsaky-siu tau viską, viską, kaip buvo, kaip Kupre-lis mylėjo, kaip džiaugėsi jis laime kadai... Klausysi manęs gerai?

— Klausysiu atsidėjęs.

— Mano meilužė buvo graži, kaip anks-tyvo pavasario gėlė. Maloni, lipšni, kaip rytmetinė aušružė. Jos skaidrios akutės tūpino širdį, viliojo ją augštai, žadėjo daug-daug. Aš ją mylėjau, kaip myli nak-tis lakštingelės dainele, kaip šviesios žvaigž-dutės baltąjį mėnulį...

Liejas jo žodžiai, meilės inkvėpti, lieja-si-plaukia iš gilumos širdies. Paskendo jis juose, lac brangią meilužę pamatęs.

VII.

Malunas sugirgždė-suspiegė visais sa-vo sąnariais. Atsiduso, lyg ko sunkaus pris-lėgtas. Sustojo.

— A, kad tave šimtas paibelijų suardy-tų! Kad jie tave nuneštų pragaran prakū-rams! — supyko Kuprelis. Smarkiai nuo vietos pašoko. Į girmas puolė. Tvėrė vir-šutinį tekinį abiem rankom, išispyrė grin-dysna, isitempė visomis pajegomis ir pajū-dino jį. Bet tai nieko negelbsti. Malunas stovi, lac inkastas.

Mato, kad iš vidaus sunku kas bepada-ryti. Tekinas laukan išlėkė. Išėjau ir aš paskui.

Žiuriu, stuma Kuprelis, net sušilęs, maluno sparną. Pastumėjęs kiek vieną, ima kitą, kada jau tas nuo viršaus arčiau prisartina. Jie gi treška-braška, tarytum butų baisesiausiai nuvargę ir toliau eiti nein-galį.

Pamatęs ir mane prišaukė pagalbon. Mažai ir aš galiu ką bepadėti: sparnai eina-sukasi tolei, kolei mudu juos stumava.

Neilgai trukus paputė smagesnis vėja-lis. Tik jau truputį nuo vakarų pusės. Tai-some sparnus prieš jį. Malunas pamažėl, lyg nenoroms, ima krutėti. Kruta neilgai. Už valandėlės vėl ėmė sustovinėti. Kupre-lis tat pasergėjęs šoko pusti į sparnus, kad jie visiškai nesustotų.

Vis delto nieko neįveikęs, vėjo neatsto-jęs, susiraukęs ir da labiau susikuprinęs, grįžo vidun. Aš da lukterėjau truputį. Klausaus vėjo, ar nepradedą smarkiau jis pusti. Žiuriu į maluną — sparnai stovi, ta-rytum ir niekadose nesisukė.

— Šiandien pasiliks nesumalta, — gal-voju ir nuliudęs einu Kuprelio jieškoti. — Prašvsiu, tegul nors apskatinėja.

Randū jį pirmame gyvenime. Vaikš-čioja sau iš vieno kampo kitan. Ištolo ap-lenkia pikliaus skryniją, svarstyklės prie antrų uždarytų durų. Nors ir nežiuri į jas.

Ir tyliai-ramūs dabar čia visi daiktai, yt akmeniniai butų. Užstingo rodos. Ty-lus ir antras piklius, anoje pusėje stovįs. Užmestas visai. Jau Olesis visokius nebereikalingus daiktus krauna, lac muzėjun kokian. Bet tą muzėjų vien žiurkės ir pelės lanko ir lizdus savo krauna. Gera joms tenai, nepersekoja nie-kas. O kertės ir šonai jo aibe skaitlinių iš-rašinėti. Daiktais ištrinta ir vėl užrašyta.

Iš viduraslio keliasi didelis stiebas net pačion kepurėn. Tai visa pajiega maluno. Tušt palūbėmis milžinis ratas jį vainikuoja. Ir įstabu rodos, kad jis dabar visai nejudą. Pats nejudą ir kitų ratų-ratelių savo kulo-kais nevaro. Nevaro ir jo niekas iš pačios kepurės, nuo pačių sparnų.

Kuprelis vis labiau nerimauja. Sku-biau vaikščioja. Rankomis, maluno sparnus nuduodamas, maskatuoja. Kažin ką piktai po nosim murma.

Galop, matyti, susimylė vėjas ant Ole-sio: išpradžių palengva, paskum smarkiau ir smarkiau pradėjo sparnus varyti. Tuo-jau jįsai atgijo. Aiškiai pralinksmejo. Liepė man maišų pažiūrėti, pats, kaip vo-verė, nulėkė laiptais viršun.

Viską čionai atlikęs ir aš ten nuėjau. Jis sėdi sau kojas susikeitęs ant senos ber-žinės kaladės, prie jo kambarėlio durų pa-statytos. Atsėda čia visuomet, kada jau nėra ko veikti. Sėdi ir klausos linksmaus girmų užėsi. Galvoja apie kažin ką. Aky-se vilties ugnelė žiba.

— Kaip gaila, kad pas mane pinigų mažoka! — atsiduso man arčiau priėjus.

(T. b.)

DIDRO.

(Užbaiga.)

Valdžia nusidavė nieką nežinanti ji reikalavo tik, kad spausdinimo vieta būtų pažymėta ne Paryžius, bet Nevšatelius. Prie tokių tai aplinkybių Didro rašė enciklopedijai straipsnius ir kas ten negalėjo tilpti, jis parašė atskirus veikalus, bet nesitikėjo atspausinti, todėl rankraščius dalino savo draugams ar krovė į stalčių. Tuometiniai žmonės žinojo Didro tik kaip enciklopedijos redaktorių, mes gi jį žinome, kad jis buvo autorium daugelio veikalų, kuriuose jis paskleidė pasaulin daugelį genialių idėjų. Jo veikalai spaudoje pasirodė ne iškart, bet beveik per ištisą pereinamąjį metašimtį vis vienas po kito buvo surasti ir atspausinti.

Didro labai daug veikė; jis šalia redagavimo dar parašė enciklopedijai 125 ilgesnius ar trumpesnius straipsnius, kuriuose palytėjo gramatiką, istoriją, etiką, filosofiją, mitologiją, literatūrą ir daiktą. Tarp jų tai-pat yra staripsniai lytinti architektūrą, mediciną, astronomiją, botaniką, chemiją, fiziką, mineralogiją ir tt. Nepraleido nė geografinės politikos ir tam panašių dalykų. Vienu žodžiu, nėra tos mokslo šakos, kurią jis nebutų palytėjęs, ir visur jis pasirodė gerai dalyką žinąs. Šalip to, jis dar parašė šiuos veikalus: Vienuolė, Zakas Fatalistas, Ainis Ramo, Du draugu, Šeimynos tėvas ir daugelį kitų veikalų. Apkainuot šiuos jo veikalus mes negalime, nes tai užimtų ištisus tomus.

Didro pats savaimi, taip sakant, nieko naujo ksuole neatidengė, bet užtai iš visokių faktų ir išradimų moksle padarė aiškius, plačius ir teisingus išvedimus. Savo išvedimais arba savo suvedimais vienon krupon visų mokslų jis praskynė takus ateinančioms mokslinėms ir nurodė, kokiais keliais pasaulinis mokslas turi eiti. Didro visus savo išvedimus rėmė bandymais, tai yra gamtos įstatymais; anot jo — visa filosofijos užduotis yra išaiškinti gamtą, o tas jau reiškia, kad filosofijos pamatu turi būti gamtinis mokslas. Plačiau išdėstyti jo pasaulėžiūrą ne mūsų tai galėje, kas arčiau nori susipažinti su juom, lai perskaito jo veikalus. Pažymėtina, kad jo pasaulėžiūrą ilgai-ilgai prisilaikė daugybės apšviestų žmonių.

Kaip jau skaitytojas žino, enciklopedijos pirminis tomas pasirodė 1751 m., o paskutinis 1765 m., taigi 17 enciklopedijos tomų Didro surėdė beveik 14 metų, jei pridėsime dar keletą metų ant prisirengimo. Paskui dar, laike 1776—1777 metų, pasirodė dar penki pridėjamieji enciklopedijos tomai; apskritai imant jam reikėjo pašvęsti enciklopedijos surėdymui apie 30 metų. Užsibaigus eiti enciklopedijai, susimąžino ir Didro įplaukos, o tuomet tarpu reikėjo auklėti dukterį ir rinkti jai krautį. Kad kiek sudaryt pinigų, Didro paketino parduot savo knygyną, kuris dabar jau jam nebuvo taip reikalingas ir apie tai pasakė savo draugui Grimui. Iš Grimio per kitus žmones apie tai darsižinojo Rusijos carienė Katrė II, kuri ir pasiūlė jam tą sumą, tik su ta išlyga, kad jis pats turi pasilikti to knygyno vedėju bei tvarkytoju su alga 1,000 frankų į metus. Suprantama, kad ant tokių išlygų Didro sutiko. Bet antrą metų Rusijos valdžia užmiršo jam išmokėti algą, ir kuomet jis priminė, jam alga buvo iš kart užmokėta iš kalno už 50 metų. Kitais žodžiais sakant, jis už savo knygyną gavo 65,000 frankų, kurių pakako ir dukters auklėjimui ir jos kraičiui.

Nuo šio laiko ir prasidėjo susirašinėjimas tarp Didro ir carienės Katrės. Carienė dar šalia kitų reikalų jo įprašė, kad jis supirkinėtų gerų teptorių paveikslus ir graviurus dėl tuomet steigiamo Peterburge Ermitažo (muzėjaus). Iš kitos pusės Didro nurodė Katrei skulptorių Falkonetą, kuris išdribo planus Petro Didžiojo paminklui. Pasakojama, kad idėja to paminklo priklauso pačiam Didro, bet ar tas tiesa — nežinia; vienok tas paminklas stebėtina gražus.

Tais laikais Katrė II buvo apimta reformų idėjomis, todėl jai reikalingi buvi praklinę žmonės ir dėl tai ji užkvietė Didro Peterburgan. Iškart nė pats Didro nenorėjo priimt užkvietimą, nenorėjo nė francuzų karalius jį ten leisti, bet galų gale Didro apsidomamas Holandijoje nukeliavo Peterburgan. Jis daug kalbėdavo su cariene Katre, daug išdėstė jai įvairiausių idėjų, bet Katrė labai mažai ką įvedė gyvenimam. Apskritai imant, Peterburge jis jautėsi gana liuosu ir su cariene gerai sutiko. Tik, kada pamatė, kad jo kalbos lieka be pasekmių — tuščiomis, jis lyg atšalo ir išreiškė norą grįžt atgal tėvynėn.

Iš atsinešimų Katrės prie Didro privesime vieną gan įdomų pasikalbėjimą. Vieną kartą carienė užklausė Didro, ką jis darytų, jei jis turėtų visą valdžią savo rankose; ant to jis atsakė: „Pirmiausia išparduočiau visus nuosavius dvarus, paskui išparduočiau nuosavius arklius, pasilikčiau sau nedaugiau 200, sumažinčiau tarnų skaitlį ir pensijas visokiems ponams. Išlaidas ant armijos, floto ir gi sumažinčiau per pusę; mokesčius įvesčiau proporcionališkius įplaukoms ir tt.“ Bažnyčias jis taip-pat

nori priverst mokėt mokesčius; jis taipgi įvestų spaudoje tikybos liuosybę.

Carienė Katrė gana gerai apdovanojo Didro už atsilankymą Rusijon, vienok Rusijos klimatas ne-kaip atsiliepė ant jo sveikatos. Rusijoje jis prasišaldė ir nuo to laiko pradėjo nesveikuot. Parvažiavęs Paryžiun jis dar bandė veikti, bet jau negalėjo — jo galva jau daugiau negimdė idėjų. Per 40 m. jis stebino visus savo proto gilumu, bet dabar išrodė kaip paprastas žmogutis. Prie to dar prisidėjo kita nelaimė — numirė (1784 m.) Zofija Volan, kurią jis taip labai mylėjo ir kuriai buvo rašęs: „Aš mačiau tautų visą gudrybę ir mažiau, kad ji neverta saldžios beprotybės, kurią man įkvėpė mano numylėtinė...“ Ir ištikro, kuomet Didro mastydavo apie tą moteriškę, tuomet jo plunksna puikiai aprašydavo gamtą, nė kiek ne blogiau už garsųjį Ruso. Kuomet Didro darsižinojo apie jos mirtį, jis savo dukterei išreiškė, kad ir jis geidžias greit numirti. Ir jo noras išsipildė: už penkių mėnesių po jos mirties ir jis pats numirė. Prieš pat mirtį jis persikraustė į puikius kambarius, ir kuomet paguldė jį lovon, jis išsitarė: „Neapsimoka darbas“. Liepos 31 d. 1781 m. jis atsikėlė pusryčiaut, suvalgė obuolį ir aprimo; pati ko-tai jo paklausė, bet jis nieko neatsakė; kada ji ant jo pažiūrėjo, jis jau buvo negyvas. Jos pakutiniais žodžiais buvo: „Pirmutinis žingsnis filosofijoje — neįsitikėjimas“. Taip tainustoją taksėjusi širdis, kuri taip karštai mylėjo tėvynę ir visą žmoniją. Net ir po mirties jis mokslui tarnavo: prieš mirtį jis buvo išreiškęs norą, kad jo kunas delei moksliskų ištyrimų būtų supjaustytas ir tas buvo padaryta. Pasirodė, kad smegenis buvo pilname veikime, kaip pas dvidešimties metų jaunikaite, bet širdis buvo daugiau kaip pusantrą kart didesnė už normaliąją žmogaus širdį.

Didro savimi parodė, kaip platus gali būti žmogaus protas ir kaip įvairius darbus žmogus gali išmokyti. Jis davė žmonijai tiek, kiek mažai kas duoda, ir jį galima paskaityti pirmtakumu to ką mes turime ir ko laukiame. *)

VII—9—13.

P. Norkus.

*) Daugiausiai šiam straipsniui pasisemta iš Semenkauskio biografiniojo rašinio: „Denis Didro“

Musų kulturiška pažanga.

Iš šalies yra keblu apkalbėti musų kulturiškąjį kilimą. Čia bandysiu paviršutiniai aptarti musų pirmynę. Nėra reikalo eiti senovės gadynėn ir nagrinėti, kaip musų bočiai gyveno, koks buvo pas juos kulturiškasis progresas, kokia buvo pažanga. Tuli tėvynainiai šį darbą pilnokai atliko, todėl čia ir nėra reikalo jį išnaujo nagrinėti. Užteks peržvelgti bei apibūdinti dabartinį mūsų stovį. — ko mes turime per daug, o ko mums stokuoja.

Kiekvienos tautos pažanga, kokia ji nebutų: kariška, diplomatiška, raštiška, dailiška arba moksliška, priguli nuo tautos gyventojų, o ypač nuo jos vadovų. Paveizdan, Lietuva buvo senovėje garsi, nes išauklėjo tokius vyrus, kurie ją reklamavo savo reikalais. Ji atmušė priešų — kryžiuočių ir kalavijuočių mirtinus smugius. Per tai laimėdavo aštrias kovas, kad turėdavo gerus karės vadovus, narsius karžygius. Mirus vadovams — karvedžiams, musų tauta pradėjo nykti, džiūti ir vysti yt rudens vėjo pučiamas lapas. Dabar turėjo pilną laisvę jos kuną draskyti visoki neprašyti tamsybės karalijo: varnai. Lietuva nusilpnėjo nuo tų tamsybės apastalų mirtinų smugiu ir gludėjo per gėntkartes ne parodydama aiškesnio gyvybės ženklo. Todėl ir nėra ko stebėtis, jeigu musų kraštas yra pasilikęs nuo kitų civilizuočių tautų: moksle, raštijoje, dailėje, politikoje, vaizboje, žodžiu — visame kulturiškame judėjime. Čia tai nėra musų kaltė. Turime mesti papeikimą tiems, kurie, budami stipresniais už mus, privertė mus šokti pagal jų egoistiškos muzikos. Čia tai ir slepiasi paslaptis tosios ilgos ir pasibaisėtinos tradicijos, kurią musų tauta jau baigia pergyventi.

Kuomet pas kitas kulturines tautas tobulinosi pramonija su visomis mašinerijomis, visa technika ir mechanika, tada Lietuvoje nei sapnoti apie tai nebuvo galima. Kada pusiau devyniolikto šimtmečio Anglijoje buvo skelbiama moksliskoji misterija — evoliucija, kada ten buvo reorganizuojama visa moksliskoji žiniija, — tada Lietuvoje nebuvo galima nei laisvą lietuvių kalbą rašyti. Šiaurės meškos, to egoistiško apastalo, letena slėgė ir slopino kiekvieną musų pulso smarkesnį plakimą. Lietuviai ištautėjo ir nyko kitų tautų bangose, kaip sniegas pavasario laike nuo šiltų saulės spindulių tirpsta, nyksta ir galop pasislepia marių gėlmėse.

Todėl, imant atidom visas Lietuvos politiškas aplinkybes, aiškiai permatome, kodėl lietuviai nepasiekė augštesnio kultūros bei civilizacijos laipsnio, kodėl jie neatsižymėjo išradimų ir mokslų dirvoje. Juk joks genijus, turėdamas geriausius jausmus ir norą sutverti, paruošti žmonijai tai, ką jo genialė siela diktuoja, negalėjo, nes nebuvo ap-

linkybių, kurios būtų leidusios jo talentui vystytis ir iškilti ant savo garbingų sparnų.

Tečiau, nors ir tokiose aplinkybėse mums būnant, vienok, pas tulus tėvynainius, gimė tosios pagirtinos idėjos diegas, kuris pradėjo augti ir bujoti. Šis diegas išskleidė rukus nuo kitų tėvynainių akių; jie atbudę, atidžiai ir nuosekliai apsižvalgę, griebėsi už darbo, kuris bus, be abejo, musų suvargusiems kaimiečiams maistu. Tas daigas, gyvybės ženklas, yt koks elektriškas magnetas, pakreipė kiltų musų darbininkų idėją į lietuvišką neartą dirvą. Jis sujudo kelmus lupti, žemę arti ir purenti, žodžiu — ruošė dirvą javams sėti.

Pagalios, mums yra žinoma, kad nuo „Aušros“ laiko visa Lietuva, mažiau ar daugiau, atbudo — atsigaivalio. Jos pulsas pradėjo smarkiau plakti, gyvybės ženklas apsiireiškė veiduose, reišė — Lietuva mirte nerims; jį gyvuos, tik jai, kaip po paliegliai, reikia atsakančio maisto. Nepoigo trukus, musų literatai sujudo-sukruto; taipgi politikeriai, vaizbininkai nebeapsiliko jų užpakalyje, — žodžiu, Lietuvoje prasidėjo tikras kulturiškas veikimas.

Jeigu nenorime eiti smulkmenosna pamatiniai apžvelgti Lietuvos judėjimą ir tos šalies kilimą, tai atkreipkime domą kadir į Lietuvos vaizbą bei pramoniją. Kuomet lietuviai spaudos neturėjo, tada beveik vis musų šalies pramonija, slinko, anot išsireiškimo, žėlvio greitumu. Spaudą atgavus, jau ką kilą galime pasakyti ir apie pramoniją. Kad Lietuvoje vaizba kyla, tai to, berods, niekas neginėys, nes pastarąjį faktą paliudija kooperacijos ir draugijos, kurios stengiasi pagerinti musų šalies ūkį. Mes taipgi žinome, kad ukininkavimas Lietuvoje yra beveik principalė pramonija. Lietuvos šalis yra labai tinkanti ukininkavimui: nei ten randasi augštų kalnų, nei akmenynų. — laukas daugiausiai lygus ir derlingas, tik apgailėstanti reikia, kad labai primitiviai apdirbamas. Iki šiol nei mes turėjome atsakančių ūkį ir frankų, nei gi pas mus buvo užtektinai žemdirbių-agronomų, kurie būtų davę Lietuvos ukininkams instrukcijas, pamokas, kaip galima praktiškiau ir naudingiau ūkį vesti.

Kaip jau matome, tai Lietuvos gyventojai yra laugiausiai ukininkais. Dabar, daleiskime, jog mes nieko nežinome apie lietuvių raštiją. Sprendžiant apie ją iš šalies gyventojų užsiėmimo, turėtume, be mažiausios abejonės, pasakyti, kad ukininkavimo raštija pas mus yra tobuliausiai išvystyta. Bet kur tau! Tik pažvelgkime į tosios raštijos skyrių, o ką kita vaidintuvėje atvaidinsime... Yra keli desėtkai brošiūrėlių apie ūkį, gyvulius ir t. p., tai beveik ir viskas. O kur gilesni ir moksliski žemės ištyrimo veikalai? Kur platesnieji aprašymai — pamokos: kaip javus sėti, daržoves sodinti, kaip pagerinti javų sušis, kaip vaismedžius prižiūrėti ir arginti vaisius nuo kenkiančių parazitų? Toliau-gi, mes mažai turime veikalų, kurie mokytt ukininkus, kaip apsiginti nuo kenksmingų ūkėi vabzdžių, kirminų bei bakterijų. Atidžiai apsižvelgę, be abejo, paklausime savęs: ką musų ukininkai žino apie galvijų, paukščių auginimą bei auklėjimą? Atsaka esti visai greitai — beveik nieko. Ir, apsižvelgę, matome, kad visai mažai pasidarbavome šioje taip svarbioje pramonijos srityje. Esame toli-toli pasilikę nuo kitų kulturiškai pakilusių tautų. Reiškia, jei mes kuomet ką pramiegojome, dabar turime sukrustisujusti ir taji trukuma užpildyti.

Po teisybei, mes ne nuosenai spaudiname ir viešai platiname raštiją, todėl musų agrikulturistai bei agronomai taip greitai nesupegio parašyti nau dingu apie ūkį veikalų. Antrą pusę vertus, kaip jau sakiau, tai mes turime visai mažą agronomų skaičių, todėl jie yra labai apsunktinti-apkrauti kasdieniniu darbu. Budami tokiose sąlygose, aišku, kad apie veikalų rašymą neturi kada ir svajoti. Berods, jei kurs ir rašo, tai daugiausia tik nedėdieniais. Pagalios linksma pažymėti ir tai, kad jie ūkėje pusėtinaai darbuojasi. Esti parašę, ypač pastaraisiais metais, originalius ir gana svarbius apie ūkį raštus. Tik lai su tuo neužsiganėdina. Toliau terašo moksliskus, pamatingesnius apie ūkį raštus. Tas eis, be abejo, musų ukininkų intelektualėn sveikaton. Ne tada jausis apšarvuotais reikalinga apie ūkį žiniija, — tada ir ūkė galės geriau vesti. Tik susimildami vengkime penkkapeikius „literaturos“, nes mes jos ir taip net per daug turime.

Mechaniškais įngiais pastaraisiais metais Lietuvos ukininkai, ką jau visi žinome, yra pusėtinaai aprupinti. Už tai, neabejotinai, puola garbė „Vilijos“ bendrijai.

Kitos pramonijos šakos Lietuvoje ir-gi kyla-auga. Vienose vietose steigiami fabrikos draugijos vaizbos vedimui, kooperacijos; kitose vietose, ir tai linksma pažymėti, jau net banka pradėjo gyvuoti-veikti. Reiškia, vaizba pas mus kyla.

Žodelis apie musų šalies apšvietimą. Lietuviai neturi galės steigti įstaigas-mokyklas. Jeigu Lietuvoje ir esti naudojama (ką mes žinome, jog taip yra) prasta metoda apšvietimo platinimui, tai man rodos, kad už tai lietuviai nėra kalti. Čia reikia

mesti apkaltinimo pirštine regresiriniai Rusijos valdžiai.

Lietuviai iš paskutinio stengėsi ir tebesistengia praplatinti apšvietos spindulius savo šalyje. Ne-reikia daug įieškoti faktų, idant persitikrintume, jog tai teisybė. Mums visiems yra žinoma, kad galingoji „Saulės“ draugija pasekmingai platinė šviesos spindulius ir sėja kultūros daigus tarp jaunėsiosios lietuvių gėntkartės. Kalbėdami apie „Saulės“ draugiją, be abejo, būtų nepatogu praleisti pro šalį „Rytą“ kuris irgi pakilo ant savo kulturiškų sparnų ir smarkiai progresuoja tarp dzuku. Vis tai pagirtini ir pageidaujami apsiireiškimai!

Vieno daikto, kurio Lietuvos naujosios mokykloms truksta, tai gerų pedagoginių vadovėlių. Taipgi, gal, išdalies, ir pačių pedagogų turime neperdžiausia. Mokytojai, matyti, visai užmiršo, kad tai yra jų šventoji ir neatidėliotina pareiga parupinti gerus mokykloms vadovėlius. Išdalies, gal mus pedagogai nuogastauja, jog jų laiko aikvojimas, pasišventimas ir darbas neišduos pageidaujamo vaisiaus. Gali, o ypač su pirmais toj srityj veikalais, taip nusiduoti. Bet, manding, visgi geriau parašyti kadir mažesnės vertės toj srityj veikalėli, negu nieko nedirbti.

„Ko toliau girion eisi, to medžių daugiau rasi“ — lietuvių priežodis sako. Taip lygiai ir čia: ke daugiau apie musų apšvietos įstaigas kalbi, to daugiau visokių nenuoseklumų, keblumų ir spragu at-randi. Pedagogų gi ir yra priedermė šias spragas užtvartstyti. Lietuvių vaikų mokytojai teima de-mon tai, kad lietuvių randasi (berods nesuklysiu pasakę), minimališka skaitant, apie tris milijonus žmonių. Tarp šios lietuvių skaitlinės turi rasties mažų-mažiausiai 2—3 šimtai tusktančių vaikų, kurie kas metas, jei da nelanko, tai turėtų lankyti pradinės mokyklas. Imant jaunąją gėntkartę atidžiau, mokyklų vadovėlių klausimas esti vienas iš opiausių ir svarbiausių. Iš šitų vadovėlių juk kuklikai turi lavinti savo jaunutį, nesubrendusį protą. Aišku, kad gerų vadovėlių parupinimo klausimas yra labai sunkus Lietuvos pedagogams uždavinys, bet tedirba-kruta, o nei nepasijus, kai prakilnų darbu nuveiks. Jeigu nieko negali veikti tada, kada mokytojų spēkos esti išsklaidytos-išblaskytos, tai tegul jie suvienija savo spēkas, o tada, anot musų po-to — „kur du stos, visados“ — darbą greičiau ir geriau atliks.

Dabar pas mus pedagoginės raštijos kaip ir nėra. Beje „Lietuvos Žiniuose“ yra skyrius Mokytojų, kurioje rašoma apie Lietuvos pedagogų ir mokyklų reikalus, bet tai mažmožis. Ateityje mokytojai tur daugiau rupintis pedagogine raštija.

Kalbant apie pedagoginę raštiją, reikia pažymėti panelės M. Pečkauskaitės svarbų veikalą, parašytą pagal Dr. Fr. Foerster'į. Tai, mat, nors viena lietuviškas pasidarbavo ir užkišo svarbią pedagogijos skylę.

Zignas Vitkauskas.

(Užbaiga bus.)

Jei liudna bus tau, jeigu tavo krutinė
Tėvynės ilgėjims kankys...
Jei tavo svajones, jei viltį augsinę
Rudens vēsula išblaskys...
Jei tavęs neįstengtų suprasti tie žmonės,
Išjuoktų tas kančias sielų,
O siela jaunutė auklėtų svajones
Vis liudna šalyj svetimoj
— Sugrįžk į tėvynę, prie girių gimtinių,
Prie laisvės plačiųjų laukų,
Sugrįžk į bakužę išverkti krutinę —
Sugrįžk del artojaus dainų!... V. A.
(„Aušrinė.“)

SODŽIUN.

Taip ir traukia sodžiun
Prie žmonių paprastų,
Taip ir traukia sodžiun!
Rods širdis ten rastų
Meilės turtų didžių...—
Taip ir traukia sodžiun.
Juk buvau aš tenai
Ir ilgėjau dažnai, —
Aš tenai nerimau,
Vargą, skurdą radau...
Bet laikai jau kiti —
Ir troškimai kilti
Neramiai vis banguoja,
Slugsta, užia, vilioja, —
Taip ir traukia sodžiun.
Ir šiandien vėl drąsus,
Vėl troškimus šventus
Pažinau!... Ir banguoja,
Slugsta, užia, vilioja —
Taip ir traukia sodžiun...
Vaiva.
(„Aušrinė.“)

go — dabar ašai drąsiai nuodiju save!... Koksai akumas!... (prasi-
veria duris ir galvą įkišusi kalba
moteriškė: „Kas yra Džianai? Ko-
delei neini ant vakarienių?...“
(Vaikinas, neatkreipdamas ati-
džios ir budamas toje pačioje po-
zoje, šaltai atsako): Nenoriu!...
Sergu šiandieną... (Duris užsi-
veria ir po ilgokos pauzės jis vėl
kalba.) Apimtas ilgėsių, nukankin-
tintas sunkių darbų ir neradęs
nieko savo kambaryje, kas nu-
ramintų verkiančią širdį, einu
karčiamon... lėndu tarytum į
užiantį avilį ir pasineriu tame su-
kuryje... Įsimaišau tarpe liaudies
šaukiančios, rėkiančios, ramios
ir linksmos, tarytum ji būtų
laiminga, o trumpam laikui pras-
linkus užpilu svaigalais savo jaus-
mus, savo protą, dalyvauju ir ašai
tose tuščiose, betiklosiose kalbose...
Dalyvauju ir ašai tame šauksme,
rėksme ir užime... Pasijuntu nors
kiek laimingesniu, užsimirštu apie
varginą savo stovį ir nesirupinu
rytojaus dieną... pasijuntu galin-
gu, tarytum svieto valdonu, lai-
mingu tarytum rojuje... Ir ne-
baisus vargas man užie valando-
je, nebaisus tas pragariškas dar-
bas dirbtuvių ir nebaisus tie žo-
džiai, kuriais koliaja svetintan-
čias. Niekas nebaisus!... Tiktai
mirtis baisi, norisi ilgiau ir il-
giau gyventi ir semti ir naudotis
tąja laime!... Bet ši laimė tiktai
laikinė!... Ji mane neilgai žavė-
ja... ji dingsta greitai... apleidžia
mane... Ji jau dingsta, kuomet
grįžtu savo kambarėlin, kuriame
jau niekas taip neužia ir niekas
nesilinksmina, kaip karčiamoje,
bet viešpatauja kapininė tyła,
tyla, kur tarytum niuniuoja kaž-
kokį liudėsio himną, o jojo akor-
dai švelnus, paslaptinai skver-
biai širdysna ir gamina svajo-
mėms medžiagą... Prasišalinęs
staigu iš tokio užiančio avilio ir
atsidūręs savo kambaryje, vėlei
tarytum atgimstu... Vėlei pasijun-
tu, ką darąs ir kuom esąs... Ir
lieka liudna ir skaudu!... Jaučiu
sąžinės išmetinėjimus už panašų
pasielgimą už tokį ištvirkimą ir
už praleistus sunkiai, prakaituo-
jant uždirtus skatikus, kuriuos
buvau paskyręs neatbutinam gy-
venimo reikalui...

Bolys Pilksermėgis.
(Užbaiga bus.)

Andrejs Upts.

Nedėdienis.

(Tąsa).

Pačiame paežeryje susėdė ant
augšto pakrančio. Žmona buvo
paėmusi su savim duonos su sviestu
ir visą kolą strimelių. Duona
Brėmūi nepatiko, bet strimelės
beveik jis pats vienas suvalgė.
Mergaitės mažai tevalgė, tiktai
aplinkui dairėsi ir pagaliaus, pa-
tėmijusios, pradėjo žiūrėti vie-
non pusėn, klonin, kur per pušų
tarpą matėsi besimaudantįs.

— Sveikas, kolega! — kas tai
Brėmą patraukė su lazda už pe-
ties užkabines. Brėmas greitai pa-
žvelgė užpakalin. Aa — Floksis,
vyriausias meistris.

— Sveikas, sveikas! — jis šir-
dingai kratė kolegos ranką. Ge-
rai, kad atėjo. Jau visai pradėjo
raubosti. — Gal prisėsite čionai?

Tuo tarpu Floksis, katiluką
susimėmęs, galantiškai pasisveiki-
no su žmona ir mergaitėmis. Jis
buvo apsvilkęs, tamsiai-marga
šalbierka bei apsiavęs geltonomis
drabužinėmis korpėmis. Šluosty-
damas kaktą su mėlynai-marga
skepetaite kraipė galvą ir šypso-
josi. Stengėsi neparodyti, kad del-
sio per prasti čia sėdintieji prie

strimelių galvų kruvos, ant laik-
raščio sudėtos.

— Aš norėjau gauti kokį stik-
lą zelterio. Čia galima visai iškepi-
ti. — Jisai pamojo galva. — Ar
neisime?

— But galima! — Brėmas grei-
tai sutiko. Bet, kukliai pažvelgė
į žmoną. Tiesą sakant, tos strim-
melės pusėtinai troškino.

— Na — ten jau gausite zelte-
rio... — žmona sumurmėjo. Brėmas
juto jos širdyje kilstantį pyktį,
kurį ji slėpė tiktai todėl, kad čia
buvo kolega.

— Garbės žodis poni! — Flok-
sis dailiai pridėjo prie krutinės
ranką ir galvos katiluką. Ištiesė ranką
į Brėmą bei pagelbėjo atsikelti.
— Tamsta, poni, palaukite čia
su panelėmis.

— Na, kad taip ir būtų... — Ta-
tai palietė silpnąją ponios vietelę
ir negalėjo atsiskaklyti.

— Garbės žodis! — Brėmas
taipogi pridėjo ranką prie kruti-
nės ir pasilenkė.

— Ligai pasimatymo! — Flok-
sis dar kartą pasilenkė ir užsidė-
jo ant galvos katiluką. Su pirštų
galais paėmė po ranka kolegą ir
abudu lipo žemyn restorano lin-
kon...

Visur buvo pilna. Tatai abudu
atsisėdo priešakyje, ant saulės,
prie mažučio, apvalaus staluko.
Floksis butinai norėjo gerti zel-
terį — toks jau buvo jo įprotis,
jisai visada priešinosi ir nenorė-
jo gerti alaus. Bet Brėmas jį pa-
žinojo ir paliepė atnešti. Pirmuo-
sius pora stiklų Floksis vaipdya-
mos tiktai paragavo. Tečiau, to-
liau darėsi skanesnis.

Gėrė alų. Kai užgesino troškū-
lį, pasiėmė dvi dešri. Suvalgė ir
pasišaukė tarną. Delei užkandžio
nesiginčino: kumpis su kiaušini-
niais. Bet delei degtinės iškilo
dideli ginčai: Floksis norėjo su
raudonuoju vynu, Brėmas — su
karčiuoju. Galop visgi susitaikė
ir paėmė su raudonuoju.

Tą išgėrus, taip ir, rodos, pra-
truko. Pamažėlin abudu įkaito ir
paraudo, skėtriojo bei garsiai
kalbėjo. Floksis, pagal įprotį,
pradėjo pasakoti anekdotus apie
surtavimo skyriaus darbininkus,
kuris jis turėjo daugel pažįstamų.
Suprantama, Brėmas ne viskam
tikėjo, tečiau su didžiu pamėgi-
mu klausėsi šlykščių anekdotų ir
patsai dar pagelbėjo. Juokėsi
garsiai, muše su delnu per savo
ir Floksio kelių galus, nė nepatė-
mijo, jėg su rankove braukia
nuo staluko ant šalbierkos alų.
Atsiminė Kivulio tarnaitę, buti-
nai norėjo apie ją kalbėti; bet
sunku buvo gauti progą — pasa-
kėjo tiktai Floksis. Atėjo dar du
pažįstamu. Dabar tai buvo, kaip
ir reikėjo. Trukšmas didinosi —
aplinkui jau nebuvo tylos. Tarnai
bėgiojo, lyg gaisrui iškilus.
Ant neužimtų kreslių atalošiu bū-
vo sukabintos lazdos, kurios barš-
kėdamos virto žemyn ir vėl tapo
atgal pakabintos.

Ten — pat ant stulpo galo buvo
padėta klėtkelė su papuga. Cie-
las burys vyrų, vaikiščių ir mo-
teriškių spietėsi apie jį ir didžiai
džiaugėsi.

— „Čionai! čionai!“ — rėkė
papuga. O po valandėlės: „Šalin!
šalin!“ — Visas choras linksmų
žmonelių, juokdamies bei siu-
budami atkartėjo papugos žo-
džius.

Brėmas jokiuo būdu nebesten-
gė sėdėti. Kojos instinktyviai rai-
tėsi ir kilnojos, o rankos kaž-ko
aplinkui graibstėsi. Jisai pakilo,
pasiėmė lazda ir išsiskverbė per
minią. Per visą laiką jam buvo
galvoje mintis, kad jis turi su-
kelti didelį juoką.

— Na, ką tu pasakysi? — jisai
klausė prie pat klėtkos veidą pri-
kišęs. Vienas kitas už nugaros

stovinėjų prasijuokė. Tatai
Brėmą dar labiau padilgino. Pa-
puga išrėkus savo čionai, čionai,
pasikasė su koja kaklą ir suuko:
šalin! — Tai taip? Kaip tu drįsti-
ti? Kokia tu didelė ponai! — Brė-
mas pabarškino bei sudavė dru-
čiai su lazda per baltąją klėtką.
— Užsidaryk burną, šelmė!

Papuga, nusigandus, atšoko
atgal, atsimušė kiton pusėn, nu-
krito nuo lieptelio, užpykus pasi-
purtė bei pasiputė ir vėl lipo
augšty.

Minia juokėsi, lyg pamišus.
Brėmas susijudinęs, ir vėl iš-
kėlė lazda. Bet staiga kaž-kas
pagriebė jo ranką, patraukė žė-
myn, o patį pastumė atgal. Tai
buvo jaunas tarnas.

— Nevalia liesti! — jis pažvel-
gė į Brėmą stačiog bei grumojan-
čiai. Brėmas užsigavo.

— Kaip tai? Ko nevalia? Del-
ko man nevalia? Kaip tu drįsti
prie manęs kibti?... Aš patsai ži-
nuo kas valia, o kas ne. Aš nie-
ko nepaliečiau... nė nemaniau...
Kas tai taip tvarka!

Ir taip toliau. Akimirksniu, ta-
rytum lava, apspito jį minia. Jis
patėmėjo, kad kaž-kas pasiėmė
klėtką ir nusinešė ją, ir kad Flok-
sis su draugais, taipogi keikda-
mi skverbiasi jam į pagalbą. Pyk-
tis pradėjo smaugti kaklą, jis
norėjo parėkauti ir net kam
nors uždrožti... Bet staiga jis pa-
juto, kad kas tai traukia jį už
rankos. Pasižiūrėjo. Frida...
Taipgi ir Klarutė ten buvo. Ir
tuo jau jį pradėjo traukti ir
už kitos rankos.

— Eikš, tėtė! — jis išgirdo
verkšlenantį balsą. — Mama lau-
kia pas vartus.

Jis norėjo ištraukti rankas,
mušti — bet žmonių minioje ta-
tai juokingai but išrodė. Beto,
pamatė jis ir Floksio katilėlį, ku-
ris slinko linkon vartų. Jis pasi-
davė. Beveik nešte išnešė jį mi-
nia už tvoros. Ant lentinių laip-
tų jis beveik užvirto ant žmonos.
Stovėjo pasiputusi, kai juodas
debesys.

— Na, tai ir vėl pilnutėlis... —
Nesuvaldytinas! pasibiaurėjimas
girdėjosi jos šniokstančioms bal-
se. Sunkus smugis pataikė jam
nugaron. — Argi nė nebegali pa-
stovėti? Gyvuly — ko lipi žmo-
gui ant kojų!

Brėmas gi, iš didelio pykčio,
nė žodžio negalėjo ištarti. Tiktai
kaklą tašė. Mergaitės, kai kibiai,
įsikabino ir neatsitraukė. Štai
atsirado ir Floksis.

— Dovanokite, poni... — ba-
lansavo jisai prieš Brėmienę ir
stengėsi tiesiai atsistoti bei ra-
miai pastovėti. — Pardon... Ne-
galima sakyti — su draugais
truputį jisai išgėrė. Bet tam juk
ir nedėdienis... Ir tarnas neturi
teisės brutališku būdu —

— Bet Brėmienės parasolius taip
grumojančiai pralėkė pro jo akis,
o ausis, rodos, išgirdo ištartą ne-
tinkamą žodį, kad fabrikos meis-
teris paskaitė išmintingiausių
pradingtį minioje.

Mergaitės tempė tėvą per var-
tus. Žmona, alsuodama, ėjo pas-
kui juos.

Brėmas tiek daug dar suprato,
kad tai išjuokimas, ir kad nega-
lima duoties save taip niekinti.
Kalniereis visiškai sušlapo ir li-
po prie kaklo. Rankas visgi jis
paluiosavo ir sukeikė ant mer-
gaitėjų pasitaikiusių po ranka
pirmutiniuoju gam riebiu žodžiu,
lazda paširėdamas, krutinę iš-
vertęs, su pakrypusia ant vienos
ausies kepure, ėjo pats vienas.
Nežiūrėjo visiškai — ar ateina

žmona su mergaitėmis, ar ne.

Neužlgo išgirdo, kad jos seka
paskui jį. Tyčia pradėjo greičiau
eiti. Kaž-ko nesisekė. Išspradžių
dar nieko. Bet štai, nė iš šio nė
iš to, kojos susipainiojo ir jis ar-
ba suklypo ir pasviro priekin ar
į vieną pusę. Patyloomis sukeikė
ir, pasisiekęs, krapštė su lazda
nuo kelio akmenėli, idant žmo-
na su mergaitėmis manytu, kad
tasai kaltas. Bet tuo jau suprato,
kad jos netiki. Girdėjo jis, kai
mergaitės tarp savęs kuždėjosi
ir juokėsi, o žmona kaž-ką mur-
ma. Tegu...

Sustojo pas tulą tvorą, už kam-
po, užsirukyti. Sustojo taipgi ir
žmona su mergaitėmis ir laukė
jo. Žmonos tiktai nugarą matėsi.
Gi su mergaitėmis užvedė kalbą.
Jos spyrėsi, kad reikia lipti
tramvajun ir važiuoti, o jis gin-
čino, kad jau pusiaukelį atėjo,
nors gerai nenuvokė, ar tai pu-
siaukelis, ar kiek. Bet tramvajai
nuo paties žvėrinčiaus buvo pil-
nutėliai ir čia, prie šitų stočių
visiškai nebesustojo.

Saulė jau leidosi už pušyno,
kai jie atvyko į savo apielinkę.
Brėmas buvo labai pailsęs, bet
galva buvo šiek tiek blaivesnė.
Norėjo atsisėsti, papsilsėti — ir
dar kaž-ko. Išrodė taip, lyg kas
pradėta, pertraukta ir neužbaig-
ta. Nedėdienis baigėsi, betgi nė
papsilsėta, nė pasilinksmita,
kaip reikiant. Kaž-kur viduje
dar kaž-kas troško, geidė bei dar
kaž-ko norėjo.

(Užbaiga bus).

Vertė **Jul. Baniulis.**

Enzi.

Tai buvo vasaros diena. Sėdė-
jau prie lango žiūrėdamas to-
lin...

Aš harmonizavau himnus, bet
tie himnai pasiliko mano sielos
paslapyje, ir aš dainuoju; tos
dainos balsas labai garsus ir mil-
žiniškas, bet tas balsas tesigirdi
tik vienoj mano sieloje.

Išėjau...

Šaltis bėgiojo po visą mano
kuną, prikeldamas himnus, kurie
kyla iš mano širdies, mano sielos.
Įėjau į didelę svetainę. Ten
buvo susirinkus daugybė jaunų
vyrų ir mergaitėjų, ir visi jie bu-
vo linksmūs, visų veiduose matė-
si šiltas jausmas... Tai buvo gu-
žynė.

Baisu...

Bereikalinga baimė, bereika-
lingas šaltis: linksmybės smugiai
paslaptinąjį mano sieloj, mano
širdyje neįaučiami ir negirdimi
tarpe besilinksminančiųjų...

Atsisėdau...

Priėjo prie manęs mergaitė. Ji
buvo man truputį pažįstama. Ji
pradėjo sakyti man pasakas, bet
apie ką, tai gerai neatsimenu.

Atmenu tik tiek, kad ji nei-
dama paspaudė man ranką, lyg
išreikšdama man sąjausmą, ir pa-
klusė: „Kada pasimatysime?“
Ir nuėjo su vienu gaivalu.

Bet man norisi apsaakyti tas
vįskas pasaka ir sugražinti ma-
no sielai romą. Norisi rašyti at-
sišveikškinimą, bet nemoku... ne-
stengiu...

Enzi! aš matau tave einantį.
Matau kiekvieną tavo žingsnį
kiekvieną gėstą, ir myliu aš
juos...

Užmiršti: ką?... kaip?... ir kam?
Ta gužynė ten prasidėjo su
sielos kančia...

Kur — tai, ir kada-tai aš girdė-
jau pasaką, ar legendą, ar poe-
mą, apie gražią kaimo mergaitę.
Neatsimenu. Ta legenda jau se-
nai užmiršta, pasiliko tiktai jos

vardas. Rodos ji vadinosi kara-
liene, princesa, ar tam panašiai!..
Ji įsibriovė į mano širdį, į mano
sielą. Tai vardas gražios Rytų ša-
lies mergaitės, ar moteriškės
— Enzi...

Kada aš žiūrėjau į ją iš tolo,
ji man išrodė labai mažytė, aš ją
šaukiu vardu Enzi! bet tas var-
das, pasirodė nudažytas purvu ir
norima jį man padovanoti...

Ššš. — Su tokio dideliu rik-
mu užsibaigia gužynė...

Jaunųjų bureliai juokaudami
traukia namų link. Neapsakomai
gražiu vardu, rytų šalies mergai-
tė, ar moteriškė Enzi ėjo po ran-
ka su vienu gaivalu. Jis išrodė
labai mažytis, bet jautėsi labai
dideliu, visiems svetimu.

Truputį toleliau nuo pasi-
linksminimo vietos visi sustojo,
atsisveikindami spaudė vienas
kitam ranką, ir akimis palidėjo
tolin — į tamsą...

Ji nuėjo...

Sekmadienio rytas.

Mano mintyje skambėjo jūros
kalba, visai man nesuprantama,
lyg tas gražus vardas Rytų mote-
riškės, ar mergaitės Enzi, lyg la-
pų šlamėjimas ir, lyg nukankin-
tas sielos dejavimas...

O! Enzi, gelbėk mane!...

Ji kalba visai šaltu jausmu.

Pasišalinsiu! nežiūrėk tu taip
į mane!

Kur gi mėsos Enzi akis?!...
Tai ne akis... tai gyvatė žiuri...
Įgilti nori!...

Ššš. Lyg lapų šlamėjimas gir-
dėtis, visos pekliskos kančios pa-
siliko šventoms...

Aš ir vėl pasilikau vienas...

Ad. M.—za.

Lietuvių Mokslo Draugija į Amerikos lietuvių laikraštinių.

Per šių metų visuotinąjį „Lietu-
vių Mokslo Draugijos“ susirin-
kimą birž. mėn. manyta surengti
Vilniuje lietuvių spaudos paro-
dą, kurioje turėjo būti surinkti
visi lietuvių kalba spaudiniai nuo
spaudos iškovojojimo pasirodžiu-
siejie. Parodos šiais metais įtai-
syti nespėta delei negalėjimo su-
rinkti daugybės knygų, brošūrų,
laikraščių, ypač Amerikoje išlei-
tų ir leidžiamųjų.

Dabar su Mokslo Draugijos rei-
kalais atvykęs Amerikon, aš
kreipiuosi į visus Amerikos laik-
raščių ir knygų leidėjus su pra-
šymu, kad jie padėtų tokią spau-
dos parodą Lietuvoje įrengti.
Reikalingi yra šie Amerikoje ėju-
siejie ir einantieji laikraščiai,
kurių Mokslo Draugijos kningyne
neturima: 1) Aidas, 2) Amerikos
Lietuvis, 3) Amerikos Žinios, 4)
Bažnyčios Tarnas, 5) Dagis, 6)
Dievo Ryškė, 7) Dalgis, 8) Ere-
lis, 9) Keleivis, 10) Kapsas, 11)
Keliu, 12) Linksma Valanda, 13)
Lietuvių Žinios, 14) Amerikos
Lietuvaitė, 15) Laisvoji Žmonija,
16) Laisvė, 17) Lietuvių Žurna-
las, 18) Moksleivis, 19) Pleperys,
20) Pirmyn, 21) Progresas, 22)
Pipiras, 23) Pragaro Gelmės, 23)
Philadelphijos Niekai, 24) Per-
kunas, 25) Ragana, 26) Saulė, 27)
Spindulys, 28) Svetio Ateitis, 29)
Šviturys, 30) Sviesa, 31) Spitol-
ninkas, 32) Tiesos Draugas, 33)
Teisybė, 34) Tiesa, 35) Upelis Ra-
mybės, 36) Vaistininkas (prie
Keleivio), 37) Vargdienis, 38)
Vadas, 39) Vakarų Varpas, 40)
Žemaitis, 41) Žmonių Kningynas,
42) Kryžius, 43) Žvaigždė, 44)
Kova.

Augėliau minėtų laikraščių rei-
kalingi yra kompletai už visus
leidimo metus; už jų paaukojimą
Mokslo Draugija būtų labai dė-

kinga ir dar sulig šiol einantie-
siems galėtų siuntinėti mainais sa-
vo organą.

Gerbiameji Amerikos laikraš-
čių redaktoriai, spausdūninkai ir
kit. inteligentai, neatsisakykite
mus šelpti rengiant Lietuvoje
spaudos parodą, kurioje matomas
butų ir jūsų trusas literatūros
dirvoje mūsų kalba Amerikoje!
Pavesdami savo leistosius ir
leidžiamuosius lietuviškus laik-
raščius ir kningas L. Mokslo Dr-
jos kningynui, jus palengvinsite
darbą lietuvių raštijos ir kultū-
ros tyrinėjimui pačioje Lietuvoje,
kur šiandien, neturint jaus laikraš-
čių, visiškai negalima.

Kas norėtų ir galėtų augščiau
minėtus laikraščius spaudos paro-
dai, kuri bus 1914 m., paaukoti,
teiksis pilnus jų kompletus siųsti
„Tėvynės“ redakcijos adresu:
307 W. 30-th Str., New York, N.
Y., iš kur vislab bus Europon iš-
siųsta.

D-ras J. Basanavičius,
L. Mokslo Draugijos pirm.
Brooklyne, liepos 26 d. 1913.

ŠIS==TAS.

Vyriausioji kalėjimų valdyba
sutaisė dalinę apyskaitą kalėjimų
stovio 1911 m. Nekurios žinios
gan įdomios. Taip, 1911 m. iš
kalėjimų pabėgo 1,272 žm. Paly-
ginus su praeitais metais bėgo
mažiau iš ligonbučių ir laikinių
kalėjimų. Daug bėga laike dar-
bo, išleisus iš kalėjimo.

1911 m. iš darbo pabėgo 895
žm., iš jų 240 kalinių, dirbusių
Amuro geležinkelio. Riausių kal-
ėjimuose šiemet buvė — 18; išsi-
laužė arba išsikasė — 74, pabėgė
— 6, užmušta kalėjimo sargų ir
kareivių — 18, užpulta juos — 58,
pačių kalinių užmušta — 8, nusi-
žudė — 166. Kalėjimų valdyba
stengiasi pagerinti sanitarinį ka-
linių padėjimą.

Šiais metais bandoma kaip kur
išskirti į atskiras kameras visus
džiovininkus. Taip-pat padaugino
sumą pinigų pirties skalbi-
niams plauti iki 40 kap. metams.
Išlaidos išviso valdybos kalėji-
mų 1911 m. — 32,647,277 rub.
(„Liet. Žin.“)

Pirmieji lakunai Rusijoje. Pir-
mą mėginimą orlaivystės srityje
galima matyti laike apgulimo Ru-
sijos kunigaikščio Olego 906 met.
Konstantinopolio, kada buvo ant
miesto leidžiami lekiantieji kirmi-
nai pavidale paaukuotų ratelių.

Užminimą apie orlaivystę gali-
ma rasti ir Novgorodo metraščiuo-
se po 1228 m., kada buvo padary-
tas erelis, kuris galėjo pakelti
oran vaikus.

Pirmas neužginėjamas mėgini-
mas lakioti žmogui ant oro atsi-
buvo sėdint ant Rusijos sos-
to Jonui IV-am XV metašimtyje.
Vienas maskvietis buvo tada
pasidaręs „mašiną“, ant kurios
lakiojas aplink Maskvos miestą.
Likimas to pirmo Rusijos lakuno
buvo labai apgalvėtinas: Jonas
IV (Žiaurusis) išleido sekantį pa-
liepimą: „Žmogus — ne paukštis,
sparnų neturi. O jei jis prisideda
medinius sparnus, tai daro prie-
šai gamtos įstatus. Tas jau ne
Dievo darbas, bet piktos dvasios.
Už panašų susidraugavimą su pik-
ta dvasia nukirsti išmislytoji
galva. Kuną to baisaus smirdan-
čios ugnies (lakuno) numesti ant
sėdimo kiaušens. O patį išmis-
lą (mašiną), kaipo daiktą, pada-
rytą su velnio pagalba, po tam tik-
rų dievmaldysčių sudėginti ugni-
mi“.

Sekantis mėginimas lakioti ant oro buvo padarytas paprasto valstiečio, kurio net pavardė nežinoma, 1695 m. Jis suriškė: „Karanul“, pasakė, kad galįs lakioti panašiai gervei. Valstijos išdas padirbimui sparnų paskyrė 18 rublių, vienok jis negalėjo lėkti, paaiškindamas, kad sparnai labai sunkūs — jie buvo padaryti iš sliudos. Tada jam paskyrė dar 5 rub., kad pasidirbtų sparnus iš avių kailiukų; bet pasikelti oran ir vėl nepasisekė, už ką buvo smarkiai nuplaktas botagais.

Žiurkių lytus. Šitas stebėtinai apsišreiškimas ištiko, anot francūzų laikraščių pranešimų, Alžiriuje (Afrikoje), mieste Buži. Išaiškinti šitą apsišreikimą galima sekant čia.

Aplink miestą Buži nuo seniausių laikų ant kalnų randasi baisiai daug žiurkių; jų tenai priskaitoma milijonais. Neseniai šitoj vietoj siantė smarki vėsula (uraganas), kuris gan tankiai apsišreiškė Alžiriuje. Uraganas perėjo per tuos kalnus, kur gyvena žiurkės, nušluodamas viską, kas tik papuolė ant šitų kalnų. Žiurkės taipgi tukstančiais buvo pakeltos oran, o paskui išmėtytos apielinkę minėto miesto ir jame pačiame. Neuztenka žodžių nupiešimui didžio arabų persigandimo, kada jie pamatė puolančias iš dangaus žiurkes. Šitas apsišreikimas tuoj buvo priimtas, kaip ženklas pasaulio pragaišties prisiartinimo.

Laikraščių pradžia. Pirmuosius laikraščių ženklus galima patėmyti pas senovės babiloniečius: čia buvo tam tikri metraščių vedėjai, kurių pareiga buvo tame, kad užrašyti kiekvienos dienos svarbiausius atsitikimus ir pranešti apie juos žmonėms. Panašiai elgtasi ir Graikijoje: vakarais čia buvo išleidžiami rašyti lapukai, kurie vadinosi „efemeridais“ kurie, delei savo brangumo, buvo prieinami tik turtingiesiems graikams. Tikrai senovės Romoj galima patėmyti ką-tai panašų ant mūsų laikų laikraščio; tai buvo, taip vadinamos, kasdieninės atskaitos; tai buvo papiruso lapeliai, ant kurių rašėsi svarbesnieji atsitikimai Romos mieste. Išleidimui tų lapelių buvo didokas burys belaisvių — perrašinėtojų. Juos prižiūrėjo tam-tikri valdžios išrinkti žmonės, kuriems buvo mokamos iš valstijos išdo algos.

Viduramžiuose Europoje taipgi nebuvo laikraščių, bet juos atstovėjo gyvi žmonės — naujienų nešiotojai. Nuo ryto iki vakarui bėgiojo jie, garsindami miesto spavontams naujienas. Pirmasis spausdintas laikraštis Europoje pasirodė gale XVI amžiaus. Jį užmanė ir išleidinėjo francūzas Delagiu. Laikraštis ėjo Paryžiuje, bet ne kasdien, o tik prisirinkus daugia medžiagos. Visuomenės gyvenimas mažai tada dar buvo išsivystęs ir neišgalėjo palaikyti dieninį laikraštį. Greit paskui Paryžiaus pradėjo eiti ir kiti Europos miestai. Vienok visi tie pirmi laikraščiai ėjo nereguliariškai ir jais naudojosi tik turtingieji žmonės. Laikraščiai mūsų dienų prasmėje pradėjo išeiti tik gale XVIII amžiaus Francijoje. Tai buvo prieš pat didžiąją 1789 metų francūzų revoliuciją. Stebėtinai technikos žengimas pirmyn greit įvedė didžius pagerimus ir laikraštijoje: dabar laikraščiai išeina po kelis kartus į dieną, nes mašina į valandą išvaro po kelis šimtus tukstančių egzempliorių. Galop, Amerikoj yra kai-kur įvesta, kad kas 2 — 3

val. abonentams pranešamos svarbiausios žinios per telefoną.

Tarptautiškas miestas. Gyvenantis Romoje skulptorius Andersen'as sumanė sutverti tarptautišką miestą — „Kosmopolis“. Pastatyme šito miesto turi dalyvauti viso pasaulio kultūriškos tautos. Tai bus sukonzentravimas sąžinės, smegenų ir širdies pasaulinės kultūros ir gyvenimo. Šitas miestas turi but panašus grandioziškiausiajam muzejui ideališkausių namų bei kitų tvarinių ir tarptautiškų organizacijų. Apgyventi tą miestą — muzejų turi skirtiniai žmonijos sąnariai, atsižymėję piliečiai, mokslinčiai, artistai ir tam panašūs.

Vietinės Žinios

— Liepos 31 d. Brooklyn'e buvo susirinkimas Didžiojo New Yorko lietuvių inteligentijos būrelio, kurio vedėjas buvo išrinktas p. A. Augunas, pirmininku ir A. Lapinskas, raštininku, kur tapo išrinkta 12 agitatorių, kurie lankysis vietinių draugijų susirinkimuose ir gyvu žodžiu praneš draugijoms apie reikalingumą ir rinkimą aukų Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijų Namams, Vilniuje, kuriam tai tikslui minėtos draugijos atsiuntė savo pasiuntinius, Dr. J. Basanavičių, L. M. D. pirmininką ir p. M. Yčą, lietuvių atstovą Valstybės Dumoje, Peterburge. Agitatoriai aiškis vietinėms draugijoms viršui minėta tikslą ir kvies draugijas rinkti savo pasiuntinius ir susirinkimą visų draugijų atstovų konferenciją, kuri bus 29 d. rugpjūčio, Lietuvių svetainėje, 101—103 Grand Str., Brooklyn'e kur bus apkalbėta prisirengimas imti dalyvumą priėmimo susirinkimuose ir išleidime Lietuvos Pasiuntinių.

Agitatoriai išrinkti:
A. Kulikauskas, J. Razminas, A. Augunas, J. Ginkus, V. Šabanauskas, V. Jankauskas, M. J. Viniškaitis, J. Lutkauskas, K. Krušinskas, P. Mikolainis, M. Martus ir kun. Dr. V. Varnagiris.

Agitatorių komiteto pirmininku išrinkta kun. Dr. V. Varnagiris, Vice-Pirmininku M. J. Viniškaitis, Sekretorium V. K. Račkauskas.

— **Agitacijos dirva.** 1. Šv. Kazimiero draugijos susirinkimas buvo 1 dieną rugpjūčio, Taut. Name, 101—103 Grand Str., kur lankėsi pp. Jankauskas ir Viniškaitis. Draugija išklausė agitatorių pranešimą su atidžiu ir prielankumu, ir išrinko du atstovus į Draugijų konferenciją, kuri bus toje pat svetainėje 29 d. šio mėn.

2. Lietuvių Gimnastų Klubas savo susirinkime rugpjūčio 1, po 81 Meprotopitan ave. taipgi prielankiai priėmė agitatorius, pp. Ginkū ir Lutkauską, ir nutarė siųsti savo atstovus į konferenciją.

3. Šv. Petro draugija savo susirinkime rugpjūčio 2, 73 Grand Str. nutarė visame prisidėti kiek tikta išgalės. Agitatorius buvo p. Martus.

4. Šv. Petro ir Povilo draugija savo susirinkime rugpjūčio 2, 106 Greenpoint Ave., Blissville, labai prielankiai priėmė agitatorius pp. Krušinską ir Razminą ir išrinko du atstovus į konferenciją.

5. D. L. K. Vytauto draugija savo susirinkime rugpjūčio 2, 27 Hudson ave., Central Brooklyn, prielankiai išklausė p. Mikolainio

pranešimo ir išrinko vieną atstovą į konferenciją.

6. Lietuvių Amerikos Ukėšų Klubas savo susirinkime rugpjūčio 3, savo kambariuose, 372 Bedford ave., labai prielankiai priėmė ir išklausė agitatorių, kun. Dr. Varnagirį ir p. Jankauską, pranešimo ir nutarė rinkti savo atstovus nepaprastame susirinkime, rugpjūčio 8.

7. Šv. Vincento draugija savo susirinkime rugpjūčio 3, pobažnytinėje svetainėje, Maspeth, L. I. nutarė visame imti dalyvumą. Agitatoriai buvo pp. Augunas ir Krušinskas.

8. Lietuvių Piliiečių Politikos Klubas savo susirinkime rugpjūčio 3, 515 Hudson Str., New York, su atidžiu išklausė agitatoriaus, p. Ginkaus, pranešimo ir nutarė visame dalyvauti.

Aišku, jog Didžiojo New Yorko lietuvių draugijos šiame tautiškaime reikale bus visiems pavyzdžiu.

— **Draugiškas SLA. 213 kp. išvažiavimas.** Rugpjūčio 3 d. Corona giraitėje (Old Flushing Road, North Beach, L. I.) atsiuvo draugiškas 213 SLA. kuopos išvažiavimas. Buvo susirinkęs puikus lietuvių būrelis, kuris labai padoriai ir linksmi praėjo laiką. P-nas Mikolainis pakalbėjo apie SLA. ir kokią naudą atneša kiekvienam lietuviui prigulėjimas ton garbingon pašalpos organizacijon. Tarp ko kito p. Mikolainis išsitarė: „Kas nepriguli prie S. L. A. ar kitos pašalpinės draugijos, tas neįeis į dangaus karalystę“.

— **Drugiškas SLA. 213 kp. išvažiavimas.** Rugpjūčio 3 d. Corona giraitėje (Old Flushing Road, North Beach, L. I.) atsiuvo draugiškas 213 SLA. kuopos išvažiavimas. Buvo susirinkęs puikus lietuvių būrelis, kuris labai padoriai ir linksmi praėjo laiką. P-nas Mikolainis pakalbėjo apie SLA. ir kokią naudą atneša kiekvienam lietuviui prigulėjimas ton garbingon pašalpos organizacijon. Tarp ko kito p. Mikolainis išsitarė: „Kas nepriguli prie S. L. A. ar kitos pašalpinės draugijos, tas neįeis į dangaus karalystę“.

— **Drugiškas SLA. 213 kp. išvažiavimas.** Rugpjūčio 3 d. Corona giraitėje (Old Flushing Road, North Beach, L. I.) atsiuvo draugiškas 213 SLA. kuopos išvažiavimas. Buvo susirinkęs puikus lietuvių būrelis, kuris labai padoriai ir linksmi praėjo laiką. P-nas Mikolainis pakalbėjo apie SLA. ir kokią naudą atneša kiekvienam lietuviui prigulėjimas ton garbingon pašalpos organizacijon. Tarp ko kito p. Mikolainis išsitarė: „Kas nepriguli prie S. L. A. ar kitos pašalpinės draugijos, tas neįeis į dangaus karalystę“.

— **Drugiškas SLA. 213 kp. išvažiavimas.** Rugpjūčio 3 d. Corona giraitėje (Old Flushing Road, North Beach, L. I.) atsiuvo draugiškas 213 SLA. kuopos išvažiavimas. Buvo susirinkęs puikus lietuvių būrelis, kuris labai padoriai ir linksmi praėjo laiką. P-nas Mikolainis pakalbėjo apie SLA. ir kokią naudą atneša kiekvienam lietuviui prigulėjimas ton garbingon pašalpos organizacijon. Tarp ko kito p. Mikolainis išsitarė: „Kas nepriguli prie S. L. A. ar kitos pašalpinės draugijos, tas neįeis į dangaus karalystę“.

— **Drugiškas SLA. 213 kp. išvažiavimas.** Rugpjūčio 3 d. Corona giraitėje (Old Flushing Road, North Beach, L. I.) atsiuvo draugiškas 213 SLA. kuopos išvažiavimas. Buvo susirinkęs puikus lietuvių būrelis, kuris labai padoriai ir linksmi praėjo laiką. P-nas Mikolainis pakalbėjo apie SLA. ir kokią naudą atneša kiekvienam lietuviui prigulėjimas ton garbingon pašalpos organizacijon. Tarp ko kito p. Mikolainis išsitarė: „Kas nepriguli prie S. L. A. ar kitos pašalpinės draugijos, tas neįeis į dangaus karalystę“.

— **Drugiškas SLA. 213 kp. išvažiavimas.** Rugpjūčio 3 d. Corona giraitėje (Old Flushing Road, North Beach, L. I.) atsiuvo draugiškas 213 SLA. kuopos išvažiavimas. Buvo susirinkęs puikus lietuvių būrelis, kuris labai padoriai ir linksmi praėjo laiką. P-nas Mikolainis pakalbėjo apie SLA. ir kokią naudą atneša kiekvienam lietuviui prigulėjimas ton garbingon pašalpos organizacijon. Tarp ko kito p. Mikolainis išsitarė: „Kas nepriguli prie S. L. A. ar kitos pašalpinės draugijos, tas neįeis į dangaus karalystę“.

— **Drugiškas SLA. 213 kp. išvažiavimas.** Rugpjūčio 3 d. Corona giraitėje (Old Flushing Road, North Beach, L. I.) atsiuvo draugiškas 213 SLA. kuopos išvažiavimas. Buvo susirinkęs puikus lietuvių būrelis, kuris labai padoriai ir linksmi praėjo laiką. P-nas Mikolainis pakalbėjo apie SLA. ir kokią naudą atneša kiekvienam lietuviui prigulėjimas ton garbingon pašalpos organizacijon. Tarp ko kito p. Mikolainis išsitarė: „Kas nepriguli prie S. L. A. ar kitos pašalpinės draugijos, tas neįeis į dangaus karalystę“.

— **Drugiškas SLA. 213 kp. išvažiavimas.** Rugpjūčio 3 d. Corona giraitėje (Old Flushing Road, North Beach, L. I.) atsiuvo draugiškas 213 SLA. kuopos išvažiavimas. Buvo susirinkęs puikus lietuvių būrelis, kuris labai padoriai ir linksmi praėjo laiką. P-nas Mikolainis pakalbėjo apie SLA. ir kokią naudą atneša kiekvienam lietuviui prigulėjimas ton garbingon pašalpos organizacijon. Tarp ko kito p. Mikolainis išsitarė: „Kas nepriguli prie S. L. A. ar kitos pašalpinės draugijos, tas neįeis į dangaus karalystę“.

— **Drugiškas SLA. 213 kp. išvažiavimas.** Rugpjūčio 3 d. Corona giraitėje (Old Flushing Road, North Beach, L. I.) atsiuvo draugiškas 213 SLA. kuopos išvažiavimas. Buvo susirinkęs puikus lietuvių būrelis, kuris labai padoriai ir linksmi praėjo laiką. P-nas Mikolainis pakalbėjo apie SLA. ir kokią naudą atneša kiekvienam lietuviui prigulėjimas ton garbingon pašalpos organizacijon. Tarp ko kito p. Mikolainis išsitarė: „Kas nepriguli prie S. L. A. ar kitos pašalpinės draugijos, tas neįeis į dangaus karalystę“.

— **Drugiškas SLA. 213 kp. išvažiavimas.** Rugpjūčio 3 d. Corona giraitėje (Old Flushing Road, North Beach, L. I.) atsiuvo draugiškas 213 SLA. kuopos išvažiavimas. Buvo susirinkęs puikus lietuvių būrelis, kuris labai padoriai ir linksmi praėjo laiką. P-nas Mikolainis pakalbėjo apie SLA. ir kokią naudą atneša kiekvienam lietuviui prigulėjimas ton garbingon pašalpos organizacijon. Tarp ko kito p. Mikolainis išsitarė: „Kas nepriguli prie S. L. A. ar kitos pašalpinės draugijos, tas neįeis į dangaus karalystę“.

Pajieškau savo dviejų brolių Jono ir Vinea Bradauskų, prieš keletą metų gyveno Brooklyn'e, N. Y. o dabar nežinau kur randasi. Paieina nuo Pajavonio, Vilmersgės pav., Suvalkų gub. Kas apie juos žino, meldžiu pranešti, o busiu dėkingas.
Antanas Bradauskas,
6278 Stanley Str., Seattle, Wash. (34)

Pajieškau pusininko į biznį; laikau kostumerišką kriaučių dirbtuvę, del to noriu pusininko, nes atidarau kitą krautuvę. Pusininkas turi būti kriaučius, mokantis angliskai kalbėti. Biznis eina gerai, nes jau šeši metai kaip laikau. Apie sąlygas kreipkitės laišku ar ypatickai.
Jonas Kreivėnas,
751 W. Baltimore str., Baltimore, Md.

SALIUNAS ANT PARDAVIMO!
Parsiduoda saliuonas geroj vietoj. Biznis eina gerai; apgyventa tarpe lietuvių ir lenkų. Priežastis pardavimo — manau užsiimti kitu bizniu. Kreipkitės sekančiu adresu:
V. Struogis,
442 Grand Str., Brooklyn, N. Y. (37)

NEWARKIEČIAMS!
Po daktaro apsilankymui visados su receptu ateikite pas aptiekorių M. Olshin, corner Congress and Lafayette streets, Newark, N. J., kur jus gausite šviežias gyduoles už pigiausę prekę.
Mes kviečiame jus atsilankyti ir užtikriname jums užganėdinantį patarimą. Pamėginkite!
M. Olshin, Ph. G.
Chemist and Druggist,
Cor. Congress and Lafayette sts., Newark, N. J. (36)

Ant Ellis Island—Kaslegarnėje, bagažų kambaryje rasta yra apsti suma pinigų, kurie gal yra pamesti Marelcis Margulis, keliavusios į Elizabethport, N. J. Tie pinigai yra padėti pas kassierį, Mr. Lee. Pamatęsis teisiškai pas:
U. S. Commissioner of Immigration,
Ellis Island, N. Y.

KRASOS DĖZUTĖ.

Victoro Santapaul: — Tamstos korespondencija „V. L.“ netinka. Ne-tilps.
Adomo Sunai: — Tamstos korespondencija apie socialistų vaidus laike išvažiavimo „V. L.“ netinka. Nedėsimė.
Zigmui Vitkauskui: — Tamstos straipsnis „Mokslas ir Mokyklos“ tilps sekančiame „V. L.“ num. — Ačiū.
Zemaičiui Antanui: — Ačiū už stl. „Zvilgnis į TMD.“ — jis tilps sekančiame „V. L.“ numeryje.
TMD. išdėminkit! — Tamstos prisijusta apyskaite tilps sekančiame „V. L.“ numeryje.

CHIROPRAKTISKAS GYDYMAS LIGOS.
Santifikškas-Veikus-Naturališkas.
Strėnų pritaikymai išgydo išnaikinant priežastį. Spaudimas ant nervų pailnantis nuo strėnų pagimdo ligą. Raktas prie sveikatos yra normališkos strėnos. Rašyk šiandien prašydamas knygutės su apaiškinimu apie viską.
J. J. GALECKAS, D. C.
88 South Street, Brooklyn, N. Y.

„Vienybės Lietuvninkų“
KELIAUJANTI AGENTAI!
J. DIGRYS,
S. SZAFRANAUCKAS.

Telephone: Greenpoint 8.
Daktaras A. S. Jankauckienė
Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie palatų.
VALANDOS: Nuo 12-2 po piet. nuo 7-8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St. BROOKLYN, N. Y.

GERIAUSIAS KONCERTINKAS ir Armonikas
gansi pas mane, taipgi visokius muzik. Instrumentus ir lietuvišką knygą. Rašyk man Katalogo reikalaujamas, kurį pasiūčiu visiem dykai. Adresas:
M. J. Damijonaitis,
812-814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

FIGUS ISPARDAVIMAS NAUDINGU IR PIGIU DAIKTU!

Pirkis tuojau, nes paskui taip pigiai negausi.
1) Stereokopas (parodantis gražius paveikslus ir 25 gražus paveikslai 1.00
2) Padidinantis stiklas, saugę pritraukiantis 75c.
3) Nausidarbio kryželis su deimantais 75c.
4) Kalkinės spilkos nuo 25 iki 35c.
5) Mikroskopas tyrinėti mažą gyvybę 25c.
6) Vargonėliai (dumburėliai) 30c.
7) Vyriški, stori auksu lėti žiedai 1.00
8) Magiškos kortos 10c.
Kas prisius „Money Order“ ant 4 dolerių, gaus visus tuos daiktus, kurie yra vėrti \$4.50.
Gal ir pačio markėmis (stmps) prisiusi. Iš Canados markių nepriimam. Adresuokit:
P. Narvydas,
120 Grand St., Brooklyn, N. Y. (32)

FARMOS! FARMOS!
Tėmyk ir atmint, jog naudą turėsi ten, kur surasi sau puikų gyvenimą. Nemėtyk sunkiai uždirbtų pinigų po karčiamas ne ant kitų niekniekių, bet pirkis gabalą žemės ir dirbk sau, ne kitiems. Šioje apygardoje yra didelė Lietuviška kolonija, kur daugelis yra apsigyvenusių lietuvių, kurie yra laimingi ir užganėdinti ir sveiki. Dabar yra geriausias laikas apžiūrėti farmas ir kas ant jų auga šiame krašte.
Akraus žemės kaštuoja nuo \$12.00 iki \$20.00.
Delei platesnių žinių kreipkitės šiuo adresu:
Crystal Lake Farm,
Wellston, Mich.

Parsiduoda namas; del dviejų familijų. Visi intaisymai kuonogeriausiai. Randos ant mėnesio \$32.00 Parsiduoda už \$4,200.00; lotas 30 pločio 100 pėdų ilgio. Namas naujas. Kas norite dazižinoti, kreipkitės pas:
G. Lapinskas,
131 Maidson Ave., Maspeth, L. I.

KRAUTUVE ANT PARDAVIMO.

Parsiduoda krautuvė — grosernė ir bučernė; geroj vietoj, biznis eina gerai; vieta apgyventa lietuviiais ir lenkais. Priežastis pardavimo — keliavimas į Lietuvą. Prie krautuvės parsiduoda arklys ir vežimas. Norinti placiau sužinoti, kreipkitės sekančiu adresu:
Jonas Stalgaitis,
530 Rakoway Ave., Brooklyn, N. Y. (32)

Skausmai ir laužymai,
neatsižvelgiant į jų charakterį, duodasi greitai apgalėt ir is organizmo išvart, jeigu tikrai greitai ir laiku bus pavartotas.
Severos Gothardiškas Aliejus
(Severa's Gothard Oil)
kuris yra žinomas kaip vienas iš geriausių linimentų, arba skysčių tepimui ir kaip tokis randa sau labai platų lauką, nes vartojamas įvairiuose atsitikimuose. Pagelbėjo kitiems — leiskit kad pagelbėtų ir jums. Perskaitykit sekantį prirodymą.

Vėl gali dirbti.
„Pavartojus Severos Gothardišką aliejų, pasijaučiau daug geriau, skausmas kejoj pasilovė greitai laiku, o po savaitės jau galėjau grįžti prie darbo ir dirbu dabar kaip pirmian. Skaitau jusų Gothardišką aliejų vienu iš geriausių linimentų šios rūšies skausmams.
TOM TAMA, Box 8, Gardiner, N. Mex.
Išdirbinėjau dabar Severos Gothardišką Aliejų dviejuose dienuose: 25 centai ir 50 centų aptiekose.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
J. J. PANKKSTIS & CO.
NAUJAMOS PAV.
Svarbiausias Matas Griegonis.
Jau naujienai dovanele.
Su dainomis, gaidėmis, paveikslėliais ir fanty išvaidinimais.
200 Zaidimų kambaryje ir tyrame ore.
PREKĖ 65 centai.
ELIŲ RINKINYS.
ZALIOJI PIVELE.
LIUDAS GIRA.

K. Labanas
Su geriausiais advokatais, kurie veda visokias provas, kriminalnas ir civilnas augščiausiose teismuose. Ne viena prova jiems ne yra perdidelė nei permaža.
Išdirbu visokius dokumentus. Inšurinu formišius ir gyvastų žmogaus su geriausiais Kompanijomis. Parduodu namus, lotus ir farmas geriausiose vietose.
Duodu patarimą (rodą) dykai visokiuose reikaluose.
Su visokiais reikalais kreipkitės pas mane, o busite pilnai užganėdinti.
NEW YORK'O OFISAS: 55 Liberty Str., 19th floor, Room 1902. Tel. Cortlandt 3923. Valandos: nuo 9 ryte iki 5 vakare.
BROOKLYN'O OFISAS: 239 S. 4-th Str. Tel. Valandos: nuo 6 ryte iki 8-nių. Vakare nuo 6 iki 10-tai.

KELIAUJANTIEMS EUROPON. Laivai išplaukia iš New Yorko Rugsėjo—August mėn.

- 8 Southampton, 8 Liverpool, 9 Hamburg, 9 Hamburg, „Imperator“, 9 Antverpen, 9 Glasgow, 9 Libau-Libava, 9 Bremen, 12 Rotterdam, 12 Bremen, Express, 13 Liverpool, 15 Liverpool, 16 Antverpen, 16 Glasgow, 19 Rotterdam, 19 Bremen, 20 Liverpool, 21 Hamburg, 22 Liverpool, 23 Glasgow, 23 Antverpen, 23 Hamburg, 23 Libau-Libava, 26 Bremen, Express, 26 Rotterdam, 27 Liverpool, 27 Hamburg, 28 Bremen, 29 Liverpool, 29 Glasgow, 30 Glasgow, 30 Antverpen, 30 Bremen, 30 Hamburg, Rugsėjo—September mėn. Dienos išplaukimo ir laivų vardai. 1 Bremen — prekė \$37.00 ir \$40.00 2 Kronprinz Wilhelm 6 George Washington 9 Kronprincesin Cecilie 16 Kaiser Wilhelm der Grosse 23 Kaiser Wilhelm II 25 Friedrich der Grosse 30 Kronprinz Wilhelm 1 Rotterdam — \$35.00. 2 Noordam 3 Ryndam 16 Rotterdam 23 Postdam 30 New Amsterdam 1 Libava—Libau — \$33.00. 6 Kursk 20 Russia Busų-Amerikos linija į Rotterdam— \$31.00. 1 Antverpen — \$35.00. 6 Lapland 17 Kronland 24 Vderland 1 Hamburg — \$35.00 ir \$37.00. 3 Kaiserin Auguste Victoria 4 President Lincoln 11 Pennsylvania 20 Imperator 20 Patricia 24 Amerika 1 Liverpool — \$35.00. 4 Baltie 11 Adriatic 18 Celtic 25 Cedric 1 Liverpool—Cunard Line — \$35.00. 4 Campania 7 Carmania 11 Mauretania 18 Lusitania 21 Caronia 25 Campania 1 Southampton — \$33.75. 5 Philadelphia 12 New York 19 St Paul 26 St. Louis. 1 Glasgow — \$32.00. 8 Caldonia 13 Columbia 20 Cameronia 27 California. Mes parduodame laivakortes tarp Bremen—Baltimore, tarp Breme—Philadelphia, tarp Antverpen—Boston, tarp Antverpen—Philadelphia, tarp Libavos—Halifox, tarp Liverpool—Boston, tarp Libavos—Boston, tarp Libavos—Montreal, tarp London—Montreal, tarp Buenos Aires—New York, tarp Trieste—New York, tarp Bremen—New York, tarp Hamburg—New York, tarp Rotterdam—New York, tarp Antverpen—New York, tarp Liverpool—New York, tarp Libau—New York, tarp Southampton—New York. Apie laivakortę prekę į visas šalis pasilaukite per laiška pridėdami už 2 ct. markę atsakymui. Kas mus keliaujantieji teiksis pirma parašyti laiška bent 10 dienų pirma išsėlavimo, idant būtų galima sužinoti kokią, kada ir kur pasitikti. Pirkusius pas mus laivakortes, mes pasitinkame ant dygo, aprūpiname bagažus, nuvedame ant laivo ir parūpiname nuo konsulio popierias parėjimui rubežiaus. Išmainome pinigų — rublius į dolerius ir dolerius į rublius. Mes parduodame tikietus ant Bay State Line į šiuos miestus: į Boston'ą \$2.40, į Worcester'į, \$2.40, į Fall River \$1.75, į Providence \$1.50. Rašykite arba rašykite ant šio adresu: J. J. Paukštis & Co., 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Dr. J. S. Message (Misevičia) 272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y. Tel. 595 Greenpoint Specialistas širdies ir plaučių ligų. OFFICE HOURS: 8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M.

DAKTARAS A. BACEVYČE GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J. 200 Marshall St., ir kampa Second St. Ligonius priima: po pietų nuo 2—3 ir vakare nuo 6—8 Telephone 1537 R. Elizabeth.

GERA PROGA! Gramatika angliškios kalbos mokyklis be mokytojo (apdaryta) \$1.00 Valių Draugas arba kaip mokyklis skaityti ir rašyti be mokytojo. 15c Naujas Budas mokyklis rašyti be mokytojo. 10c Aritmetika mokinimuisi rorkundy, su paveiksiais (apdaryta). 35c Viso \$1.60 Kas atsitys iškirps šita apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvininkų" ir \$1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau. P. Mikolainis Box 62 New York City

Tarptautiškoji Akušerijų MOKYKLA. Moteris, norinti išmolti akušeriant, dabar tu legališka mokyklis Scrantone, Pa. Mokslas prasidės 2 d. Sausio, 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalyje. Inatoti mokyklon gali moteris, turinti nemažiau 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi \$100.00. Mokyklon Lietuvos prima „The International College of Midwifery“. DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas. 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Daktaras JONAS J. KAŠKIAUČIUS VALANDOS: 8—11 ryte, 1—3 po pietų, 7—9 vak. Seradomis 8—11 ryte. 152 Polk Str. prie Ferry Str. NEWARK, N. J. Telephonas: 6426—J—Market.

PARSIDUODA PIGIAI naujos drukuojamos mašinos Typewriters. Rašyti kiti šiandien, o gausite katalogą dykal. Knygos teipgi parduoda ir yra reikalinga Agentų. Kreipitės per laiška t šio adresu: A. MALIAUSKAS, 687 3rd Ave., BROOKLYN, N. Y. P. S. Teipogi parduoda naminiai rakan-dai (Furniture) at t išmokesčio vietiniai kre p kitis pas mane.

J. TOPILIS 120 Grand str. Brooklyn, N. Y.

LIETUVIAI, EIKIT PAS LIETUVI! Pirk dziegorelius, lencugelius, slubinius žiedus, šipkortes, daivernastis, siusts pinigų į Lietuvą, puikių popierių gromatomas rašyti, knygu. Jau 19 metų prie to užsiemimo viska išpildau teisingai tai reiškia gerai. Visiem velijam eit pas Jurgį Jeszmanta, 6 So. Washington St., Cor. E. Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Tel. 2384 Greenpoint. PUKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS pas PETRA A. DRAUGELI. Skanus alus, gardi arietka, elius, visokis vynos, kvėpentis cigarai, ir puikių užkandžių. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškite šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti. 73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y. Palei Wythe Ave.

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu. Knygtė Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietybę, klausimai ir atsakimai kaip išsiimti popierias, Suvienytų Valstijų konstitucija, neprigulmybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvių Ukėsu Klubas, matydams reikala, išleido virš minėta knygtė kurios čienia yra 25c. Užsisakydami knygt pinigus siuškite per Money Orderį arba krasos ženklieliais, ant šito adresu: LITHUANIA N. CITIZENS CLUB 372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

ORIGINALIŠKI ROZAVI ir KITOKI MILTAI.

Kostumieriai, reikalaukite Rugių Duonos iš Rozavų ir kitokių miltų. Busite sveiki ir stiprūs! DUONKEPIU ATYDAI! Aš esu savininkas ir pardavėjas Suvienytose Valstijose ir Europoj Originalinių Rozavų miltų iš čysčiausių, svežiausių ir geriausių rugių grūdų, kuriuos tik užgerus pinigų galima gauti. Rozavus miltus turi vartoti tik geriausi duonkepiai šios šalies ir aš noriu atkreipti atidą tiems duonkepiams, kurie dar nevartoja Rozavų miltų rugių duona. Aš tiktai ir pasiskelbiu, kad maloniai kiekvienam atsišaukšiam suteiksiu visokias informacijas, ypač duonkepiams ir visada užganėdinsiu atsišaukšius. Aš užtikrinu Jums, kad tai bus geras pelnas ir atgabens didelę pramonę, tik tuojaus paimitit plunksną ir parašykite pas mane laiška, reikalaudami platesnių žinių apie Rozavus ir kitokius Miltus.

Morris Rosenfeld, G 4 and 5 Produce Exchange, NEW YORK, N. Y.

JONINĖS.

Keturių veiksmų drama, garsaus vokiečių dramų rašytojo G. SUDERMANO, versta K. Puidos. Pust. 143. Čienia 45 centai. Si drama lošiama jau beveik visų civilizotų tautų teatruose. Ji yra gilaus turinio ir nepaprastai švelnaus stiliaus. Biednos lietuviš mergaitė tapo užauklėta turtingo vokiečio namuose. Mergaitė paskiaus dasižino, kad jos motina yra girtuoklė ir valkata. Reiktų rodos sekti paskui prigimtus ryšius ir eiti pas savo motiną. Bet čia ir apsiereiškia žmogaus silpnybė: Mariutė išsizada savo motinos, išsizada savo numyletinio ir pasilieka pas vokietį, kuriam turi atitarnauti už išauklėjimą. Tai gi Mariutė seka didelį principą, būtent išpildo savo pareigą linkui žmoniškumo, nors per motinos kraują peržengia. „Joninės“ bus lietuviškos scenos papuošalu, kur jas tinkamai ir prisirengę suloš.

VISUOTINOJI HISTORIJA

Satyriškai parašyta senojo ir naujojo pasaulio istorija. Čienia 60 centų. Šita storoka kningaitė galės su nauda perskaityti net ir studentai. Bet jau šiaip skaitytojai, tai ją skaitydami turės ir naudą ir linksną zobovą. Čia satyros ir juoko formoje yra paminėti visi svarbesni pasaulio atsitikimai, tautų karės, perversmai. Užgriebta kiek ir „lietuvių politika“. Tekstas padabintas paveikslieliais. Skaitytojau! Skaityk tą kningą, juokis, nors daugeliui kam ir netikėk, nes atminti, kad tai juokas. Bet istoriškus vardus įsidėk. Jau jie tai tikri.

DRAMOS.

Jaunas mūsų dramų rašytojas, K. PUIDA, davė šiame veikale tris dramas: Rūtų vainikas. Mirga. Undinė. Čienia 30 centų. Visos šitos dramos imtos iš lietuvių gyvenimo tai historijos. „Rūtų vainikas“ gal bus kiek sunkesnė scenai, bet tai puikiai dramatizuota legenda, kaip vieno didžiūno giminė pražuvo už pražūdydymą mergaitės nekaltybės. „Mirga“ yra jau žinomas historiškas atsitikimas, kaip pasišventusi ant mirties mergaitė išgelbėjo Lietuvos D. K. Vytautą iš kalėjimo. Kaslink „Undinė“, tai šita undinė yra turtinga rusė mergaitė, kuri atėmė Lietuvai jauną inteligentą ir išviliojo Siberijon. Šios dramos yra puikus indėlis mūsų scenos repertuaran. J. J. PAUKŠTIS & Co. 120 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

A. OLSZEWSKIO BANKA Chicago, Illinois PRIMA pinigų taupinimui nuo \$1.00 ir augščiau ir moka 3 procentą už padėtus pinigų. SKOLINA pinigų pirkimui ir statymui namų ir štorų Chicagoje. SIUNČIA pinigų į visas dalis svieto ir parduoda šifkortes ant visų linijų. IŠMAINO ruskus pinigų ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų. Turint kokius nors reikalus į Banką rašykite šiuom adresu: A. OLSZEWSKI BANK 3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

TAI SENIAUSI IR TURTINGIAUSI AMERIKOS LIETUVIŲ PAŠALPINE DRAUGIJA ĮSTEIGTA 1886 M. Moka pašalpą ligoje po \$6.00 sevaitėje ir turi keturis pomirtinės apsaugos laipsnius: \$150.00, \$300.00, \$600.00 ir 1000.00. Kiekvieno lietuvių privalumu yra dėties prie tos Organizacijos. Iki 1 d. Sausio 1913 metų Susivienijimas išmokėjo: našlėms ir našlaičiams pomirtinių pašalpų — \$72.469.33. Lietuvių apšvietos ir kultūros reikalams — \$8.651.82. S.L.A. turtas išneša (1 d. Sausio 1913 m.) \$52.517.97. Tuojaus prisirašyk prie gyvuojančios tavo mieste S.L.A. kuopos. Jaigu kuopos nesiranda, klausk informacijų pas Centro Sekretorių žemiaus paductu adresu, o gausi paaiškinimus kaip suorganizuoti kuopą. A. B. Strimaitis, Centr. Sekr. 307 W. 30-th St. New York, N. Y.

Liaudies Dainos, Solo balsui ir pianui, sutaisė MIKAS PETRAUSKAS.

- 1. Vai aš pakirsčiau žalioj girioj klevėlį 20c. 2. Jojau dieną, jojau naktį 60c. 3. Siuntė mane motinėlė į jureles vandenėlio 20c. 4. Šių nakeialy, per nakeialy nemigau 30c. 5. Ko liudit sveteliai, ko nedainuojat? 20c. 6. Saulelė raudona, vakaras netoli 25c. 7. Tykiai, tykiai Nemunėlis teka 15c. 8. Už šilingėlį, už mažulelį 30c. 9. Skyniau, skyniau skynimėlį 15c. 10. Dovanojo man motulė baltų drobely 15c. 11. Jahna mahte seeru sehja, lihgo 15c.

Viso \$2.65 Gaunamos pas: J. J. Paukštis & Co., 120 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Issiverzimas

Mano budu išgydyti ant visados BE OPERACIJOS.

Aš noriu kalbėti su kiekvienu žmogus turinčiu išsiveržimą. Aš noriu išaiškinti mano gydymo būdą. Aš gydu išsiveržimus per 20 metų ir esu išgydęs tūkstančius žmonių. Tasai didis patyrimas padarė mane specialiaistu gydyme išsiveržimų, ir aš neesu pamėgdžiotojas.

ATMYK Aš esu išradęs ir tikrasis, be skausmo, gydytojas išsiveržimo, ir pagal didę mano praktiką ir pasakmę, esu pašalinęs daugelį pamėgdžiotojų. Jeigu jūs papulsite į tokių rankas, pasakmės bus neužganedinančios.

KANALO NEVEIKMĖ—Sistema mano gydymo Kanalo ligų užtikrina jus tikrame išgydyme. Aš nenaudoju peilio nei kito kokio barbariško frankio gydymo kanalo ligų.

KRONIŠKOS. KRAUJO IR NERVŲ LIGOS IŠGYDYTOS.

Dr. Alex. O'Malley (specialist)

VYRŲ LIGOS.

Aš noriu idant kiekvienas kenčiantis nuo Užnuodijimo Kraujo, Silpnumo Guamo, Kraujo ir Inkstų negali arba kitų ypatingų ligų, rašytų arba ateitų pasikalbėti su manim ištikimai.

RAŠYK jeigu negali ateiti. Visos gromatos yra užlaikomos slapoje ir visi atsakymai siunčiami paprastame koperte. Rašyk dėlei iliustruotos knygelės apie išsiveržimą, Šuputimą, Nusilpimą. Idėk 2 centu stampą atsakymui.

Dr. Alex O'Malley

158 Washington st. Wilkes-Barre, Pa.

Kur lietuviškai susikalbama ir susirašoma.

Telephons 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuvii Direktoriai.

Laidojame Numirelius ant visokių Kapinių.

PARSAMDOME KARIETAS

veselioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatingai ar per telephoną.

Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Av. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKA APTIEKA

Sveikata Brangiausias Žmogaus Turtas.

Jau nuo kelloilkos metų Brooklyn-New York gyvena Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCO J. DAUNORA, kurios tikslu yra apsaugoti savo vntačius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ligų metų prityrimu išrado daugybę specialiausių gyduolių, sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas.

Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekantios gyduolės:

Kraujo Valytojas	\$1.00	Del išvavimo soliterio	\$3.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškų ligų	50c ir \$1.00
Nervų Stiprintojas	50c ir \$1.00	Nuo Reumatizmo	50c ir \$1.00
Vaistas nuo vidurių	50c ir \$1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c ir 50c	Gydanti mostis	50c
Nuo gerklių skaudėjimo	25c ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proškos	\$1.00	Antiseptiška mostis	25c
Pigulkos del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo kojų nuospaudų	10c ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo dantų gelimo	10c	Kastorija del vaikų	10c ir 25c
Nuo peršalimo	25c	Nuo viduriavimo	25c
Plaukų stiprintojas	25c ir 50c	Kraujo Stiprintojas	50c
Linimentas arba Expelleris	25c	Gumbo Lašai	50c ir \$1.00
Anatharynas povimui	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
Nuo kirmėlių	25c	Blakčių Naikintojas	10c
		Karpy Naikintojas	10c

Specijališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c

Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknys ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisistatymo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.

Kreipiantiesiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiningai ir teisingai patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jūsų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA

229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Sveikata Auga!

Kaip išmintingas UKININKAS PATAIKO Į TINKANČIA DIRVĄ PASĖT SĖKLĄ; kuri gražiai sudysta, puikiai auga ir gausius vaisius atneša. TEIP SUMANUS PROFESIONALIŠKAS DAKTARAS, pažysta gerai ligų, pritaiko atskaitinčias liaudies prieš visokių nesveikumą, silpną bių, kurios pasija vaistus sveikatos, panaikina ligą, užmeža išgydymą, sugrąžina pajėgas ir išaugina puikią sveikatą ir dratumą, kas suteikia žmogui laimę ir linksmybę. PHILADELPHIOS M. KLINIKAS bet daktarai tūkstančius žmonių padarė sveikais ir laimingais išgydant nuo visokių ligų.

YRA TAI DIDŽIAUSIAS TURTAS ŽMOGAUS, BE SVEIKATOS NĖRA LAIMĖS NĖ LINKSMYBĖS ANT SVIETO.

SVEIKATA

Phil. M. Klinikas, turi net kelis PROFESIONALIŠKUS DAKTARUS, kurie greitai laike pataiko sergantiems pagelbėti todėl, kad gydo išsyt, o nedaro experimentų ant sergančių. Vyriausias Klinikos Daktaras, per Amerikos valdžią, net medaliu apdovanotas. Tokiam jau tik galima tikėti.

Privatiskoj LABARATORIJOJ Ph. M. Kliniko, atsišaukusiems sutaiso kiekvienam liekardas iš šviežių gvarantuotų medikamentų, seniausių ir naujausių išradimų, kuriuos tik aukščiausias mokslas išrado pagelbai žmonių.

Iš daugybės išgydytų štai ką patis žmonės rašo:

GARBINGAS PH. M. CLINICI Pranešiu, kad liekardas subaigim ir esme labai užganedinti už tikrą pagelbą; greitą ir gerą išgydymą. Mano moteris taip pat jau sveika už kg silpnia širdingiausią padėtavonę. Jūsų namelygyj ir teisingą būdą gero gydymo, skelbsim tarp savo pažystamų, kadangi tik jūs broliška žmonėms tarnaujate. Pasilieikame dėkavodami su moteria A. Antonickas, Iron and Metal Co. So. Richmond, Va.

Mrs. K. Jurevicius, Box 235, Glens Fall, N. Y., taip pat šimtais kartų dėkavoja, už išgydymą nuo ligos galvos skaudėjimo, nerviškuo, dieglių kojos, nusilpanjusios ir sutrašios sveikatos — taip pat moteriškų ligų, Nemažiau dėkingi L. KLIMAS, 55 Ellsworth St. Worcester, Mass., Mr. M. KOLIAGA, Box 162, Boswell, Pa., Mr. J. TYMCZUKAS, 306 Center St., Freshard, Pa. Taip pat išgydyti nuo visokių pasilpančių ligų, kurių jokia būda ne galima sutalpinti.

ISITĖMYKIT, kad slapybės ligų saugiai užlaikoma, visada. KAD ESI NESVEIKAS, BET NORI PASTATI SVEIKU IR LAIMINGU, tad atsilankyk,

o jeigu toli gyvenai, tad aprašyk savoligę bei nesveikumas lietuviško kalboje kas kenkia, o tikėk, kad apturėi tikrą pagelbą sveikatai kaip tūkstančiai, kurie jau džiaugiasi ir dėkavoja, nes čia ma išgydo ir teikias, kurių kiti negalėjo išgydyti kaip sveičias tarp ir nėsienėjusias ligas nuo skaudėjimo: p. čiuse, rankose, kojose, sanarinos, krutinėje, strėnos, galvos, šonų; išbrimal spuogais nuo blogo ir neįstoto kraujo, nuo sauzagyvystės šėikos nubėgimo, nusilpančio, vidurių neridimo, užkietėjimo, slogos, greito palisimo, nerviškuo, baimės, silpno ir samajusio kraujo, užsilkrečiamų slaptų lytiškų ligų, širdies, kepenų, inkstų, silpnų plaučių, kosėjimo, suikas kvėpavimo, nuo peršalimo sloga, blogų sapnų, nemigos, netarėjimo apeltis, be peilio be planstymo be aparacijos, bet su liekardoms, kurioms tūkstančius išgydė. Taip pat moteris nuo skausmingų mėnesinių ir kitokių visokių ligų, kurios užpūla varginanai žmonių, VYRU IR MOTERIU. Reikalaujant rodos ir pagelbos nuo daktaro, visada adresuok arba atėk po šiuo adresu:

THE PHILADELPHIA M. CLINIC,
1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA.
VALANDOS: nuo 10 1/2 ryto iki 4 po p. Šventadieniais nuo 10 iki 3. Utarn. ir Pėny. čiomis nuo 6 iki 8 vak. Reikalaukit nuo Klin ko dovanai ir skaitykite knygą „Daktaras“.

Rusų tautiškas savitraštis

“RUSKIJ EMIGRANT”

(Išeinantis Ketvergais).

Prenumeratos čienia metams:

Visose Suvienytose Valstijose ir New Yorke 1 dol. 50c.
I Kanadai ir Rosija 2 „

Adresuokit:

166 AVE. A., „RUSSIAN IMMIGRANT“, NEW YORK, N. Y.

Gera proga visiem

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, spilkų, kolėkų, kompasų, kryžiukų, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausią armoniką, smuikų, klarnetų, triubų ir daugybę visokių muzikaliskų instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus, Maldakūnigų, visokių gražių popierių laiškas rašyti (gromatoms) su puikiausiais apskaitymais ir dainomis. Visokių magiškių monų daiktų. Taipgi monų knygina, kur galima iš jos padaryti visokias mandrystes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, branzalietus ir visokius muzikaliskus instrumentus: armonikus, smuikas, klarnetus, triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius augščiau minetus daiktus. Aš gvarantuojau, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES 95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Tautietes ir Tautiečiai!

Jau praslinko apie treją metų ir iki šio laiko galėjo persitikrinti, kad mieste Philadelphiajis randasi tiktai vienas tikras lietuvis daktaras Ignotus Stankus, 1210 So. Broad St., Philadelphia, Pa. Jis gydo pasekmingai visokias ligas, šviečias ir užsisenėjusias — vyrų, moterų ir vaikų. Visi, katrie gydėsi pas daktarą Ignotą Stankų, likosi užganedinti ir platina juo vardą tarpe savo pažystamų ir giminių. Jeigu kas peiktų daktarą Stankų, tai žinok gerai, kad tas peikikas yra neišmintingas žmogus, arba koksai žydbernis-humbugieris, kuris tarnauja apgavingame New Yorko žydbernių gydykloje. Visi jau girdėjome, kad užvydėtojai, lietuvių — dykaduoniai-vaikatos su New Yorko žydberniais įkvalifino vieną bėdną, nemokytą žmogelį, ir net daktarą Ignotą Stankų neteislingai į teismą patraukė, kad, buk to žmogelio moteriškė numirusi nuo jo operacijos. Už tokį melagingą ir neteisingą skundą, daktaras Ig. Stankus greitai juos suvaldė, o laikraščius, kurie tą garsino, tiesiog patraukė į dydyjį teismą.

Padėkavonės Daktarui Stankui.

Už išgydymą nuo visokių ligų. Čion sutalpinti visų yra negalima, bet kelios padėkavonės talpinasi nu pavellijim pačių pacijentų. Kitos visos padėkavonės yra užlaikomos didžioji stapybėje. Aš Marijona Pocienė, 443 Gratz st., Philadelphia, Pa., labai sirgu, turėjau skaudėjimą nugaros, gėlimą galvos, didelę temperatūrą, skausmą einantį iš viršaus kojų į apačią, negalėjimą valgyti, džiūvimą burnoje, jautimą šalčio su prakaitavimais ir abėdną nusilpančią. Šankius prie dang daktarų, bet jie negalėjo mane išgydyti, o knomet atsišaukian prie daktaro Ignoto Stankaus ir jis mane išgydė už 2 kartą atvežtavinimo į mano namus. Ištaru jam širdingą acin ir Dieve duok jam ilgesnį amžių, kad galėtų ir kitus sergančius gelbėti. Aš Juozapas Gudauskas, 418 Chesnut st., Newark, N. J., istaria širdingą acin daktarui Ignotui Stankui už prisistatimą gyduolių nuo sunkaus kvėpavimo, užkietėjimo vidurių, skaudėjimą kaulių ir abėdną nusilpančią. Nuo pirmos dienos palatana, kad nuo jūsų gyduolių teisingaisugrįžta mano sveikata ir daugiau gyduolių nebereikalauju. Vietoje padėkavonės aš nepatingėsiu atverti savo burnos prieš savo draugus ir pažystamus. Ona Masauskienė, 2 Hutchinson St., Johnston, N. J. liko išgydyta nuo nervų ligos, negalėjimą miegoti ir jautimu lakstantį kraują su niežėjimais ant kuno. Aš likau išgydytas nuo išbrimo spuogais ant veido. Aš Jurgis Lickočiū, 128 E. Superior st., Chicago, Ill., buvau labai silpnas ir turėjau kosulį, net buvau pametęs vilį buti sveiku, bet knomet atsišaukiau pas daktarą Ignotą Stankų, jis už pirmo prisistatimo gyduolių mane išgydė. Dėkavoju širdingai ir siunčiu \$2.00 gastičiaus.

Visuomet kreipkitės ypatingai arba su laišku ant tikro adreso taip:

Dr. Ignatius Stankus
1210 S. Broad Street, Philadelphia, Pa.
Ofiso valandos Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 8 val. Nedėdijomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4 valandai po pietų.

VIEŅYBĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes knoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirkto Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mes visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie mūsų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šioikiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus, visą svetio dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskių ir vokiškių.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių ir pietines ir vakarines valstijas.

„VIENYBĖ LIETUVNINKU“

Seniausias Lietuvių Laikraštis Amerikoje. Ikturas 1886 mete.

Išaina kas Seređa. Užsirašant „Vienybę Lietuvnikų“ Amerikoje prekiuoja metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.

Teipogi spausdiname visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškas rašyt ir kitokius spaudos dalykus. Darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Pauksztis & Co.
120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

TIK VYRAMS.

I mano Tautiečius: Jūs ir jūsų draugai esate nuoširdžiai užkvičiam aplankyti mano Liusa Mokslo Galeriją, 461 Sixth Avenue, arti 28tos Gatvės, New York, N. Y., kur aukščiau paroda dailės ir skulptūros darbu, kurios padarė Lietuvos artistai, su išvaizdžiomis svarbių kano daly kaip sveičias taip ir serganciu.

Jūs čia galite studiuoti žmonių gimines kilme ir išsilaukiamumą nuo lopšio iki grabu, ir matyti indomiausius gamtos išgamas; taipgi natvatnus ir pabaisuosius.

Vieną valandą praleisti tarpe grupių šėdų pastebėtinai lietuviškų modelių, yra verta sudėti kaip turtą į galva čielam gyvenimui.

Jūs čia galite studiuoti pasekmes ligų ir istivirkimo darbu, perstatom žmogaus modeliais. Yra čia prityrę lietuvių, kurie nuolatos vedžioja sveičias ir išrodinėjus bei atsakineja ant bile kokių klausimų. Ašviam kasdienę podraag su Nedėdijiais ir Nredėdijiais, nuo 8-nių iki ryto iki Vidurnakčiai.

Ar matci kada-nors laikraštį “DRAUGA”?

“DRAUGAS” yra 8-nių puslapių didžiausio formato, vedamas geriausių redaktorių. Rasi jame geriausių raštinkų raštų ir visokių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir iš viso pasaulio. “DRAUGAS” gvildena svarbiausius gyvuosius lietuvių reikalus.

“DRAUGAS” atsielna metams \$2, pusei m. \$1
Užsieniose metams \$3, pusei metų \$1.50

Rašydami laiškus adresuokite
DRAUGAS PUB. CO.
2634 W. 67th St. Chicago, Ill.

JŽANGA UZDYKA.
461 Sixth Avenue, near 28th Street, New York.

Ar Skeitei Kada Laikraštį “LIETUVA”
Gal nežinau kur ją gauti?
“LIETUVA”
Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svioto, o prenumerata kaštuoja metui tik \$2.00, pusei metų \$1.00.

Rašyk adresu:
A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Sergantieji Lietuviai!

AR JAU NETEKOTE KANTRYBĖS JUSŲ LIGOJE?

Diena po dieni, savaitė po savait, mėnesis po mėnesiu, metas po meto gydu sergancius lietuvius. Pažinti kiek sergantį jau išgydžiau, kiek sergantiems pagelbėjau jų ligametinėje įtijoje liroje. Kada jums gyvuosius įkirėjo nuo mėginimo visokių taip vadinomų liekardų, jaučiatės jog kas kartas juoda esti aršians—tada vienatinę pagelbą yra be užvilkinio kreipitis prie seno, garaus specialisto

DRO LEONARD LANDES

Jis jums be pinigų duos rodą ką turite daryti, idant gelbėti gyvastį ir išaiškis jums ligą. Gyduau jau per 20 metų kopasekmingiausiais visokias ligas, kaip: Netekimą spēkos, užnuodijimą kraujo, teikėjimą kraujo, ligos skėlvio, širdies plaučių, kepenų, žarnų, inkstų ir t. Del lytiškų ir inkstų ligų turis didelius ir geriausius aparatus Elektrikus ir X—Spindulų, per kurius matau jus vidurinius organus. Niekiekvienas gydytojas turi tokius aparatus, oes jie yra brangūs. Chemistai ir mikroscopistai išdiru kraują ir šlapumą. Neatidilokite ant vėliaus, bet tuojaus atleikite pas garų

DRA L. LANDES
140 EAST 22nd St., New York, N. Y. tarpe 3-rd ir Lexington Ave's.
Valdikos valandos: nuo 10 ryto iki 8 vakare; nedėdijiais nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Atsiųskite už 2c. markę, o gausite labai žingeidžią knygelę dovanai!

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvių stabelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exemplorių.

Šiuo adresu: **J. J. PAUKŠTIS & CO.**

120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis
visoje pasaulyje.

ISEINA kas UTARNINĖ ir PĖTNYČIA
Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto \$2.50
Ant pusės meto \$1.25
Ant ketverčio meto 65c.
EURO-ROSIJOJE ir Lietuvoje \$3.50
POJE Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh.
Prusose 15 markų.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

ŠEŠIA APĖ 15 D. KOŽNO MĖNESIO.
Talpinasi visokių
gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoj ant viso meto tik \$1.
Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.
Prusose 7 mk.

Kas užsirašo "SAULE" ir "LINK-
SMĖ VALANDA" ir pilnai užsimoka,
tai abu raštu gauna per visą metų už \$3
in Ameriką, in Rosiją \$4.50, in Angliją
7 sh. Priek tam pilnai užsimokąj
okaitytojai kas metas gauna DOVANĄ
ypač Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.

320-522 W. South St.
MAHANAY CITY, PA.

THE LACKAWANNA

Parmūniamai geležinkelio Europos
keliaujantiems. Linijos sueina prie
Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangi
perdavinėja bagažą ir perveža
pasazičius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų anglių kelias).
Trumpiausias keltis į Buffalo.

Tiesiai į Sorantoną ir Angliją Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki
traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Va-
karų Keuri traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, St. Louis ir
Pietvakarių, kasdien.

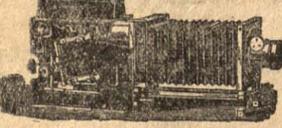
Tarpe visų vietinių Punktų nuola-
tinis ir parankus susinešimas.

Artymesnių informacijų apie kainas,
traukinių begiojimą, etc., kreip-
kitės pas savo vie-
tinį agentą arba ra-
šykite pas:

George A. Callen,
Passenger Traffic Man'r

90 West Street, N. Y.

KINEMOTOGRAFŲ KRAUTUVĖ.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė
Judančių Paveikslų Amerikoj.

Užlaikome visokių gatunų APERATUS.
Parduodam ir randavojam labai pigiai su
visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais Intaisais
nuėjusios mados. Įstatk užlaikome suvis
1,000 natų filmus. Importytų iš visų šalių
svietio, specialiai turime padarg daug Lie-
tuviškų Ilustracijų dėl Dainų, Deklamacijų,
Refemų ir Pralokojų, dirbam ant orderių
labai pigiai. Kuris užsimat arba norit užsi-
mėti šiuo biziui, reikalaujanti pagalbos
rašykite prie:

American Film Exchange

A. T. Račianus Mgr.

630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.

Phone 3533 W. Bedford.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka,
oilius, porteris, visoki vynai ir kve-
pianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš ki-
tur, nepamirškite šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypa

Telephone 1831

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.

Įsbalsmuotojas ir laidotuvių Direk-
torius. Karietos laidotuvėms, vese-
lioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street,
Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikala.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

F. TEITELBAUM, savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.

Perejo naujas rankas ir viskas gerai
prižiurima. Užsikite ir persitkrinkite.
Moterims kiekvieną utarninką.

Teisingiausia

Lietuviška Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES
ant geriausių ir greičiausių Lai-
vų, keleiviai visados bus užga-
nedintais.

SIUNČIU PINIGUS
į visas dalis svieto kuo greičiau-
siai ir pagal pinigų kursą. (Sto-
viu po kaučija \$30,000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie
nori pasidėti dėl apsaugojimo ir
ant kiekvieno pareikalavimo juos
sugrąžinu.

PIRMOS KLASOS HOTELIS,
Skaniausi ir sveikiausi visoki gė-
rimai, per tai visados svečių pil-
na, kiekvieną draugiškai ir maloni
visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,

177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.

(Bell Phone 8-R)

NESIRGK. NENUSTOK VILTIES.

Nemokėk dykai pinigų. Iki nepamėginsi pas mane gydytis.

Noriu jus pertikrinti, jog esu galėje jus išgydyti, kada ki-
ti neįstengia tai padaryti. Noriu pertikrinti, jog mano gydymo
budas yra tinkamiausias ir naujiausias, kadangi mano ofise, uži-
mančiam visas lubas randasi geriausios medikaliskos mašinos iš-
rastos mokslinčių paskutiniuose metuose. Ant galo noriu pertik-
rinti, jog, turėdamas 40 metų praktiką didžiausiose ligonbu-
čiuose Amerikoj ir Europoj, ir universitetų klinikose, esu vienu
iš seniausių medikaliskose studijose, vienu iš akyliausių ir atsak-
kančiausių, o priegtam vienu iš praktikiškiausių daktarų. Mano gy-
dymas yra greitas ir patenkantis, ir kiekvienam prieinantis.

Kam jums
vaikščioti nuo vieno
pas kitą daktarą mė-
tant pinigų dovanai
o kartais ir sveikatą.
Ateikite pas mane
tuojaus, o aš jums
pasakysiu dangelių
priežasčių, kurių dė-
liai apsiimu gydyti
per vieną mėnesį
dovanai kiekvieną
vyrą, moterį arba
vaiką. Nėra taip pa-
vargusio vyriškio ar-
ba moteriškės, idant
negalėtų priimti ma-
no gydymo.

DR. F. T. BROUGH, iš Londono, Anglijoj, Dr. Medicinos ir egz. aptiekorius.

VYRAI, Iki eisite pas kitą daktarą, pirma
ateikite pas mane.

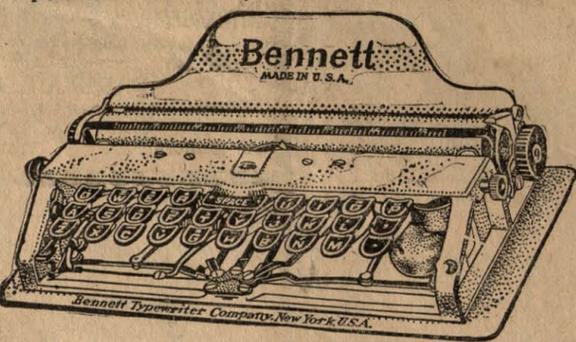
MOTERS, nesiduokite daryti operacijų, iki ne-
pamėginsite pas mane gydytis.

Turiu geriausiai įtaisyta ofisą, Pensylvanijos vaistijoj, kur randasi naujausios
metodos gydymo ir elektrikos mašinos, kurių pirkimas kaštavo tukstan-
čius dolerių, priegtam turiu savo laboratoriją, kur išdirbu geriausias gyduo-
les. Turiu savo ofisą mašiną, madinamą X-Ray, kuri yra daktarystės moks-
lo viena iš didžiausių išradimų. Su pagalba tos mašinos galima iširti kuog-
eriausiai kiekvieną kūno dalį. Toji mašina yra labai pasekminga gydyme ligų
odos, išbery ir vežio. GYDAU visokias įsisenėjusias ligas: tekėjimą, persėjimą,
kanale nustoja nuo pirmo gydymo, supūtimą gislių ir astradimą vandens
gislose. Ofiso valandos paprastose dieneose nuo 9 ryto iki 8 vakare. Nedėlio-
mis nuo 10 ryto iki 3 po pietų.

DR. F. T. BROUGH MEDIKALIŠKI OFISAI,
Kinney Namai, South-East, kampas Brood ir Market St., NEWARK, N. J.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

Bennett Typewriter yra tai naujiausio išradimo drukuojama mašina ir dru-
kuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su un-
iversaliais, raktais, teip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės.
Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutę. Padaryta iš labai tvir-
to plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių
platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu
budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 at-
skirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją
galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra patikimai naudinga, bet ir
reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukštis & Co.,

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija.

Tiesiog tarp Maskolijos ir Amerikos plau-
kioja kodžičiausi ir puikiausi Maskolijos

Ciesoriški Pačto laivai, dvigubais sriubais varomi.

Russia — 16,000 tonų, Kursk — 13,500 tonų, Czar — 13,000 tonų.

Į Rotterdamą į 9 dienas nestojant
niekur, į 11 dienų nesimainant
niekur į Liepąj.

\$31.00 3-čios klasės \$33.00.
\$45.00 2-ros klasės \$50.00.
\$65.00 1-mos klasės \$75.00.

Isplankia kas antra subata.
Sekanti išplaukimai iš New Yorko:
Czar — August 23
Kursk — Sept. 6
Russia — Sept. 20

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontorą-
Russian American Line—Pier 31-st Street, Brooklyn, N. Y.

Telephone — 2850—2851 Rector.
A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

„SVYTURYS“

1913 metų.

Visas metraštis su įvairiais straipsniais geriausių
rašėjų Europos ir įvairiomis statistikom visos Lietuvos
labai naudingas. Prekė 75c., mėš parduodam po 50c.

Gaunamas pas **J. J. PAUKŠTĮ & CO.**

120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1295 Greenpoint.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS

(Undertaker).
Įsbalsmuotojas ir laidotuvių Direk-
torius. Karietos laidotuvėms, vese-
lioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreip-
kitės reikala pas Lietuvį.

Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną
ir naktį.

213 1/2 BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.

Branch Office 48 Hudson Ave.

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausia lietuviams užėiga

pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus,
Gardi Arielka,
Visoki Vynai,
Kvepianti Cigarai.

74 Grand Street

Kampas Wythe Ave.
BROOKLYN, N. Y.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdoyanota Dviem Medaliais

ant Koseiškos Parodos už rupe-
stingą ir artistiską išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPU,
KUKARDŲ, ROZETŲ,
BERLŲ, MARŠALKINIŲ
LAŽŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guo-
dotiniems Kunigams ir guodotinoms
Dragystėms, kad aš dirbu visus
augščiau pamintus daigtus PI-
GIAUSIAI, TEISINGIAISIAI IR
GERIAUSIAI, nes per daugelį
metų užsiimdama išdirbiniais įgi-
jau geriausių praktiką ir dėl to
galiu viską padirbt pigiau ir ge-
riau negu kiti fabrikai.

Su gudone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Geriausias Linimentas arba PAIN EX-
PELLERIS ant svieto nuo visokių gal-
vos skaudėjimų, KAULŲ, PERSALI-
MO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPES,
SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SU-
KIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasi-
gelbėti, neįeškok rudos pas kokius ne-
mokintus žydėjus ar kryžiuokius savo
priešuolį, bet kreipkis arba tiesiai pa-
rašyk pas savo locną vientautų, reikala-
damas tikrų, grynų ir gydantių vaist-
— pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,

Plymouth, Pa.

garsų dirbėja „Lenkiškų ir Lietuviškų
gyduolių“, o persitikrinsi, kad neiš-
kleisi veltui ir ant apgavysčių savo su-
kiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, ko-
kios tikrai randasi ant svieto teip dėl
senų žmonių, kaip dėl kuklių, vyrų ir
moter.

„Lenkiškai-Lietuviški“ vaistai jau
tukstančius padarė sveikais — išgydys ir
Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir
gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas
išpažinti.

Dėlo jeigu trokšti tikros gydytojaus
pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai
ir su smulkmenomis, pridėk 2 centus ant
atsakymo laišku, o niekuomet to nes-
gallėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts.

Plymouth, Pa.

Nepamirškite

Tautiško Namol

Erta, daili salė mitingams, ve-
selijoms, teatrams ir baliams.
Gardi degtinė, šviežias alus,
kvėpią cigarai, skanus užkan-
džiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

A. RAZIŠIS

101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1470 Greenpoint.

12 dideliu ir 12 mažų,
PRIETELIAI LIETUVIAI

H. B. ROSENSON,
BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1108 W. 7th Street

ADVOKATAS

KAZIS KRAUČUNAS.

Buvęs 9 metų Skyriaus Viršininku, Inspektoriu
Savienų Valstijų Imigracijos: turi
visas tiesas kaip Attorney, Advocate, Proctor,
Solicitor ir Counselor-at-Law. V-d visokias
bylas (provas) visose teisnuose ir d parta-
mentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipki-
tis laišku, įdėdami kratos ženklių atsaky-
mai. Vedimui svarbių byų ir reikalų, priimama
ypatiskai į visas Valstijas ir miestus solų
pareikalavimu. Adresas:
KAZIS KRAUČUNAS, Attorney-at-Law
403 Lyon Building, Seattle, Wash.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietu-
vis advokatas pabaigęs Pensylvanijos
Universitetą), užsimla varymu
provų visuose teismuose.

Ofisas rmuose 47-48-49 Bennet
Building, kampo Public Square ir
North Main Street, WILKES-BARRE,
PENNA.

Office Phone Peoples 37
Bell 47
Residence Peoples 1100

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius
Geras darbas.
Vidutiniska čienia.

G. BENSON,

828 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.